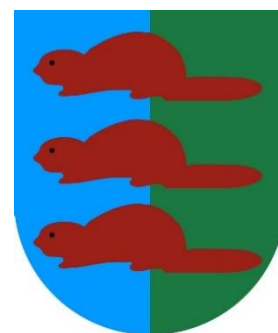

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY BOBROWNIKI

DO ROKU 2030

Inwestor: Gmina Bobrowniki
ul. Gminna 8
42-583 Bobrowniki

ECOEN CONSULT Sp. z o. o.
Centralna 5,
42-625 Pyrzowice

Bobrowniki, grudzień 2024 r.

Spis treści

1. Wstęp.....	7
2. Charakterystyka gminy z uwzględnieniem podstawowych danych i uwarunkowań przestrzennych	10
3. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych	13
3.1. Sfera społeczna	14
3.1.1 Demografia	14
3.1.2 Problemy społeczne	19
3.1.3 Zadłużenie	25
3.1.4 Przestępczość i bezpieczeństwo	26
3.1.5 Edukacja	29
3.1.6 Kapitał społeczny	33
3.1.7 Kultura	36
3.1.8 Życie publiczne.....	38
3.2 Sfera gospodarcza	42
3.3 Sfera środowiskowa	46
3.4 Sfera przestrzenno-funkcjonalna.....	50
3.5 Sfera techniczna.....	58
4. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego.....	61
5. Wyznaczenie obszaru rewitalizacji	66
6. Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji	68
6.1 Sfera społeczna	68
6.2 Sfera gospodarcza.....	72
6.3 Sfera przestrzenno-funkcjonalna.....	74
6.4 Sfera techniczna.....	75
6.5 Sfera środowiskowa	76
6.6 Potrzeby w zakresie społecznym, gospodarczym, środowiskowym oraz przestrzenno-funkcjonalnym i technicznym	77
6.7 Analiza i identyfikacja specyficznych uwarunkowań oraz lokalnych potencjałów	78
7. Założenia Gminnego Programu Rewitalizacji.....	79
7.1 Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji.....	79
7.2 Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych	79
7.3 Lista planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	82
7.4 Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych	92
8. Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji	98
8.1 Mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	100
8.2 Szacunkowe ramy finansowe Gminnego Programu Rewitalizacji wraz z szacunkowym	

wskazaniem środków finansowych ze źródeł publicznych i prywatnych	102
8.3 Proces partycypacji społecznej i włączenia społecznego.....	105
8.4 Struktura zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji	110
8.5 System monitorowania i oceny Gminnego Programu Rewitalizacji	112
8.6 Zgodność Gminnego Programu Rewitalizacji z aktami prawa lokalnego	120
8.6.1 Akty prawne dotyczące ochrony praw lokatorów	120
8.6.2 Uchwała dotycząca Komitetu Rewitalizacji	120
8.6.3 Specjalna Strefa Rewitalizacji	121
8.6.4 Zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego.....	121
9. Opis powiązań Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi gminy i innymi dokumentami.....	123
9.1 Spójność z dokumentami strategicznymi gminy	123
9.2 Spójność z dokumentami ponadlokalnymi	128
9.3 Spójność z dokumentami planistycznymi Unii Europejskiej na lata 2021-2027	139
10. Załączniki graficzne przedstawiające podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji.....	141

Spis tabel

Tabela 1 Charakterystyka miejscowości w Gminie Bobrowniki (stan na dzień 31.12.2022 r.)	10
Tabela 2 Struktura ludności w odniesieniu do danych dla województwa	14
Tabela 3 Ludność wg płci w Gminie Bobrowniki w latach 2019 - 2023	15
Tabela 4 Ludność w wieku przedprodukcyjnym (14 lat i mniej), produkcyjnym i poprodukcyjnym wg. płci w Gminie Bobrowniki w latach 2019-2023	16
Tabela 5 Liczba ludności Gminy Bobrowniki w latach 2018-2022	17
Tabela 6 Podsumowanie - problemy demograficzne w poszczególnych sołectwach Gminy Bobrowniki	18
Tabela 7 Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej w Gminie Bobrowniki w latach 2019-2023 w odniesieniu do danych dla województwa	19
Tabela 8 Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej w Gminie Bobrowniki wg kryterium dochodowego w latach 2019-2023	19
Tabela 9 Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej wg kryterium dochodowego w Gminie Bobrowniki w latach 2019-2023	20
Tabela 10 Świadczenia na rzecz rodziny w Gminie Bobrowniki w latach 2019-2023.....	20
Tabela 11 Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych w Gminie Bobrowniki z uwzględnieniem danych dla województwa w latach 2019-2023	20

Tabela 12 Udział osób objętych pomocą OPS ze względu na ubóstwo w latach 2018-2022...	21
Tabela 13 Udział osób objętych pomocą OPS ze względu na bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2018-2022	21
Tabela 14 Udział osób objętych pomocą OPS ze względu na niepełnosprawność w latach 2018-2022	22
Tabela 15 Udział rodzin objętych pomocą OPS ze względu na alkoholizm w latach 2018-2022	23
Tabela 16 Liczba osób bezrobotnych objętych pomocą OPS w latach 2019-2023	24
Tabela 17 Liczba osób oraz łączna wartość zadłużenia z tytułu podatków w rozbiu na sołectwa w 2022 r.....	25
Tabela 18 Liczba osób oraz łączna wartość zadłużenia z tytułu dostarczania wody oraz odbioru ścieków w rozbiu na sołectwa w 2022 r.	25
Tabela 19 Ilość przestępstw na terenie Gminy Bobrowniki w latach 2018-2022	26
Tabela 20 Ilość Niebieskich Kart założonych rodzinom na terenie Gminy Bobrowniki w latach 2018-2022	28
Tabela 21 Ilość zdarzeń drogowych na terenie Gminy Bobrowniki w których uczestnik zdarzenia poniósł śmierć bądź został lekko/ciężko ranny, w latach 2015-2022.....	29
Tabela 22 Obiekty edukacyjne na terenie Gminy Bobrowniki	30
Tabela 23 Szkoły Podstawowe na terenie Gminy Bobrowniki w latach szkolnych do 2023 r. .	30
Tabela 24 Przedszkola na terenie Gminy Bobrowniki w latach szkolnych do 2023 r.....	30
Tabela 25 Oddziały przedszkolne w Szkołach Podstawowych w latach szkolnych do 2023 r. .	30
Tabela 26 Egzamin po VIII klasie w roku szkolnym 2021/2022	32
Tabela 27 Liczba uczniów w szkołach objętych dożywianiem w szkole w latach 2018-2022 ..	33
Tabela 28 Wydarzenia realizowane w ramach zadań publicznych na terenie Gminy Bobrowniki w latach 2020-2022	36
Tabela 29 Biblioteki, czytelnicy, wypożyczenia księgozbioru w latach 2019-2023.....	37
Tabela 30 Wykaz wydarzeń kulturalnych i sportowych organizowanych przez Gminne Centrum Kultury i Sportu w Bobrownikach oraz przez Gminę Bobrowniki w poszczególnych sołectwach Gminy Bobrowniki w latach 2020-2022	37
Tabela 31 Aktywność mieszkańców - wnioski i interpelacje radnych Gminy Bobrowniki w latach 2020-2022.....	38
Tabela 32 Frekwencja wyborów samorządowych 2018	39

Tabela 33 Podsumowanie - zjawiska kryzysowe w sferze społecznej w poszczególnych sołectwach Gminy Bobrowniki	40
Tabela 34 Działające na obszarze Gminy Bobrowniki podmioty gospodarki narodowej, z uwzględnieniem sektora rolniczego, przemysłowego i budowlanego w 2023 r.	42
Tabela 35 Podmioty gospodarki narodowej, przekształcenia własnościowe i strukturalne w Gminie Bobrowniki w latach 2019-2023.....	42
Tabela 36 Podmioty wg grup rodzajów działalności PKD 2007 w Gminie Bobrowniki w latach 2019-2023	43
Tabela 37 Przedsiębiorcy działający na terenie Gminy Bobrowniki pod względem rodzaju wykonywanej działalności – 20 najpopularniejszych wg CDIEG w roku 2022	43
Tabela 38 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wg sekcji PKD 2007	44
Tabela 39 Podmioty wg klas wielkości	45
Tabela 40 Aktywne podmioty gospodarcze na terenie Gminy Bobrowniki w 2022 r.	45
Tabela 41 Podsumowanie - zjawiska kryzysowe w sferze gospodarczej w poszczególnych sołectwach Gminy Bobrowniki	46
Tabela 42 Oszacowanie ilości odpadu azbestowego w kg na terenie Gminy Bobrowniki	49
Tabela 43 Podsumowanie - zjawiska kryzysowe w sferze środowiskowej w poszczególnych sołectwach Gminy Bobrowniki	49
Tabela 44 Gminna infrastruktura społeczna	50
Tabela 45 Sieć kanalizacyjna w Gminie Bobrowniki w latach 2019-2023	52
Tabela 46 Stopień skanalizowania Gminy Bobrowniki.....	52
Tabela 47 Długość sieci wodociągowej na terenie Gminy Bobrowniki	53
Tabela 48 Obszary na terenie Gminy Bobrowniki o niskich walorach estetycznych.....	55
Tabela 49 Podsumowanie - zjawiska kryzysowe w sferze przestrzenno-funkcjonalnej w poszczególnych sołectwach Gminy Bobrowniki.....	57
Tabela 50 Gminne zasoby komunalne	58
Tabela 51 Podsumowanie - zjawiska kryzysowe w sferze technicznej w poszczególnych sołectwach Gminy Bobrowniki	60
Tabela 52 Syntetyczna ocena zjawisk kryzysowych w poszczególnych sołectwach Gminy Bobrowniki	65
Tabela 53 Liczba osób, objętych pomocą OPS w 2023 r.....	70
Tabela 54 Cele i kierunki działań rewitalizacyjnych	81

Tabela 55 Listy planowanych podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych ...	83
Tabela 56 Cele rewitalizacji i kierunki działań rewitalizacyjnych dla projektów podstawowych	91
Tabela 57 Zestawienie pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych	92
Tabela 58 Cele rewitalizacji i kierunki działań rewitalizacyjnych dla pozostałych rodzajów przedsięwzięć	95
Tabela 59 Lista planowanych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych	104
Tabela 60 Harmonogram wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji	112
Tabela 61 Elementy GPR poddawane monitoringowi.....	114
Tabela 62 Zakres działań monitorujących	116
Tabela 63 Elementy podlegające końcowej ocenie stopnia realizacji GPR	118
Tabela 64 Wskaźniki produktu.....	118
Tabela 65 Wskaźniki rezultatu	119

Spis wykresów

Wykres 1 Przyrost naturalny w latach 1995-2022 w Gminie Bobrowniki	15
Wykres 2 Migracje na terenie Gminy Bobrowniki w latach 1995-2022.....	15
Wykres 3 Produkcyjne grupy wieku w Gminie Bobrowniki, 2023	16
Wykres 4 Szacunkowa stopa bezrobocia rejestrowanego w Gminie Bobrowniki lata 2004-2023	23
Wykres 5 Przestępstwa stwierdzone (oszacowane) w Gminie Bobrowniki w latach 2012-2021	26
Wykres 6 Poziom wykształcenia – Gmina Bobrowniki	31

Spis map

Mapa 1 Lokalizacja Gminy Bobrowniki na terenie powiatu będzińskiego	10
Mapa 2 Gmina Bobrowniki	11
Mapa 3 Mapa obszarów z największymi problemami społecznymi	72
Mapa 4 Mapa obszarów z największymi problemami gospodarczymi.....	73
Mapa 5 Mapa obszarów z największymi problemami przestrzenno-funkcjonalnymi	75
Mapa 6 Mapa obszarów z największymi problemami technicznymi.....	76
Mapa 7 Mapa obszarów z największymi problemami środowiskowymi	77

1. Wstęp

Rewitalizacja to proces polegający na wyprowadzaniu obszaru zdegradowanego ze stanu kryzysowego. Musi on być prowadzony w sposób kompleksowy, czyli uwzględniający zarówno prowadzenie działań na rzecz lokalnej społeczności, jak i działania dotyczące przestrzeni i jej funkcji, stanu technicznego infrastruktury, środowiska oraz gospodarki. Jego działania muszą być również skoncentrowane terytorialnie i prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie Gminnego Programu Rewitalizacji.

Gmina Bobrowniki opracowała w 2017 r. „Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Bobrowniki na lata 2017-2023”, przyjęty uchwałą nr XXXIV/385/17 Rady Gminy Bobrowniki z dnia 16 listopada 2017 r., jednakże obecnie, w związku z wymogiem opracowania Programu rewitalizacji zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1777), zaistniała konieczność opracowania na kolejny okres, Gminnego Programu Rewitalizacji według nowych zasad określonych w niniejszej ustawie i zgodnie z wymogami nowej perspektywy programowej Unii Europejskiej. Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Bobrowniki do roku 2030, został opracowany zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji przy uwzględnieniu zasad partnerstwa i partycypacji. Proces przygotowania dokumentu uwzględniał współuczestnictwo i współdecydowanie interesariuszy na każdym etapie opracowania dokumentu. Zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji, partycypacja społeczna w procesie opracowania i wdrażania GPR zapewniła aktywny udział interesariuszy, o których mowa w art. 2 ust. 2 niniejszej ustawy (nie stanowiącego katalogu zamkniętego interesariuszy). Ponadto zgodnie z zapisami Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r., a także Ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027, w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem Gminnego Programu Rewitalizacji pełniące funkcję Strategii IIT (Innego Instrumentu Terytorialnego) zaangażowani byli: partnerzy społeczno – gospodarczy; podmioty reprezentujący społeczeństwo obywatelskie, podmioty działające na rzecz ochrony środowiska, organizacje pozarządowe, podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji. Podmioty te były zaangażowane w opracowania programu (w trakcie konsultacji społecznych) oraz będą zaangażowane na etapie wdrażania Gminnego Programu

Rewitalizacji (np. w składzie Komitetu Rewitalizacji czy na etapie monitoringu lub oceny aktualności i stopnia realizacji).

Nowy Gminny Program Rewitalizacji ma za zadanie wskazać kierunki zmian w celu wielofunkcyjnego wykorzystania zdiagnozowanego obszaru rewitalizacji zlokalizowanego na terenie Gminy Bobrowniki. Celem opracowania i wdrożenia Programu jest pobudzenie aktywności środowisk lokalnych oraz stymulowanie współpracy na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego, a także przeciwdziałanie zjawiskom wykluczenia społecznego. Należy podkreślić, że Program Rewitalizacji ma charakter wielokierunkowy, ze szczególnym uwzględnieniem zdiagnozowanych obszarów problemowych. Skutki realizacji działań rewitalizacyjnych odpowiadających na zdiagnozowane problemy, powinny być dostrzegane nie tylko z perspektywy obszaru poddanego rewitalizacji, ale również z punktu widzenia całej Gminy Bobrowniki.

Projekty realizowane w ramach niniejszego Programu są ukierunkowane na rozwiązanie indywidualnych problemów społecznych, gospodarczych i przestrzenno-funkcjonalnych czy tych w sferze technicznej, zdiagnozowanych na obszarze rewitalizacji. W szczególności kategoria problemów społecznych odgrywa kluczową rolę w planowaniu kompleksowej rewitalizacji, jako jej fundament i główna rama realizacyjna. Ostatecznym celem działań podjętych w ramach opracowanego Programu, powinno być bowiem doprowadzenie do trwałych zmian społecznych, które mają decydujące znaczenie z perspektywy dokonywanych zmian infrastrukturalnych, determinując ich trwałość i akceptację przez mieszkańców obszaru zdegradowanego.

Podjęcie działań w ramach niniejszego Programu to sprawa szczególnie istotna, nie tylko ze względu na zainicjowanie procesów społecznych, poprawę warunków życia czy podniesienie jakości przestrzeni publicznej, ale również dlatego, że jest znaczącym czynnikiem podnoszenia konkurencyjności. Założenia Programu będą katalizatorem rozwoju wielu różnorodnych dziedzin, jakie składają się na funkcjonowanie gminy. W trakcie planowania i realizacji projektów rewitalizacyjnych zdefiniowanych w ramach Programu, uwzględniono konieczność zapewnienia komplementarności poszczególnych przedsięwzięć. Kompleksowość i spójność zaproponowanych kierunków działań odpowiada zdiagnozowanym potrzebom rewitalizacyjnym, co pozwoli na optymalne wykorzystanie lokalnych potencjałów na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji. Podczas projektowania działań wzięto również pod uwagę konieczność zapewnienia kompleksowości interwencji

infrastrukturalnej ze wsparciem na rzecz rozwoju kapitału społecznego. Koniecznym była integracja i skoordynowanie powyższych czynników. Ich praktyczne zastosowanie będzie miało efektywny wpływ na wykonanie zaplanowanych działań i pozwoli określić stopień zrealizowania założonych celów.

2. Charakterystyka gminy z uwzględnieniem podstawowych danych i uwarunkowań przestrzennych

Gmina Bobrowniki położona jest w północnej części województwa śląskiego, w powiecie będzińskim i graniczy z następującymi gminami: Mierzęcice, Psary, Wojkowice, Ożarówice, Świerklaniec i Piekary Śląskie. Zajmuje 52 km² powierzchni. Liczba mieszkańców wynosi 11843 osób. Gmina podzielona jest na 8 sołectw: Bobrowniki, Dobieszowice, Myszkowice, Rogoźnik, Sączów, Siemonia, Twardowice oraz Wymysłów. Siedzibą władz Gminy są Bobrowniki.

Tabela 1 Charakterystyka miejscowości w Gminie Bobrowniki (stan na dzień 31.12.2022 r.)

Miejscowość	Liczba mieszkańców	Powierzchnia [ha]
Bobrowniki	3079	710
Dobieszowice	1848	540
Myszkowice	534	280
Rogoźnik	2951	880
Sączów	1334	1320
Siemonia	954	640
Twardowice	427	270
Wymysłów	716	490
Suma	11843	5130

Źródło: Urząd Gminy Bobrowniki

Mapa 1 Lokalizacja Gminy Bobrowniki na terenie powiatu będzińskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.osp.org.pl

Mapa 2 Gmina Bobrowniki

Źródło: [https://pl.wikipedia.org/wiki/Bobrowniki_\(wojew%C3%B3dztwo_%C5%9B%C4%85skie\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Bobrowniki_(wojew%C3%B3dztwo_%C5%9B%C4%85skie))

Ze względu na korzystny układ komunikacyjny, bliskość aglomeracji śląskiej, wzrasta atrakcyjność inwestycyjna Gminy.

Gmina Bobrowniki jest korzystnie położona w bezpośrednim sąsiedztwie aglomeracji śląskiej.

Przez Gminę przebiegają ważne trasy komunikacyjne:

- Autostrada A1, na którą wjazd możliwy jest poprzez węzeł Pyrzowice,
- Droga krajowa DK 78 (w relacji Siewierz – Tarnowskie Góry),
- Droga wojewódzka DW 913 (w relacji Łagisza - Pyrzowice)

Na sieć połączeń lokalnych składają się także:

- drogi powiatowe o łącznej długości 51,566 km,
- drogi gminne o łącznej długości 58,28 km.

Zachodnia część Gminy leży w zlewni rzeki Brynica, natomiast wschodnia i południowo-wschodnia część Gminy leży w zlewni rzeki Jaworznik.

Gmina posiada potencjał w zakresie walorów przyrodniczych oraz oferty spędzania czasu wolnego. Na jej terenie zlokalizowane są tereny zielone i zbiorniki wodne już częściowo wykorzystywane rekreacyjnie (warta podkreślenia jest wysoka wartość przyrodnicza

obszarów: otoczenia zbiorników wodnych w Rogoźniku, południowego stoku Góry Dziewiczej w Myszkowicach, południowego stoku Góry Buczyna w Rogoźniku), a charakterystycznym składnikiem lokalnego krajobrazu kulturowego są fortyfikacje Obszaru Warownego „Śląsk”. Mieszkańcy Gminy są aktywni w obszarze działalności organizacji pozarządowych i społecznych, tworząc m.in. podmioty i przedsięwzięcia skierowane na rozwój różnorodnych dyscyplin sportowych (w tym nietypowych) oraz oferty kulturalnej. Wspierani są przez gminne instytucje kultury, oferujące zajęcia i wydarzenia dla różnych grup wiekowych, promujące i kultywujące dziedzictwo, wzmacniające lokalną integrację.

Na terenie Gminy Bobrowniki znajduje się kilka obiektów wpisanych do Rejestru zabytków województwa śląskiego. Są to przede wszystkim budynki sakralne (w tym kościół drewniany pw. św. Wawrzyńska w Bobrownikach – najstarszy zabytek architektury drewnianej na Zagłębiu), dwór obronny w miejscowości Dobieszowice (obecnie filia bobrownickiego ośrodka kultury oraz siedziba urzędu stanu cywilnego), a także charakterystyczne dla obrazu Gminy fortyfikacje Obszaru Warownego „Śląsk”. Gminę Bobrowniki przecinają szlaki turystyczne – z Wymysłowa do Sączowa, dalej w kierunku Siemoni, aż do Rogoźnika. Są to głównie szlaki piesze, pozwalająca podziwiać walory przyrodnicze, jak i kulturalne Gminy. Na terenie Gminy znajduje się ponad 7,3 km ścieżek rowerowych.

W Gminie Bobrowniki nie notuje się powierzchni prawnie chronionej z uwagi na walory przyrodnicze i różnorodność biologiczną. Można jednak wymienić obszary na terenie Gminy, które cechują wysokie walory przyrodnicze. Takim obszarem jest otoczenie zbiorników wodnych w Rogoźniku na cieku Jaworznik, powstałych w wyniku zalania dawnych wyrobisk piasku. Do dyspozycji odwiedzających jest tutaj piaszczysta plaża i miejsca do kąpieli. Na terenie parku istnieje centrum rekreacyjne z domkami letniskowymi, amfiteatr, liczne punkty gastronomiczne, plac zabaw. Wśród walorów przyrodniczych Gminy wymienić należy także południowy stok Góry Dziewiczej w Myszkowicach czy południowy stok Góry Buczyna w Rogoźniku. Ponadto w Siemoni znajdują się 4 drzewa stanowiące pomniki przyrody.

3. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych

Analiza zjawisk kryzysowych dla Gminy, została przeprowadzona w sposób szczegółowy na terenach poszczególnych sołectw, z uwzględnieniem następujących rodzajów problemów: problemy demograficzne, problemy społeczne, bezrobocie, zadłużenie, poziom bezpieczeństwa, poziom edukacji, kapitał społeczny, udział mieszkańców w życiu publicznym i kulturalnym. Analizie poddano także sferę gospodarczą, środowiskową i przestrzenno-funkcjonalną. Przeanalizowano również sytuację w sferze technicznej.

W przypadku problemów demograficznych posłużono się danymi dotyczącymi liczby ludności. Jeżeli chodzi o problemy społeczne posłużono się danymi dotyczącymi osób objętych pomocą ze względu na wykluczenia, w tym: ubóstwo, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, a także alkoholizm oraz niepełnosprawność. W przypadku bezrobocia, zadłużenia i przestępczości posłużono się odpowiednio danymi dotyczącymi liczby osób bezrobotnych, zadłużonych oraz liczby przestępstw, przemocy i pochodnych. Do analizy poziomu edukacji posłużyły dane dotyczące poziomu zdawalności egzaminów szkolnych oraz dane dotyczące dożywiania dzieci. Kapitał społeczny badano w oparciu o liczbę organizacji oraz ilość wydarzeń w ramach zleczanych do realizacji organizacjom pozarządowym zadań publicznych. Analizę uczestnictwa mieszkańców w życiu publicznym oparto na ilości składnych przez nich wniosków oraz na ich udziale w wyborach samorządowych. W przypadku udziału mieszkańców w życiu kulturalnym oparto się głównie na danych o organizowanych wydarzeniach kulturalnych. Diagnozę problemów w sferze gospodarczej przeprowadzono na podstawie danych dotyczących prowadzonej działalności oraz ilości aktywnych przedsiębiorstw na terenie Gminy. Sfera środowiskowa została przebadana na podstawie dostępnych danych środowiskowych. Na podstawie danych o obiektach użyteczności publicznej, z uwzględnieniem ich stanu technicznego oraz danych dotyczących sieci technicznych została przeanalizowana sfera przestrzenno-funkcjonalna. Na podstawie obserwacji przestrzeni publicznej dokonanej przez pracowników Urzędu Gminy Bobrowniki, wskazano tereny o niskich walorach estetycznych i problemach przestrzennych, przebadano także zagadnienie komunikacji publicznej. W przypadku sfery technicznej oparto się na stanie technicznym budynków budowlano – mieszkaniowych, w tym podłączenia do kanalizacji, spełniania przez budynki wymogów z zakresu ochrony środowiska i energooszczędności oraz rodzaju stosowanego ogrzewania.

3.1. Sfera społeczna

Problemy społeczne w poszczególnych sołectwach Gminy Bobrowniki zostały zidentyfikowane w oparciu o dane dotyczące liczby osób korzystających z Ośrodka Pomocy Społecznej ze względu na ubóstwo, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm oraz niepełnosprawność.

Ponadto został także przeanalizowany problem bezrobocia i zadłużenia, bezpieczeństwa publicznego, poziomu edukacji i kapitału społecznego oraz uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Ze względu na charakter Gminy i znaczące dysproporcje pomiędzy liczbą mieszkańców w poszczególnych sołectwach, zastosowano ilościową metodę analizy porównawczej, przeprowadzoną na wartościach bezwzględnych dotyczących diagnozowanych problemów społecznych, w ujęciu procentowym. Mając na uwadze koncentrację zjawisk kryzysowych, skupiono się na skali analizowanych zjawisk.

3.1.1 Demografia

Według danych udostępnionych przez Urząd Gminy na dzień 31.12.2022 r. Gminę Bobrowniki zamieszkuje 11 843 osób, w tym 5 584 mężczyzn (47,15%) i 6 259 kobiet (52,85%). Średnia gęstość zaludnienia dla Gminy wynosi 228 osoby na km². W porównaniu do województwa śląskiego, średnia gęstość zaludnienia Gminy Bobrowniki jest 0,63 razy mniejsza. Średni wiek mieszkańców wynosi 43,9 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa śląskiego oraz nieznacznie większy od średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Tabela 2 Struktura ludności w odniesieniu do danych dla województwa

Jednostka terytorialna	Ludność	Płeć		Średnia gęstość zaludnienia (km ²)
		mężczyźni	kobiety	
Bobrowniki	11 843	5 584	6 259	228
województwo śląskie	4 455 877	2 144 179	2 311 698	361

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Gminy w Bobrownikach oraz na podstawie Banku Danych Lokalnych

Ogólne dane statystyczne dotyczące podziału ludności wg płci za lata 2019 – 2021 obrazuje poniższa tabela, z której wynika, że na przestrzeni analizowanych lat następuje wzrost liczby ludności, a w roku 2021 podobnie jak w 2019 utrzymuje się przewaga ilości kobiet nad mężczyznami.

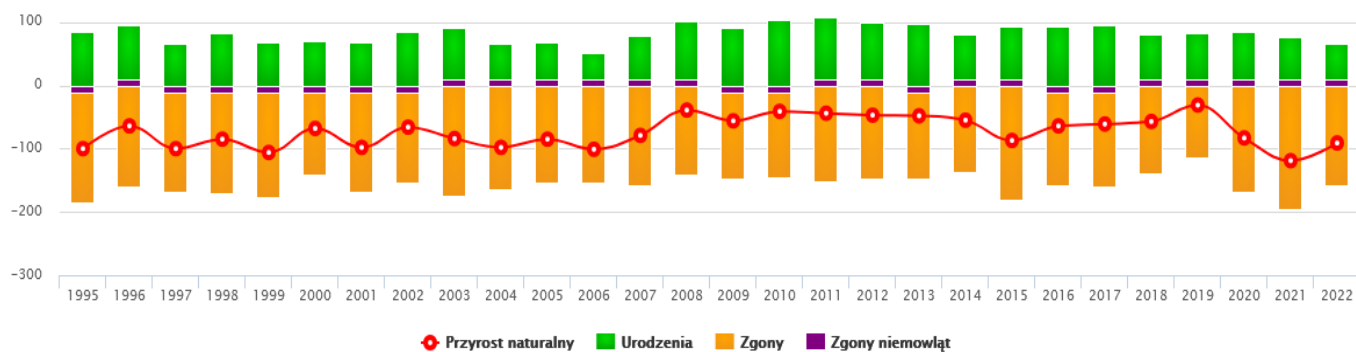
Tabela 3 Ludność wg płci w Gminie Bobrowniki w latach 2019 - 2023

Liczba ludności	2019	2020	2021
ogółem	12 132	12 420	12 406
mężczyźni	5 771	5 948	5 952
kobiety	6 361	6 472	6 454

Źródło: : Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Gminy w Bobrownikach oraz na podstawie Banku Danych Lokalnych

Gmina Bobrowniki ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -91. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -7,32 na 1000 mieszkańców Gminy Bobrowniki. W 2022 roku urodziło się 67 dzieci, w tym 53,7% dziewczynek i 46,3% chłopców. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,42 i jest znacznie mniejszy od średniej dla województwa oraz znacznie mniejszy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju.

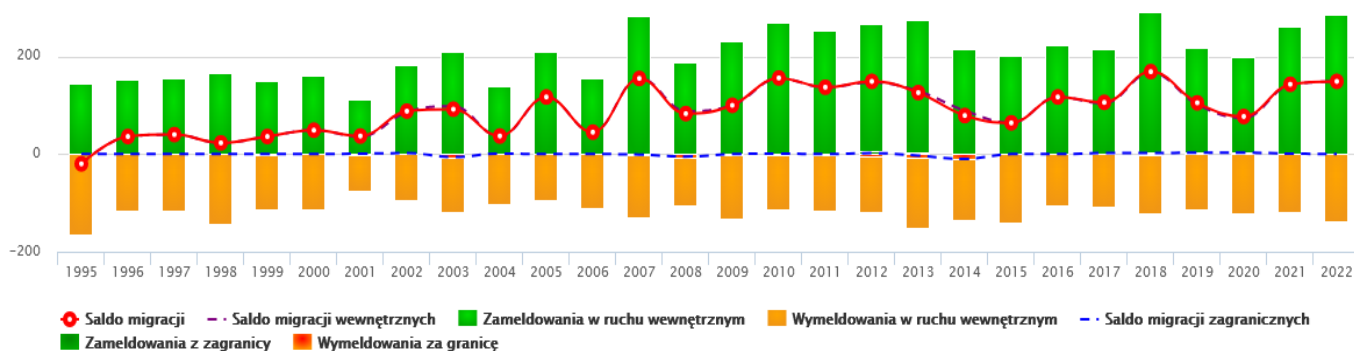
Wykres 1 Przyrost naturalny w latach 1995-2022 w Gminie Bobrowniki

Źródło: <http://www.polskawliczbach.pl>

W 2022 roku zarejestrowano 287 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 138 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla Gminy Bobrowniki 149.

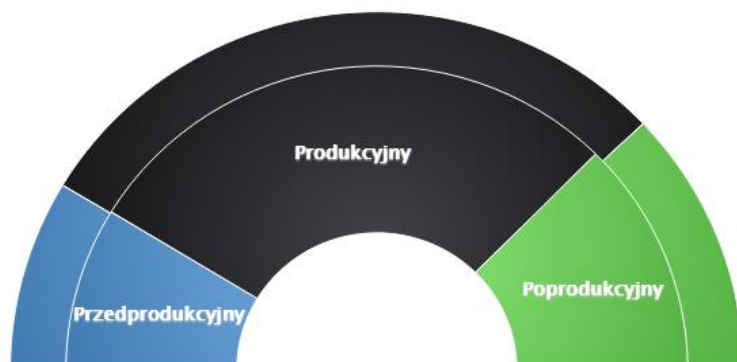
Wykres 2 Migracje na terenie Gminy Bobrowniki w latach 1995-2022

Źródło: <http://www.polskawliczbach.pl>

Wg danych na 2023 r. 60,0% mieszkańców Gminy Bobrowniki jest w wieku produkcyjnym, a 14,4% w wieku przedprodukcyjnym, a 25,6% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Wykres 3 Produkcyjne grupy wieku w Gminie Bobrowniki, 2023

Źródło: <http://www.polskawliczbach.pl/>

Poniżej zaprezentowano dane dotyczące ludności Gminy Bobrowniki w podziale na przedprodukcyjne, produkcyjne i poprodukcyjne grupy, z uwzględnieniem płci. W okresie 2019-2023 można stwierdzić, że spada liczba mężczyzn w wieku przedprodukcyjnym, a rośnie w wieku poprodukcyjnym, jednakże najbardziej niepokojącym zjawiskiem jest znacząco malejąca liczba osób w wieku produkcyjnym.

Tabela 4 Ludność w wieku przedprodukcyjnym (14 lat i mniej), produkcyjnym i poprodukcyjnym wg. płci w Gminie Bobrowniki w latach 2019-2023

Ludność w wieku przedprodukcyjnym (14 lat i mniej), produkcyjnym i poprodukcyjnym wg płci	2019	2020	2021	2022	2023
ogółem	12132	12420	12406	12489	12563
mężczyźni	5771	5948	952	5999	6041
kobiety	6361	6472	6454	6490	6522
w wieku przedprodukcyjnym					
ogółem	1671	1829	1824	1829	1814
mężczyźni	861	898	902	912	910
kobiety	810	931	922	917	904
w wieku produkcyjnym:					
ogółem	7416	7486	7468	7495	7539
mężczyźni	3878	4002	3979	3979	3987
kobiety	3538	3484	3489	3516	3552
w wieku poprodukcyjnym					
ogółem	3045	3105	3114	3165	3210
mężczyźni	1032	1048	1071	1108	1144
kobiety	2013	2057	2043	2057	2066

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

W latach 2017 – 2021 liczba ludności Gminy Bobrowniki zwiększyła się z 11821 osób do 11843 osób. Analizując dane dla całej Gminy za każdy rok z osobna w stosunku do badanego 2018 roku liczba ludności utrzymuje się na podobnym poziomie. Poniższa tabela przedstawia w tym zakresie szczegółowe dane:

Tabela 5 Liczba ludności Gminy Bobrowniki w latach 2018-2022

Sołectwo	2018	2019	2020	2021	2022	%
Bobrowniki	3082	3094	3104	3098	3079	26,00
Dobieszowice	1909	1890	1873	1865	1848	15,60
Myszkowice	453	475	490	520	534	4,51
Rogoźnik	2979	2985	2952	2952	2951	24,92
Sączów	1358	1368	1365	1336	1334	11,26
Siemonia	961	968	952	948	954	8,06
Twardowice	423	424	426	425	427	3,61
Wymysłów	656	670	688	688	716	6,05
Suma	11821	11874	11850	11832	11843	100,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Gminy Bobrowniki

Po przeprowadzonej analizie można stwierdzić, że największymi miejscowościami uwzględniając liczbę ludności są: Bobrowniki (3079 mieszkańców, co stanowi 26,00% wszystkich mieszkańców Gminy), Rogoźnik (2951 mieszkańców, co stanowi 24,92% wszystkich mieszkańców Gminy), Dobieszowice (1848 mieszkańców, co stanowi 15,60%) oraz Sączów (1334 mieszkańców, co stanowi 11,26%). W trakcie ostatnich 5 lat w Gminie liczba mieszkańców pozostaje na podobnym poziomie, natomiast w poszczególnych miejscowościach sytuacja jest zmienna.

Podsumowanie analizy danych dotyczących problemów demograficznych na terenie Gminy Bobrowniki, zaprezentowano w tabeli na kolejnej stronie.

Tabela 6 Podsumowanie - problemy demograficzne w poszczególnych sołectwach Gminy Bobrowniki

SOŁECTWO/ RODZAJ PROBLEMU	PROBLEMY DEMOGRAFICZNE		
	WYSTĘPOWANIE ZJAWISKA KRYZYSOWEGO		UZASADNIENIE
	TAK	NIE	
Bobrowniki			Zanotowany spadek ilości mieszkańców w badanym okresie.
Dobieszowice			Zanotowany spadek ilości mieszkańców w badanym okresie.
Myszkowice			W trakcie ostatnich 5 lat w Gminie obserwuje się minimalny wzrost całkowitej liczby mieszkańców.
Rogoźnik			Zanotowany spadek ilości mieszkańców w badanym okresie.
Sączów			Zanotowany spadek ilości mieszkańców w badanym okresie.
Siemonia			Zanotowany spadek ilości mieszkańców w badanym okresie.
Twardowice			W trakcie ostatnich 5 lat w Gminie obserwuje się minimalny wzrost całkowitej liczby mieszkańców.
Wymysłów			W trakcie ostatnich 5 lat w Gminie obserwuje się minimalny wzrost całkowitej liczby mieszkańców.

Źródło: Opracowanie własne

3.1.2 Problemy społeczne

Analizując dane dotyczące pomocy społecznej na obszarze Gminy Bobrowniki wskazać należy liczbę gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej. Zarówno w przypadku województwa, jak i w przypadku Gminy można zaobserwować tendencję spadkową wskazującą na postępujący proces wzrastania zamożności społeczeństwa na terenie Gminy. Niemniej jednak, wysoka wartość wskaźnika pomocy wskazuje na konieczność podjęcia odpowiednich działań rewitalizacyjnych przez Gminę na zidentyfikowanym obszarze interwencji.

Tabela 7 Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej w Gminie Bobrowniki w latach 2019-2023 w odniesieniu do danych dla województwa

Jednostka terytorialna	2019	2020	2021	2022	2023
	gosp.	gosp.	gosp.	gosp.	gosp.
Bobrowniki	128	111	103	71	71
województwo śląskie	69 061	64 158	60 233	56 601	54 727

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Poniższa tabela jest szczegółowym rozwinięciem danych dla tendencji zaobserwowanych powyżej, przy uwzględnieniu kryterium dochodowego. W latach 2019-2023 można zaobserwować ogólną tendencję spadkową.

Tabela 8 Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej w Gminie Bobrowniki wg kryterium dochodowego w latach 2019-2023

Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej wg kryterium dochodowego	2019	2020	2021	2022	2023
ogółem	128	111	103	71	71
poniżej kryterium dochodowego	80	74	66	49	49
powyżej kryterium dochodowego	48	37	37	22	22

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Podobnie analizując za ten sam okres osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej wg kryterium dochodowego, można zaobserwować ogólną tendencję spadkową.

Tabela 9 Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej wg kryterium dochodowego w Gminie Bobrowniki w latach 2019-2023

Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej wg kryterium dochodowego	2019	2020	2021	2022	2023
ogółem	240	197	169	108	110
poniżej kryterium dochodowego	166	137	113	78	79
powyżej kryterium dochodowego	74	60	56	30	31

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

W przypadku analizy za ten sam okres, świadczeń na rzecz rodziny - można zaobserwować, że po chwilowych wzrostach tych świadczeń, można mówić o ich generalnym spadku na przestrzeni badanego okresu (lata 2019-2023).

Tabela 10 Świadczenia na rzecz rodziny w Gminie Bobrowniki w latach 2019-2023

Korzystający ze świadczeń rodzinnych	2019	2020	2021	2022	2023
rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci	166	128	101	79	58
dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny - ogółem	323	261	230	174	132
dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny	307	245	217	165	121
udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku	15,4%	11,4%	10,1%	7,6%	5,5%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Jeśli chodzi o kwotę przyznanych dodatków mieszkaniowych, podobnie jak w województwie śląskim, na obszarze Gminy Bobrowniki zauważalna jest tendencja spadkowa do roku 2022, jednakże wzrost w 2023 roku, wskazuje na konieczność podjęcia odpowiednich działań rewitalizacyjnych przez Gminę na zidentyfikowanym obszarze interwencji.

Tabela 11 Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych w Gminie Bobrowniki z uwzględnieniem danych dla województwa w latach 2019-2023

Jednostka terytorialna	2019	2020	2021	2022	2023
	gosp.	gosp.	gosp.	gosp.	gosp.
Bobrowniki	73	45	21	12	15
województwo śląskie	512 455	457 531	438 169	434 625	461 276

Źródło: Opracowanie na podstawie: Banku Danych Lokalnych

Ubóstwo

Analizując dane za ostatnie 5 lat można stwierdzić, że udział rodzin korzystających z pomocy społecznej ze względu na problem ubóstwa sukcesywnie maleje, jednak wciąż utrzymuje się na wysokim poziomie.

Tabela 12 Udział osób objętych pomocą OPS ze względu na ubóstwo w latach 2018-2022

Sołectwo	% liczby osób objętych pomocą w stosunku do liczby osób objętych pomocą w Gminie				
	2018	2019	2020	2021	2022
Bobrowniki	30,30	29,58	23,88	22,22	23,26
Dobieszowice	16,16	16,90	17,91	20,37	20,93
Myszkowice	5,05	4,23	4,48	3,70	4,65
Rogoźnik	27,27	30,99	35,82	29,63	37,21
Sączów	10,10	7,04	4,48	5,56	2,33
Siemonia	4,04	4,23	5,97	5,56	4,65
Twardowice	5,05	4,23	5,97	11,11	4,65
Wymysłów	2,02	2,82	1,49	1,85	2,33
RAZEM	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez OPS w Bobrownikach

Uwzględniając skalę ubóstwa, największa koncentracja problemów występuje w sołectwach: Rogoźnik (37,21%), Bobrowniki (23,26%), Dobieszowice (20,93%), Myszkowice, Siemonia i Twardowice (po 4,65%) oraz Sączów i Wymysłów (po 2,33%).

Pogłębiona analiza danych dotyczących ubóstwa na terenie Gminy Bobrowniki została przeprowadzona w oparciu o wywiad ekspercki z pracownikami Ośrodka Pomocy Społecznej. Pracownicy, jako przyczyny ubóstwa wskazali przede wszystkim: bezrobocie, niepełnosprawność w rodzinie, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, problemy alkoholowe, długotrwała choroba.

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych jest istotnym rodzajem dysfunkcji, gdyż prowadzi do zaniedbań w rozwoju najmłodszych mieszkańców Gminy i w rezultacie sprzyja utrwalaniu negatywnych postaw i zachowań. Analizując dane za ostatnie 5 lat można stwierdzić, że udział osób objętych pomocą ze względu na bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych sukcesywnie maleje, jednak wciąż utrzymuje się na wysokim poziomie.

Tabela 13 Udział osób objętych pomocą OPS ze względu na bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2018-2022

Sołectwo	% liczby osób objętych pomocą w stosunku do liczby osób objętych pomocą w Gminie				
	2018	2019	2020	2021	2022
Bobrowniki	40,00	33,33	12,00	22,22	33,33
Dobieszowice	20,00	44,44	11,00	11,11	33,33

Myszkowice	0,00	11,11	2,00	11,11	0,00
Rogoźnik	26,67	11,11	16,00	11,11	0,00
Sączów	6,67	0,00	3,00	11,11	0,00
Siemonia	0,00	0,00	3,00	11,11	0,00
Twardowice	6,67	0,00	6,00	11,11	0,00
Wymysłów	0,00	0,00	1,00	11,11	33,33
RAZEM	100,00	100,00	54,00	100,00	100,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez OPS w Bobrownikach

Analizując powyższe dane można stwierdzić, że problem jest najbardziej odczuwalny w sołectwie: Bobrowniki, Dobieszowice oraz Wymysłów (po 33,33%). Powyższy problem nie występuje obecnie w sołectwach: Myszkowice, Rogoźnik, Sączów, Siemonia oraz Twardowice.

Niepełnosprawność

W latach 2018 – 2022 liczba osób objętych pomocą ze względu na niepełnosprawność ulegała wahaniom (spadkom i wzrostom). Jednakże całościowo w 2018 roku pomocą objętych było 25 osób, w 2022 roku 16 osób, co wskazuje na tendencję spadkową w całym tym okresie. Poniższa tabela przedstawia w tym zakresie szczegółowe dane:

Tabela 14 Udział osób objętych pomocą OPS ze względu na niepełnosprawność w latach 2018-2022

Sołectwo	% liczby osób objętych pomocą w stosunku do liczby osób objętych pomocą w Gminie				
	2018	2019	2020	2021	2022
Bobrowniki	20,00	17,24	17,86	20,83	18,75
Dobieszowice	24,00	20,69	32,14	16,67	25,00
Myszkowice	0,00	17,24	10,71	25,00	6,25
Rogoźnik	40,00	24,14	28,57	25,00	31,25
Sączów	4,00	10,34	3,57	8,33	6,25
Siemonia	4,00	3,45	3,57	0,00	6,25
Twardowice	4,00	3,45	0,00	0,00	0,00
Wymysłów	4,00	3,45	3,57	4,17	6,25
RAZEM	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez OPS w Bobrownikach

Analizując powyższe dane można stwierdzić, że największym wsparciem ze względu na problemy niepełnosprawności są osoby w sołectwie: Rogoźnik (31,25%), Dobieszowice (25,00%), Bobrowniki (18,75%), Myszkowice, Sączów, Siemonia i Wymysłów (po 6,25%) Powyższy problem nie występuje obecnie w sołectwie Twardowice.

Alkoholizm

W latach 2018 – 2022 liczba osób objętych pomocą ze względu na alkoholizm definitywnie spadła. Poniższa tabela przedstawia w tym zakresie szczegółowe dane:

Tabela 15 Udział rodzin objętych pomocą OPS ze względu na alkoholizm w latach 2018-2022

Sołectwo	% liczby osób objętych pomocą w stosunku do liczby osób objętych pomocą w Gminie				
	2018	2019	2020	2021	2022
Bobrowniki	21,43	20,00	14,29	11,11	14,29
Dobieszowice	21,43	20,00	14,29	22,22	28,57
Myszkowice	0,00	10,00	0,00	0,00	0,00
Rogoźnik	28,57	20,00	42,86	33,33	42,86
Sączów	7,14	10,00	14,29	11,11	14,29
Siemonia	7,14	10,00	14,29	22,22	0,00
Twardowice	7,14	10,00	0,00	0,00	0,00
Wymysłów	7,14	0,00	0,00	0,00	0,00
RAZEM	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

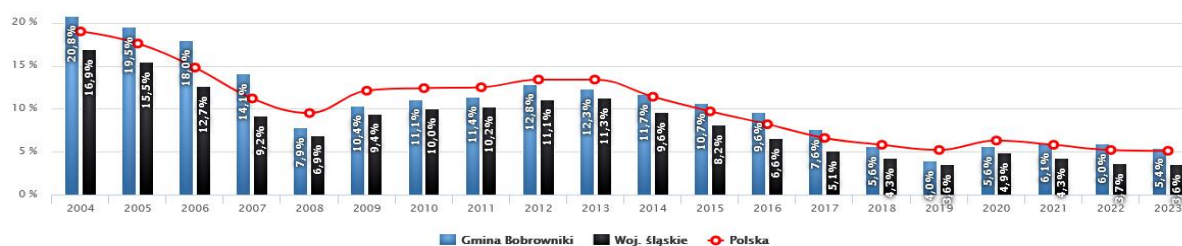
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez OPS w Bobrownikach

Problem alkoholizmu występuje w sołectwie: Rogoźnik (42,86%), Dobieszowice (28,57%) oraz Bobrowniki i Sączów (po 14,29%).

Bezrobocie

W Gminie Bobrowniki na 100 mieszkańców pracuje 81 osób. 53,3% wszystkich pracujących ogółem stanowią kobiety, a 46,7% mężczyźni. Bezrobocie rejestrowane w Gminie Bobrowniki wynosiło w 2023 roku 5,4% (5,4% wśród kobiet i 5,4% wśród mężczyzn). W 2022 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w Gminie Bobrowniki wynosiło 5 671,96 PLN, co odpowiada 84.60% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce. Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców Gminy Bobrowniki 1 949 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 652 pracujących przyjeżdża do pracy spoza Gminy - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi -1 297.

Wykres 4 Szacunkowa stopa bezrobocia rejestrowanego w Gminie Bobrowniki lata 2004-2023

Źródło: <http://www.polskawliczbach.pl/>

W latach 2018 – 2022 liczba osób objętych pomocą ze względu na bezrobocie sukcesywnie spada. Poniższa tabela przedstawia w tym zakresie szczegółowe dane:

Tabela 16 Liczba osób bezrobotnych objętych pomocą OPS w latach 2019-2023

Sołectwo	% liczby osób objętych pomocą w stosunku do liczby osób objętych pomocą w Gminie				
	2018	2019	2020	2021	2022
Bobrowniki	28,57	30,26	25,86	23,08	25,64
Dobieszowice	21,98	23,68	20,69	17,31	15,38
Myszkowice	1,10	2,63	5,17	5,77	5,13
Rogożnik	27,47	27,63	27,59	26,92	33,33
Sączów	7,69	3,95	5,17	5,77	2,56
Siemonia	4,40	5,26	8,62	7,69	7,69
Twardowice	5,49	3,95	5,17	11,54	7,69
Wymysłów	3,30	2,63	1,72	1,92	2,56
RAZEM	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez OPS w Bobrownikach

Największy udział osób objętych pomocą ze względu na występowanie problemu bezrobocia na terenie Gminy odnotowano w sołectwie: Rogożnik (33,33%), Bobrowniki (25,64%), Dobieszowice (15,38%), Siemonia i Twardowice (po 7,69%), Myszkowice (5,13%) oraz Sączów i Wymysłów (po 2,56%).

Dopełnieniem obserwacji powyższego zjawiska może być wyszczególnienie przez pracowników OPS struktury bezrobocia które udało się zidentyfikować u części osób objętych pomocą w poszczególnych sołectwach Gminy. Uwzględniając aktualną sytuację jako przyczyny bezrobocia można zakwalifikować:

- niskie kwalifikacje zawodowe,
- brak doświadczenia zawodowego,
- długotrwała choroba,
- wiek przedemerytalny (bezrobotny nieatrakcyjny na rynku pracy),
- problem alkoholowy,
- długotrwałe bezrobocie,
- podejmowanie prac dorywczych tylko w sezonie letnim.

3.1.3 Zadłużenie

Zadłużenie z tytułu podatków oraz tytułu dostarczania wody i odbioru ścieków jest jednym z istotnych problemów wpływających na poziom ubóstwa mieszkańców Gminy. Problem ten z różnym nasileniem pojawia się w każdym z sołectw.

Tabela 17 Liczba osób oraz łączna wartość zadłużenia z tytułu podatków w rozbiu na sołectwa w 2022 r.

Sołectwo	% liczby osób posiadających zadłużenie w stosunku do liczby osób w Gminie	Wysokość zadłużenia [zł]
Bobrowniki	32,33	197 636,11
Dobieszowice	14,42	19 288,28
Myszkowice	5,71	7 142,42
Rogoźnik	25,99	254 990,00
Sączów	7,45	4 225,16
Siemonia	8,56	423 254,01
Twardowice	2,69	6 077,40
Wymysłów	2,85	4 568,30
Razem	100,00	917 181,68

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Gminy Bobrowniki

Z powyższych danych wynika, że najwyższe zadłużenie mieszkańców z tytułu podatków występuje w sołectwach: Bobrowniki (32,33 %), Rogoźnik (25,99%) oraz Dobieszowice (14,42%).

Tabela 18 Liczba osób oraz łączna wartość zadłużenia z tytułu dostarczania wody oraz odbioru ścieków w rozbiu na sołectwa w 2022 r.

Sołectwo	% liczby osób posiadających zadłużenie w stosunku do liczby osób w Gminie	Wysokość zadłużenia [zł]
Bobrowniki	32,85	24 824,03
Dobieszowice	23,83	27 949,29
Myszkowice	brak kanalizacji	0,00
Rogoźnik	27,98	25 667,68
Sączów	6,86	4 016,39
Siemonia	1,81	2 234,17 zł
Twardowice	brak kanalizacji	0,00
Wymysłów	6,68	6 267,15
Razem	100	90 958,71

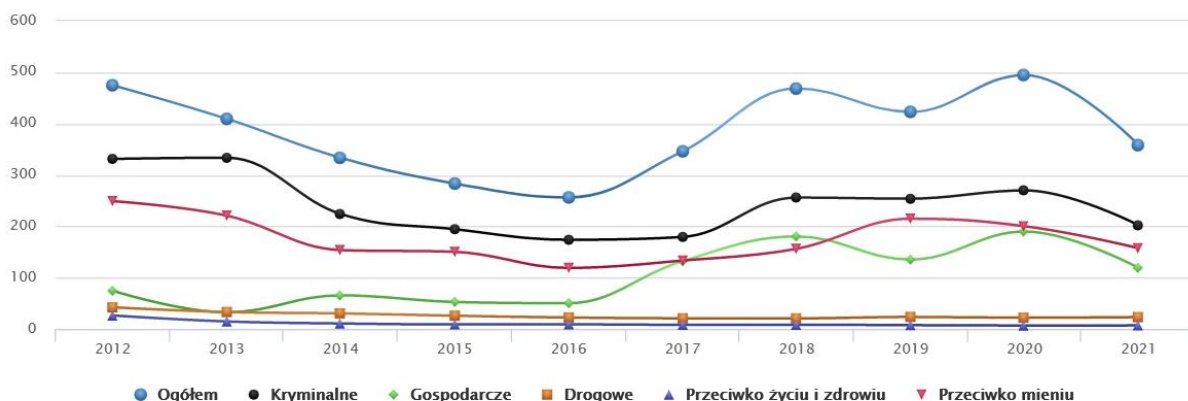
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Gminy Bobrowniki

Z powyższych danych wynika, że najwyższe zadłużenie mieszkańców z tytułu dostarczania wody oraz odbioru ścieków występuje w sołectwach: Bobrowniki (32,85 %), Rogoźnik (27,98 %) oraz Dobieszowice (23,83 %).

3.1.4 Przestępczość i bezpieczeństwo

W 2021 roku w stosunku do 2018 roku ilość przestępstw na terenie Gminy Bobrowniki maleje. Poniższy diagram przedstawia aktualne na 2021 r. trendy w tym zakresie:

Wykres 5 Przestępstwa stwierdzone (oszacowane) w Gminie Bobrowniki w latach 2012-2021

Źródło: <https://www.polskawliczbach.pl/>

Zaprezentowana tendencja przekłada się na realną zarejestrowaną ilość przestępstw na terenie Gminy Bobrowniki w latach 2018-2022.

Analizując dane dla całej Gminy za każdy rok z osobna w stosunku do badanego 2018 roku mamy do czynienia ze zmienną ilością przestępstw notowanych przez Policję każdego roku. Odpowiednie dane prezentuje poniższa tabela.

Tabela 19 Ilość przestępstw na terenie Gminy Bobrowniki w latach 2018-2022

Lp.	Sołectwo	2018	2019	2020	2021	2022
Bobrowniki						
1.	ul. Koszarowa	0	0	0	0	1
	ul. Gminna	0	3	0	0	0
	ul. Teligi	0	1	0	1	1
	ul. Bocianów	0	0	0	0	1
	ul. Polna	6	2	6	5	5
	ul. Sienkiewicza	0	3	5	2	2
	ul. Dąbrowskiej	0	0	0	1	2
	ul. Akacyjowa	0	0	1	0	1
	ul. Bażantów	2	0	0	1	0
	ul. 1 Maja	1	1	1	1	0
	ul. Żurawia	0	0	1	0	0
	ul. Wyzwolenia	0	0	2	0	0

	ul. Słowackiego	0	0	1	0	0
	nn	6	1	3	0	0
Razem		15	11	20	11	13
2.	Dobieszowice					
	ul. Polna	0	0	0	1	2
	ul. Kościuszki	2	0	4	0	2
	ul. Młyńska	0	0	0	1	2
	ul. 27 Stycznia	0	0	0	1	3
	ul. Mickiewicza	0	0	4	0	1
	ul. Szkolna	0	0	0	0	1
	A1	2	1	0	3	0
	ul. Wolności	0	1	0	0	0
	ul. Wesoła	0	0	0	1	0
	ul. Żytnia	1	1	0	0	0
	ul. Podleśna	0	0	0	2	0
	ul. Krótka	0	0	0	1	0
	nn	1	0	2	0	0
Razem		6	3	10	10	11
3.	Myszkowice					
	ul. Nowowiejska	0	0	1	0	1
	ul. Dalekówka	0	0	0	3	1
	ul. Gajowa	0	1	0	0	0
Razem		0	1	1	3	2
4.	Rogoźnik					
	ul. Ogrodowa	0	0	0	0	2
	ul. Wczasowa	1	0	0	3	2
	Zalew	0	1	1	0	2
	ul. Węgróda	1	2	1	2	1
	ul. Kościuszki	2	3	1	3	1
	ul. Krupna	0	0	0	1	0
	ul. Fabryczna	0	0	0	1	0
	ul. Brzozowa	2	0	1	0	0
	oś. Robotnicze	2	0	1	0	0
	ul. Lipowa	0	0	1	0	0
	ul. Podmiedze	0	0	1	0	0
	Srebrowo	1	0	1	0	0
	ul. Narutowicza	0	3	0	0	0
	ul. Zacisze	1	0	0	0	0
nn	3	1	2	10	0	
Razem		13	10	10	20	8
5.	Sączów					
	ul. Siewierska	0	0	0	1	1
	ul. Wolności	0	0	0	0	1
	ul. Pocztowa	0	0	0	0	1
	ul. Kościuszki	0	0	2	0	1
	ul. Szkolna	0	0	1	0	0
ul. Leśna	0	0	1	0	0	

	nn	1	1	2	0	1
	ul. Szkolna	0	0	1	1	0
	ul. Sienkiewicza	0	0	0	3	0
	ul. Podgórna	0	0	0	1	0
	ul. Siewierska	1	0	0	0	0
	ul. Chrobrego	1	0	0	0	0
Razem		3	1	7	6	5
6.	Siemonia					
	ul. 1 Maja	3	7	8	8	1
	ul. Młyńska	1	0	0	0	1
	A1		0	0	1	2
	ul. Kościuszki	1	1	3	1	0
	ul. Leśna	0	1	0	0	0
	nn	0	0	3	0	0
Razem		5	9	14	10	4
7.	Twardowice					
	ul. Wolności	1	2	2	2	3
	ul. Sienkiewicza	1	0	0	2	0
	nn	0	0	1	0	0
Razem		2	2	3	4	3
8.	Wymysłów					
	ul. Leśna	0	0	0	0	1
	ul. Sienkiewicza	2	0	0	0	1
	ul. Kościuszki	1	0	0	1	0
	ul. Sosnowa	0	0	1	0	0
	nn	0	0	1	0	0
Razem		3	0	2	1	2
łącznie		47	37	67	65	48

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Komendanta komisariatu Policji w Wojkowicach

Powyższe tabele przedstawiają szczegółowe dane dotyczące przestępstw na terenie Gminy Bobrowniki z uwzględnieniem poszczególnych sołectw.

Biorąc pod uwagę 2022 rok najwięcej przestępstw miało miejsce w sołectwach: Bobrowniki (27,08%), Dobieszowice (22,92%), Rogoźnik (16,67%), Sączów (10,41%), Siemonia (8,33%), Twardowice (6,25%) oraz Myszkowice i Wymysłów (po 4,17%).

Tabela 20 Ilość Niebieskich Kart założonych rodzinom na terenie Gminy Bobrowniki w latach 2018-2022

Sołectwo	% liczby Niebieskich Kart w stosunku do liczby Niebieskich Kart w Gminie				
	2018	2019	2020	2021	2022
Bobrowniki	31,25	60,00	36,84	17,65	37,50
Dobieszowice	12,50	10,00	10,53	11,76	25,00
Myszkowice	0,00	10,00	0,00	11,76	0,00
Rogoźnik	25,00	10,00	15,79	23,53	20,83

Sączów	18,75	0,00	10,53	11,76	4,17
Siemonia	0,00	10,00	0,00	0,00	8,33
Twardowice	12,50	0,00	21,05	11,76	0,00
Wymysłów	0,00	0,00	5,26	11,76	4,17
RAZEM	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez OPS w Bobrownikach

Z danych Ośrodka Pomocy Społecznej uzyskanych podczas wywiadu eksperckiego wynika, że na terenie Gminy jest obecna przemoc domowa. Potwierdzają to „Niebieskie karty” zakładane rodzinom. Najwięcej kart zostało założonych w sołectwie Bobrowniki (37,50%), Dobieszowice (25%) oraz Rogoźnik (20,83%).

Bezpieczeństwo mieszkańców zostało także przeanalizowane ze względu na dostępne dane dotyczące ilości wypadków samochodowych na terenie Gminy.

Tabela 21 Ilość zdarzeń drogowych na terenie Gminy Bobrowniki w których uczestnik zdarzenia poniósł śmierć bądź został lekko/ciężko ranny, w latach 2015-2022

Sołectwo	Zdarzenia	Zmarli	Ciężko ranni	Lekko ranni
Bobrowniki	464	3	11	10
Dobieszowice	190	0	3	5
Myszkowice	25	0	0	0
Rogoźnik	130	2	3	2
Sączów	123	0	7	8
Siemonia	91	0	1	4
Twardowice	22	0	0	3
Wymysłów	17	0	1	4
SUMA	1062	5	26	36

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych SEWIK

Z uwagi na szereg zdarzeń drogowych mających miejsce na parkingach, pominięto w analizie zdarzenia, w których nikt nie odniósł obrażeń. Powyższe dane wskazują, że największa ilość wypadków w odniesieniu do Gminy Bobrowniki występuje w sołectwie: Bobrowniki (10 zdarzeń), Sączów (8 zdarzeń), Dobieszowice (5 zdarzeń). W pozostałych sołectwach ilość zdarzeń nie przekracza liczby 5. Najmniej zdarzeń było w sołectwie Rogoźnik (2 zdarzenia) oraz Myszkowice (0 zdarzeń).

3.1.5 Edukacja

Na system oświaty Gminy Bobrowniki składają się następujące jednostki przedszkolne i szkolne:

- Szkoła Podstawowa im. Juliusza Słowackiego w Rogoźniku,

- Szkoła Podstawowa im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Siemoni.
- Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w Bobrownikach,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Sączowie wraz z lokalem mieszkalnym,
- Zespół Szkolno- Przedszkolny w Dobieszowicach,
- Przedszkole Publiczne w Bobrownikach.
- Przedszkole Publiczne w Rogoźniku.

Ponadto na system oświaty składają się także placówki niepubliczne:

- Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Kamieńskich Młynach
- Niepubliczne Przedszkole w Kamieńskich Młynach.

Szczegółowe dane GUS w zakresie placówek edukacyjnych, ich oddziałów, miejsc, liczby uczniów i dzieci przedstawiają poniższe tabele:

Tabela 22 Obiekty edukacyjne na terenie Gminy Bobrowniki

Edukacja	2019	2020	2021	2022	2023
Placówki wychowania przedszkolnego	5	6	6	6	6
Dzieci w przedszkolach	379	413	423	417	426
Szkoły podstawowe	5	5	5	5	5
Uczniowie szkół podstawowych	816	846	850	847	820
Żłobki i kluby dziecięce	1	1	1	1	2
Dzieci przebywające w żłobkach i klubach dziecięcych (w ciągu roku)	42	42	42	42	58

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Tabela 23 Szkoły Podstawowe na terenie Gminy Bobrowniki w latach szkolnych do 2023 r.

Szkoły Podstawowe	2019	2020	2021	2022	2023
Szkoły	5	5	5	5	5
oddziały	51	51	51	52	52
uczniowie	816	846	850	847	820

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Tabela 24 Przedszkola na terenie Gminy Bobrowniki w latach szkolnych do 2023 r.

Wychowanie przedszkolne	2019	2020	2021	2022	2023
ogółem	5	6	6	6	6
oddziały	18	18	18	19	19
dzieci	379	413	423	417	426

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

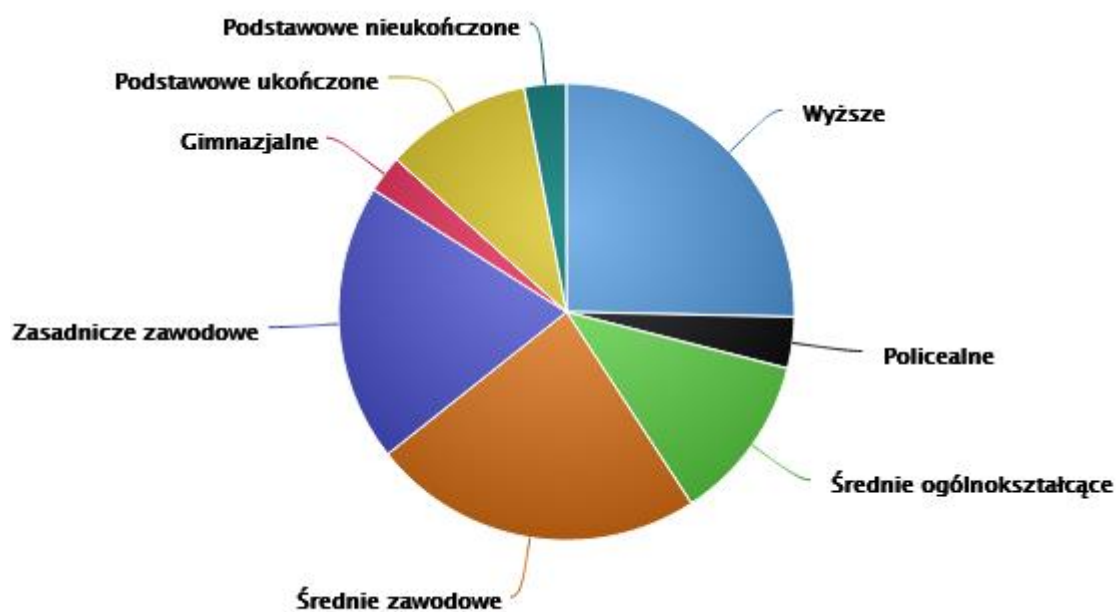
Tabela 25 Oddziały przedszkolne w Szkołach Podstawowych w latach szkolnych do 2023 r.

Oddziały przedszkolne w Szkołach Podstawowych i liczba dzieci	2019	2020	2021	2022	2023
oddziały (klasy, grupy)	3	2	2	3	2
dzieci	47	42	50	54	50

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Odnosząc się do poziomu wykształcenia to Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2021 roku 25,4% ludności posiada wykształcenie wyższe, 3,6% wykształcenie policealne, 11,8% średnie ogólnokształcące, a 23,5% średnie zawodowe. Wykształceniem zasadniczym zawodowym legitymuje się 19,7% mieszkańców Gminy Bobrowniki, gimnazjalnym 2,6%, natomiast 10,4% podstawowym ukończonym. 3,0% mieszkańców zakończyło edukację przed ukończeniem szkoły podstawowej.

Wykres 6 Poziom wykształcenia – Gmina Bobrowniki

Źródło: <http://www.polskawliczbach.pl>

W oparciu o dane dotyczące wyników egzaminów ósmoklasisty przeprowadzanych w Szkołach Podstawowych znajdujących się na terenie Gminy Bobrowniki, dokonano analizy poziomu edukacji. Analiza danych dotyczących poziomu zdawalności egzaminu po klasie VIII w Szkołach Podstawowych na terenie Gminy Bobrowniki pozwala na stwierdzenie, że w roku szkolnym 2021/2022 najstąbiej egzamin zdali uczniowie Szkoły Podstawowej im. Kazimierza Wielkiego w Dobieszowicach ze średnim wynikiem z języka polskiego, matematyki oraz języka angielskiego na poziomie odpowiednio 22,52%, 10,9% oraz 30,38%. Dokonano kodyfikacji powyższych danych adekwatnie do określonych granic obwodów publicznych szkół podstawowych ustalonych dla Gminy Bobrowniki Dane do analizy przedstawia tabela na kolejnej stronie:

Tabela 26 Egzamin po VIII klasie w roku szkolnym 2021/2022

ROK SZKOLNY 2021/2022											
Nazwa SP	Rodzaj egzaminu	Część humanistyczna			Część matematyczna			Rodzaj egzaminu	Część językowa		
		J. polski			Matematyka				język angielski		
		Liczba uczniów	Min. - Max.	Śr. wynik	Liczba uczniów	Min. - Max.	Śr. wynik		Liczba uczniów	Min. - Max.	Śr. wynik
Szkoła Podstawowa im. Kazimierza Wielkiego w Dobieszowicach	Standardowy	29	4%-38%	22,52%	29	1%-25%	10,9%	Standardowy	29	6%-55%	30,38%
	Dostosowany do uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	4	12%-34%	23,25%	4	4%-9%	6,5%	Dostosowany do uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	4	10%-48%	29,75%
Szkoła Podstawowa w Sączowie	standardowy	6	51%-90%	66%	6	20%-96%	69%	Standardowy	6	55%-100%	83%
Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w Bobrownikach	Standardowy	27	18%-87%	61%	27	8%-100%	59%	Standardowy	27	22%-100%	83%
	Dostosowany do niepełnosprawności intelektualnej w stopniu lekkim	1	51%	51%	1	48%	48%	Dostosowany do niepełnosprawności intelektualnej w stopniu lekkim	1	40%	46%
Szkoła Podstawowa im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Siemoni	standardowy	28	20%-87%	58%	28	16% - 96%	64%	standardowy	28	15%-100%	71%
	Dostosowany do potrzeb ucznia słabosłyszącego (typ arkusza 700)	1	84%	84%	1	64%	64%	dostosowany do potrzeb ucznia słabosłyszącego (typ arkusza 700)	1	67%	67%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Gminy Bobrowniki oraz Gminny Zespół Oświaty w Bobrownikach

Ponadto, zbadano także zjawisko kryzysowe związane z dożywianiem dzieci szkolnych, co szczegółowo przedstawia poniższa tabela.

Tabela 27 Liczba uczniów w szkołach objętych dożywianiem w szkole w latach 2018-2022

Sołectwo	% liczby uczniów objętych dożywianiem w stosunku do liczby uczniów objętych dożywianiem w Gminie				
	2018	2019	2020	2021	2022
Bobrowniki	28,26	28,57	0,00	0,00	0
Dobieszowice	26,09	14,29	0,00	66,67	0
Myszkowice	0,00	14,29	33,33	0,00	0
Rogoźnik	30,43	0,00	0,00	0,00	0
Sączów	0,00	0,00	0,00	33,33	50
Siemonia	6,52	14,29	33,33	0,00	50
Twardowice	8,70	28,57	33,33	0,00	0
Wymysłów	0,00	0,00	0,00	0,00	0
RAZEM	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez OPS w Bobrownikach

Ze zgromadzonych danych dotyczących dożywiania dzieci szkolnych na terenie Gminy Bobrowniki, uzyskanych z OPS wynika, że na terenie Gminy ponadprzeciętne zjawisko kryzysowe występuje w sołectwie Sączów oraz Siemonia.

3.1.6 Kapitał społeczny

W ramach sektora NGO w Gminie Bobrowniki w roku 2022 zarejestrowanych jest 51 NGO. Poniżej przedstawiono wykaz organizacji z uwzględnieniem przyporządkowania do poszczególnych sołectw:

Ochotnicze Straże Pożarne:

1. Ochotnicza Straż Pożarna Bobrowniki, ul. Sienkiewicza 121, Bobrowniki;
2. Ochotnicza Straż Pożarna Dobieszowice, ul. Kościuszki 25c, Dobieszowice;
3. Ochotnicza Straż Pożarna Myszkowice, ul. Strażacka 1, Myszkowice;
4. Ochotnicza Straż Pożarna Rogoźnik im. Eugeniusza Ferdyna, ul. Kościuszki 69, Rogoźnik;
5. Ochotnicza Straż Pożarna Sączów, ul. Ogrodowa 1, Sączów;
6. Ochotnicza Straż Pożarna Siemonia, ul. 1 Maja 3, Siemonia;
7. Ochotnicza Straż Pożarna Twardowice, ul. Wolności 29A, Twardowice;
8. Ochotnicza Straż Pożarna Wymysłów, ul. Kościuszki 21, Wymysłów;

Kluby piłkarskie i sportowe:

1. Klub Sportu i Przygód "ZORZA", ul. Polna 34/2, Bobrowniki;
2. Klub Sportowy Orzeł Bobrowniki, ul. Polna 37, Bobrowniki;
3. Klub Sportowy Cyklon Rogoźnik, ul. 1 Maja 30, Rogoźnik;
4. Klub Sportowy Płomień Sączów, ul. Wolności 61A, Sączów;
5. Klub Jeździecki „VENA” Rogoźnik, ul. Fabryczna 37, Rogoźnik;
6. Sportowy Klub Modelarski, ul. Sienkiewicza 121A, Bobrowniki;
7. Klub Sportowy Seniora ROYAL, ul. Sienkiewicza 121 a, Bobrowniki;
8. UKS Volley Team Aquaplust Bobrowniki, ul. Sienkiewicza 121 a, Bobrowniki;
9. UKS Diament, ul. Sienkiewicza 102, Bobrowniki;

Inne organizacje:

1. Kółko Rolnicze w Sączowie, ul. Wolności 66A, Sączów;
2. STOWARZYSZENIE KULTURY I TURYSTYKI KRAJÓW ARABSKICH, ul. Sienkiewicza 36A, Bobrowniki;
3. "ZIEMIA ZDEGRADOWANA PRZYWRÓCONA ŻYCIU", ul. Modrzewiowa 1, Rogoźnik;
4. TOWARZYSTWO INICJATYW LOKALNYCH, ul. Kościuszki 95B, Dobieszowice;
5. STOWARZYSZENIE MIŁOŚNIKÓW TECHNIKI MILITARNEJ, ul. Kościuszki 42, Dobieszowice;
6. STOWARZYSZENIE WSPIERANIA AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ "LEPSZA GMINA", ul. Kościuszki 132, Siemonia;
7. STOWARZYSZENIE NA RZECZ ROZWOJU SĄCZOWA, ul. Wolności 61A, Sączów;
8. STOWARZYSZENIE NA RZECZ OCHRONY PRAW CZŁOWIEKA, CZYSTEGO ŚRODOWISKA ORAZ ZABYTEKÓW WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO, ul. Mickiewicza 55, Dobieszowice;
9. SIEMONIA-PRZESZŁOŚĆ TERAŹNIEJSZOŚĆ PRZYSZŁOŚĆ, ul. 1 Maja 3, Siemonia;
10. Stowarzyszenie na rzecz Zacieśniania Więzi Między Obywatelami Świata "Frugo", ul. Sienkiewicza 36, Bobrowniki;
11. STOWARZYSZENIE SPORTOWO-OKOLOGICZNO-KULTURALNE "FOREVO", ul. Kościuszki 53, Rogoźnik;
12. STOWARZYSZENIE MUZYKA JUTRA, ul. Sienkiewicza 290A, Bobrowniki;
13. STOWARZYSZENIE NA RZECZ OCHRONY ZABYTEKOWEGO KOŚCIOŁA W BOBROWNIKACH, ul. Sienkiewicza 244, Bobrowniki;

14. Stowarzyszenie ogrodu działkowego Jaworznik, Osiedle Robotnicze 18, Rogoźnik;
15. Stowarzyszenie Allegretto, ul. Kościuszki 56, Rogoźnik;
16. Stowarzyszenie Rogo Senior, ul. Kościuszki 56, Rogoźnik;
17. Stowarzyszenie na Rzecz Zabytków Fortyfikacji "Pro Fortalitium" – koło terenowe, ul. Młyńska 5, Bobrowniki;
18. Stowarzyszenie Zwykłe „Brynica”, ul. Leśna 27, Dobieszowice;
19. Stowarzyszenie Zwykłe Diamond Academy, ul. Podmiedze 6A, Rogoźnik;
20. Stowarzyszenie Zwykłe Bobry Walking, ul. Krótka 3, Dobieszowice;
21. Stowarzyszenie Zwykłe Siemońskie Stowarzyszenie Emerytów, Rencistów i Inwalidów SIEMA, ul. Młyńska 5, Siemonia;
22. Stowarzyszenie Mine City Wrestling "MCW", ul. 27 Stycznia 24, Dobieszowice;
23. Stowarzyszenie Sportowców Walk Striker, ul. Sienkiewicza 22, Bobrowniki;
24. Fundacja "ZWIASTUN", ul. Sienkiewicza 336, Bobrowniki;
25. Fundacja Z Pomocą Przyjaciół, ul. Szkolna 10, Rogoźnik;
26. Fundacja Czas na Las, ul. Modrzewiowa 1, Rogoźnik;
27. Koło Gospodyń Wiejskich w Dobieszowicach, ul. Wolności 66, Dobieszowice;
28. Koło Gospodyń Wiejskich w Siemoni, ul. Młyńska 67, Siemonia;
29. Koło Gospodyń Wiejskich w Twardowice, ul. Sienkiewicza 36, Twardowice;
30. Koło Gospodyń Wiejskich w Wymysłowie, ul. Kościuszki 19, Wymysłów;
31. Koło Gospodyń Wiejskich Rogoźnik, ul. Narutowicza 42, Rogoźnik;
32. Koło Gospodyń Wiejskich Bobrowniki, ul. Sienkiewicza 225, Bobrowniki;
33. Koło Gospodyń Wiejskich Myszkowice, ul. Nowowiejska 4, Myszkowice;
34. Koło Gospodyń Wiejskich Sączów, ul. Szkolna 26a, Sączów.

Podsumowując zestawienie, najlepsza sytuacja pod względem aktywności NGO miała miejsce w Bobrownikach gdzie swoją siedzibę posiada 15 organizacji (29,41%). W Rogoźniku zarejestrowano 12 organizacji (23,53%), w Dobieszowicach 8 organizacji (15,70%), w Sączowie i Siemoni po 5 organizacji (9,80%), a w Myszkowicach, Twardowicach i Wymysłowie po 2 organizacje (3,92%).

Tabela 28 Wydarzenia realizowane w ramach zadań publicznych na terenie Gminy Bobrowniki w latach 2020-2022

Sołectwo	2020		2021		2022	
	Liczba wydarzeń	Liczba uczestników	Liczba wydarzeń	Liczba uczestników	Liczba wydarzeń	Liczba uczestników
Bobrowniki	2	400	2	500	2	500
Dobieszowice	1	100	1	100	0	0
Myszkowice	0	0	0	0	0	0
Rogoźnik	4	1000	4	1000	8	1000
Sączów	1	70	1	70	0	0
Siemonia	0	0	0	0	1	0
Twardowice	0	0	0	0	0	0
Wymysłów	0	0	1	50	0	0
Razem	8	1570	9	1720	11	1500

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Gminy Bobrowniki

Działające na terenie Gminy Bobrowniki organizacje wykazują rosnącą aktywność w organizacji wydarzeń realizowanych w ramach zadań publicznych. W roku 2020 ze względu na pandemię COVID-19 i liczne obostrzenia, zorganizowano tylko 8 wydarzeń w których uczestniczyło 1570 osób. W 2021 roku nastąpiła poprawa, ilość wydarzeń wzrosła do 9, a liczba uczestników wzrosła do 1720. W 2022 roku utrzymywał się trend wzrostowy, gdyż ilość wydarzeń wzrosła do 11, jednak spadła ilość uczestników do 1500.

3.1.7 Kultura

Obszarem kultury na terenie Gminy Bobrowniki zajmuje się Gminne Centrum Kultury i Sportu w Bobrownikach i 4 jego filie – w Dobieszowicach, Rogoźniku, Sączowie i Siemoni. Centrum animuje życie kulturalne na terenie Gminy, organizując zajęcia, warsztaty i konkursy oraz różnego rodzaju imprezy. W dworku w Dobieszowicach powstała także galeria „Spichlerz”. Biblioteka Publiczna w Bobrownikach to również samorządowa instytucja kultury, która służy lokalnej społeczności w zaspokajaniu i rozwijaniu potrzeb czytelniczych mieszkańców oraz upowszechnianiu wiedzy i rozwojowi kultury. Sieć bibliotek publicznych Gminnego Centrum Kultury i Sportu w Bobrownikach składa się z 5 placówek, do których należą: Biblioteka Publiczna w Bobrownikach, Biblioteka Publiczna w Dobieszowicach, Biblioteka Publiczna w Rogoźniku, Biblioteka Publiczna w Sączowie, Biblioteka Publiczna w Siemoni. Szczegółowe dane GUS w zakresie działalności bibliotecznej przedstawia tabela na kolejnej stronie:

Tabela 29 Biblioteki, czytelnicy, wypożyczenia księgozbioru w latach 2019-2023

Biblioteki publiczne	2019	2020	2021	2022	2023
biblioteki i filie	5	5	5	5	5
czytelnicy w ciągu roku	1862	1867	2307	2439	2671
wypożyczenia księgozbioru na zewnątrz	26281	25274	29562	35621	43929

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Z inicjatywy Gminy Bobrowniki oraz działającego na jej terenie, Gminnego Centrum Kultury i Sportu, mają miejsce wydarzenia kulturalne kierowane do mieszkańców.

Tabela 30 Wykaz wydarzeń kulturalnych i sportowych organizowanych przez Gminne Centrum Kultury i Sportu w Bobrownikach oraz przez Gminę Bobrowniki w poszczególnych sołectwach Gminy Bobrowniki w latach 2020-2022

Lp.	Sołectwo	Ilość wydarzeń kulturalnych	Ilość uczestników
Rok 2020			
1.	Bobrowniki	6	427
2.	Dobieszowice	3	40
3.	Myszkowice	0	0
4.	Rogoźnik	3	220
5.	Sączów	4	180
6.	Siemonia	0	0
7.	Twardowice	0	0
8.	Wymysłów	0	0
RAZEM		16	867
Rok 2021			
1.	Bobrowniki	18	1350
2.	Dobieszowice	6	430
3.	Myszkowice	0	0
4.	Rogoźnik	9	1740
5.	Sączów	7	775
6.	Siemonia	3	350
7.	Twardowice	0	0
8.	Wymysłów	0	0
RAZEM		43	4645
Rok 2022			
1.	Bobrowniki	17	1690
2.	Dobieszowice	4	180
3.	Myszkowice	1	400
4.	Rogoźnik	13	3040
5.	Sączów	9	1500
6.	Siemonia	6	950
7.	Twardowice	1	300
8.	Wymysłów	0	0
RAZEM		51	8060

Źródło: Dane Urzędu Gminy Bobrowniki

Z powyższych danych wynika, że w roku 2020 ze względu na pandemię COVID-19 i liczne obostrzenia, zorganizowano tylko 16 wydarzeń w których uczestniczyło 867 osób. W 2021 roku nastąpiła znaczna poprawa, ilość wydarzeń wzrosła do 43, a liczba uczestników wzrosła

do 4645. W 2022 roku utrzymywał się trend wzrostowy, gdyż ilość wydarzeń wzrosła do 51, a liczba uczestników wzrosła do 8060.

3.1.8 Życie publiczne

O poziomie uczestnictwa mieszkańców Gminy w życiu publicznym może świadczyć ilość składanych przez mieszkańców wniosków do Urzędu Gminy. Poniższa tabela prezentuje dane odnośnie tej aktywności mieszkańców.

Tabela 31 Aktywność mieszkańców - wnioski i interpelacje radnych Gminy Bobrowniki w latach 2020-2022

Sołectwo	2020	2021	2022
Bobrowniki	16	14	3
Dobieszowice	4	4	3
Myszkowice	3	0	0
Rogoźnik	1	3	1
Sączów	5	0	0
Siemonia	2	2	2
Twardowice	0	0	0
Wymysłów	0	0	0
Razem	31	23	9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Bobrowniki

W roku 2022 drastycznie spadła liczba wniosków składanych przez radnych Gminy. Najmniej aktywni w tym zakresie okazali się radni sołectwa Myszkowice, Sączów, Twardowice oraz Wymysłów. O poziomie uczestnictwa mieszkańców Gminy w życiu publicznym świadczy także frekwencja w wyborach samorządowych. Poniższa tabela prezentuje dane dotyczące wyborów samorządowych w 2018 r.

Tabela 32 Frekwencja wyborów samorządowych 2018

	okręg wyborczy nazwa	okręg wyborczy numer	razem:	frekwencja:
	Bobrowniki: Bażantów, Bocianów, Dąbrowskiej, Gminna, Ks. Marianna Bogusa, Młyńska, Olimpijska, Piłkarska, Polna, Rekreacyjna, Sienkiewicza od numeru 1 do numeru 120, Słowackiego, Sportowa, Wypoczynkowa	1	754	62,20%
	Bobrowniki: Krótka, Nowa, Sienkiewicza od numeru 121 do numeru 259, Strażacka	2	617	50,41%
	Bobrowniki: 1 Maja od numeru 24 do końca, Koszarowa, Podlipie, Sienkiewicza od numeru 260 do końca	3	597	53,60%
	Bobrowniki: 1 Maja od numeru 1 do numeru 23A, Akacjowa, Podgórna, Teligi, Topolowa, Wyzwolenia	4	597	42,04%
	Bobrowszowice: 27 Stycznia, Boczna, Dojazdowa, Dworska, Kościuski od numeru 1 do numeru 54E, Ks. Marianna Bogusa, Polna, Szkolna, Wesola, Wolności, Żytnia	5	837	59,50%
	Dobieszowice: Kościuski od numeru 55 do końca, Krótka, Leśna, Mickiewicza, Młyńska, Moniuszki, Niebyla, Podleśna, Strażacka, Świerkowa, Wąska, Źródłana	6	749	54,34%
	Myszkowice, Twardowice	7	727	65,75%
	Rogoźnik: Brylantowa, Diamentowa, Gawczyce, Narutowicza, Okrzei, Podmieście, Polna, Szafirowa, Szmaraagdowa, Trzcionki	8	677	61,89%
	Rogoźnik: 1 Maja, Kolejowa, Kościuski od numeru 1 do numeru 160A, Krótka, łączna, Podraszkowie, Zielone Wzgórze	9	618	61,00%
	Rogoźnik: 11 Listopada, 3 Maja, Akacjowa, Bukowa, Cmentarna, Dębowa, Jesionowa, Klonowa, Kościuski od numeru 161 do numeru 201, Krupna, Lipowa, Orzechowa, Szkolna, Wczasowa, Węgroda, Widokowa, Zaciścze,	10	604	59,60%
	Sączów: Bolesława Chrobrego, Owocowa, Poczтова, Słoneczna, Wolności	11	590	58,31%
	Sączów: Brzozowa, Fabryczna, Kościuski od numeru 202 do końca, Ogrodowa, Ogródzieniec, Osiedle Robotnicze, Parkowa	12	554	59,03%
	Sączów: Cmentarna, Kalinowa, Kościuski, Leśna, Ogrodowa, Podgórna, Przejajka, Sienkiewicza, Siewierska, Szkolna	13	580	56,21%
	Siemonia	14	790	65,44%
	Wymysłów	15	540	57,96%
		razem:	9831	58,29%
Rada Gminy 21.10.2018	uprawnieni do głosowania		754	
	wydano kart		467	
	Frekwencja dla okręgów:			

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej

Z analizowanych danych wynika, że średnia frekwencja w wyborach samorządowych w 2018 r. w Gminie Bobrowniki wyniosła 58,29%. Sołectwami z niską frekwencją okazały się być: Bobrowniki: Krótka, Nowa, Sienkiewicza od numeru 121 do numeru 259, Strażacka z poziomem 50,41%, Bobrowniki: 1 Maja od numeru 24 do końca, Koszarowa, Podlipie, Sienkiewicza od numeru 260 do końca z poziomem 53,60%, Bobrowniki: 1 Maja od numeru 1 do numeru 23A, Akacyjowa, Podgórna, Teligi, Topolowa, Wyzwolenia z poziomem 42,04%, Dobieszowice: Kościuszki od numeru 55 do końca, Krótka, Leśna, Mickiewicza, Młyńska, Moniuszki, Niebyła, Podleśna, Strażacka, Świerkowa, Wąska, Źródłana z poziomem 54,34%, Sączów: Cmentarna, Kalinowa, Kościuszki, Leśna, Ogrodowa, Podgórna, Przełajka, Sienkiewicza, Siewierska, Szkolna z poziomem 56,21% oraz Wymysłów z poziomem 57,96%. W wymienionych okręgach wyborczych frekwencja nie sięgnęła średniej, lub była nieco powyżej. Można zatem wnioskować, że w tych sołectwach poziom zaangażowania w życie publiczne jest najmniejszy.

Podsumowanie analizy danych dotyczących zjawisk kryzysowych w sferze społecznej, zdiagnozowanych na terenie Gminy Bobrowniki, zaprezentowano w poniższej tabeli.

Tabela 33 Podsumowanie - zjawiska kryzysowe w sferze społecznej w poszczególnych Sołectwach Gminy Bobrowniki

SOŁECTWO/ CZYNNIK SPOŁECZNY	CZYNNIKI SPOŁECZNE										UZASADNIENIE	
	UBÓSTWO	BEZRADNOŚĆ	NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	ALKOHOLIZM	BEZROBOCIE	ZADŁUŻENIE	PRZESTĘPCZOŚĆ I BEZPIECZEŃSTWO	POZIOM EDUKACJI DOŻYWIANE DZIECI	KAPITAŁ SPOŁECZNY	UCZESTNICTWO W ŻYCIU PUBLICZNYM		UCZESTNICTWO W ŻYCIU KULTURALNYM
Bobrowniki												Występująca koncentracja, ponadprzeciętne poziomy negatywnych zjawisk kryzysowych dotyczące: ubóstwa, bezradności, niepełnosprawności, alkoholizmu, bezrobocia, zadłużenia, bezpieczeństwa mieszkańców (przestępstwa, Niebieskie Karty, zdarzenia drogowe), uczestnictwa w życiu publicznym (frekwencja w wyborach)
Dobieszowice												Występująca koncentracja, ponadprzeciętne poziomy negatywnych zjawisk kryzysowych dotyczące:

												ubóstwa, bezradności, niepełnosprawności, alkoholizmu, bezrobocia, zadłużenia, bezpieczeństwa mieszkańców (przestępstwa, Niebieskie Karty, zdarzenia drogowe), edukacji (egzamin po VIII klasie), kapitału społecznego (realizacja zadań publicznych), uczestnictwa w życiu publicznym (frekwencja w wyborach), uczestnictwa w życiu kulturalnym
Myszkowice												Występująca koncentracja, ponadprzeciętne poziomy negatywnych zjawisk kryzysowych dotyczące: kapitału społecznego (występowanie NGO, realizacja zadań publicznych), uczestnictwa w życiu publicznym (składane wnioski), uczestnictwa w życiu kulturalnym
Rogoźnik												Występująca koncentracja, ponadprzeciętne poziomy negatywnych zjawisk kryzysowych dotyczące: ubóstwa, niepełnosprawności, alkoholizmu, bezrobocia, zadłużenia, bezpieczeństwa mieszkańców (przestępstwa, Niebieskie Karty)
Sączów												Występująca koncentracja, ponadprzeciętne poziomy negatywnych zjawisk kryzysowych dotyczące: alkoholizmu, edukacji (dożywianie), kapitału społecznego (występowanie NGO, realizacja zadań publicznych), uczestnictwa w życiu publicznym (składane wnioski, frekwencja w wyborach)
Siemonia												Występująca koncentracja, ponadprzeciętne poziomy negatywnych zjawisk kryzysowych dotyczące: edukacji (dożywianie), kapitału społecznego (występowanie NGO), uczestnictwa w życiu kulturalnym
Twardowice												Występująca koncentracja, ponadprzeciętne poziomy negatywnych zjawisk kryzysowych dotyczące: kapitału społecznego (występowanie NGO, realizacja zadań publicznych), uczestnictwa w życiu publicznym (składane wnioski), uczestnictwa w życiu kulturalnym
Wymysłów												Występująca koncentracja, ponadprzeciętne poziomy negatywnych zjawisk kryzysowych dotyczące: bezradności, kapitału społecznego (występowanie NGO, realizacja zadań publicznych), uczestnictwa w życiu publicznym (składane wnioski, frekwencja w wyborach), uczestnictwa w życiu kulturalnym

Źródło: opracowanie własne

3.2 Sfera gospodarcza

Opisując potencjał rynku pracy, przywołać należy dane o podmiotach gospodarki narodowej w podziale na sektory i tak: 3,5% aktywnych zawodowo mieszkańców Gminy Bobrowniki pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 33,5% w przemyśle i budownictwie, a 30,9% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 2,6% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości). Biorąc pod uwagę podmioty gospodarki narodowej ogółem, wyszczególnić można z kolei liczbę podmiotów działających w sektorze rolniczym i przemysłowo-budowlanym. Na obszarze Gminy Bobrowniki najwięcej podmiotów lokuje się w sektorze przemysłowo-budowlanym. W Bobrownikach, tak jak w województwie śląskim przeważają podmioty z sektora przemysłowo-budowlanego. Szczegółowe dane z roku 2023 zaprezentowane zostały w tabeli poniżej:

Tabela 34 Działające na obszarze Gminy Bobrowniki podmioty gospodarki narodowej, z uwzględnieniem sektora rolniczego, przemysłowego i budowlanego w 2023 r.

Jednostka terytorialna	ogółem	w tym w sektorze	
		rolniczym	przemysłowo-budowlanym
Bobrowniki	1496	17	317
województwo śląskie	533 194	5 298	118 735

Źródło: Opracowanie na podstawie Banku Danych Lokalnych i Statystycznego Vademecum Samorządowca

Ogólne dane statystyczne dotyczące podmiotów gospodarki narodowej, przekształceń własnościowych i strukturalnych w latach 2019-2023, obrazuje poniższa tabela, z której wynika, że na przestrzeni analizowanych lat rośnie ilość podmiotów sektora prywatnego, a największa ilość zarejestrowanych podmiotów prywatnych to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Tabela 35 Podmioty gospodarki narodowej, przekształcenia własnościowe i strukturalne w Gminie Bobrowniki w latach 2019-2023

Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON					
Podmioty wg sektorów własnościowych	2019	2019	2021	2022	2023
podmioty gospodarki narodowej ogółem	1276	1330	1372	1433	1496
sektor publiczny - ogółem	19	19	18	18	18

sektor publiczny - państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	17	17	16	16	16
sektor prywatny - ogółem	1246	1301	1340	1403	1464
sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	1037	1081	1114	1167	1222
sektor prywatny - spółki handlowe	65	72	77	84	89
sektor prywatny - spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	5	7	6	6	5
sektor prywatny - fundacje	3	3	3	3	2
sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne	37	41	42	44	45

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Ogólne dane statystyczne dotyczące podmiotów wg grup rodzajów działalności PKD 2007 w latach 2019-2023, obrazuje poniższa tabela, z której wynika, że na przestrzeni analizowanych lat wśród rosnącej liczby podmiotów sektora prywatnego, największa ilość zarejestrowanych podmiotów prywatnych, niezmiennie znajduje się w grupie „pozostała działalność”.

Tabela 36 Podmioty wg grup rodzajów działalności PKD 2007 w Gminie Bobrowniki w latach 2019-2023

Podmioty wg grup rodzajów działalności PKD 2007	2016	2017	2018	2019	2020
ogółem	1276	1330	1372	1433	1496
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	16	19	19	21	17
przemysł i budownictwo	272	283	298	310	317
pozostała działalność	988	1028	1055	1102	1162

Źródło: Opracowanie na podstawie Banku Danych Lokalnych

Na terenie Gminy Bobrowniki działalność prowadzi wielu przedsiębiorców zróżnicowanych pod względem wykonywanej działalności. Stosowane dane zamieszczone są w poniższych tabelach:

Tabela 37 Przedsiębiorcy działający na terenie Gminy Bobrowniki pod względem rodzaju wykonywanej działalności – 20 najpopularniejszych wg CDIEG w roku 2022

Lp.	Kod PKD	Nazwa	Liczba przedsiębiorców
1.	4941Z	Transport drogowy towarów	340
2.	4791Z	Sprzedaż detaliczna prowadzona przez domy sprzedaży wysyłkowej lub Internet	282
3.	4339Z	Wykonywanie pozostałych robót budowlanych wykończeniowych	223

	4799Z	Pozostała sprzedaż detaliczna prowadzona poza siecią sklepową, straganami i targowiskami	
4.	4399Z	Pozostałe specjalistyczne roboty budowlane, gdzie indziej niesklasyfikowane	214
5.		Wykonywanie instalacji elektrycznych	201
6.		Wykonywanie instalacji wodno-kanalizacyjnych, ciepłych, gazowych i klimatyzacyjnych	194
7.	4333Z	Posadzkarstwo; tapetowanie i oblicowywanie ścian	191
8.	4334Z	Malowanie i szklenie	189
9.	4332Z	Zakładanie stolarki budowlanej	186
10.	4331Z	Tynkowanie	182
11.	4120Z	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	154
	4520Z	Konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli	154
12.	4719Z	Pozostała sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach	151
13.	4329Z	Wykonywanie pozostałych instalacji budowlanych	149
	4511Z	Sprzedaż hurtowa i detaliczna samochodów osobowych i furgonetek	149
14.	4311Z	Rozbiórka i burzenie obiektów budowlanych	134
15.	4312Z	Przygotowanie terenu pod budowę	129
16.	4391Z	Wykonywanie konstrukcji i pokryć dachowych	128
17.	4711Z	Sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych	121
18.	4789Z	Sprzedaż detaliczna pozostałych wyrobów prowadzona na straganach i targowiskach	114
	7311Z	Działalność agencji reklamowych	114
19.	7022Z	Pozostałe doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania	112
20.	4532Z	Sprzedaż detaliczna części i akcesoriów do pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli	109
	8559B	Pozostałe pozaszkolne formy edukacji, gdzie indziej niesklasyfikowane	

Źródło: Dane Urzędu Gminy Bobrowniki

Tabela 38 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wg sekcji PKD 2007

Podmioty wg sekcji i działów PKD 2007	Nazwa sekcji	2018	2019	2020	2021	2022
ogółem		1231	1275	1328	1369	1431
Sekcja A	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	17	16	19	19	21
Sekcja B	górnictwo i wydobywanie	3	3	4	3	3
Sekcja C	przetwórstwo przemysłowe	112	111	117	121	121
Sekcja D	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	1	2	2	3	2
Sekcja E	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	3	2	2	2	3
Sekcja F	budownictwo	150	154	158	169	181
Sekcja G	handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	329	329	330	342	345
Sekcja H	transport i gospodarka magazynowa	115	115	120	119	129

Sekcja I	działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	43	42	41	43	41
Sekcja J	informacja i komunikacja	39	42	50	50	55
Sekcja K	działalność finansowa i ubezpieczeniowa	36	39	37	36	30
Sekcja L	działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	22	25	27	31	30
Sekcja M	działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	112	117	123	123	136
Sekcja N	działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	34	35	42	35	39
Sekcja P	edukacja	10	10	10	10	10
Sekcja Q	opieka zdrowotna i pomoc społeczna	39	44	48	51	52
Sekcja R	działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	72	83	88	95	104
Sekcje S, T	pozostała działalność usługowa, gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby, organizacje i zespoły eksterytorialne	20	21	23	21	22
ogółem		74	85	87	96	107

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Tabela 39 Podmioty wg klas wielkości

Podmioty wg klas wielkości	2018	2019	2020	2021	2022
ogółem	1 232	1 276	1 330	1 372	1 433
0 - 9	1 187	1 232	1 289	1 333	1 393
10 - 49	41	39	36	34	34
50 - 249	4	5	5	5	5
250 - 999	0	0	0	0	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Ważnym kryterium mierzenia aktywności gospodarczej jest ilość zarejestrowanych podmiotów na terenie Gminy Bobrowniki wg CEIDG.

Tabela 40 Aktywne podmioty gospodarcze na terenie Gminy Bobrowniki w 2022 r.

Miejscowość	Mieszkańcy	Firmy	% liczba podmiotów gospodarczych przypadająca na mieszkańców sołectwa	% liczba podmiotów gospodarczych przypadająca na całkowitą liczbę mieszkańców
Bobrowniki	3079	177	5,75%	1,49%
Dobieszowice	1848	94	5,09%	0,79%
Myszkowice	534	56	10,49%	0,47%
Rogoźnik	2951	183	6,20%	1,55%
Sączów	1334	66	4,95%	0,56%
Siemonia	954	59	6,18%	0,50%
Twardowice	427	21	4,92%	0,18%
Wymysłów	716	27	3,77%	0,23%
Suma	11843	683	5,77%	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Bobrowniki

Najmniejszą aktywnością, jeżeli chodzi o prowadzenie działalności gospodarczej, charakteryzują się Twardowice. Na jednego mieszkańca tego sołectwa przypada 0,18% podmiotu gospodarczego. Nieznacznie lepiej sytuacja wygląda w Wymysłowie (0,23%). Najmniej podmiotów gospodarczych działa na terenie sołectwa Twardowice (21 podmiotów) oraz Wymysłów (27 podmiotów).

Podsumowanie analizy danych dotyczących zjawisk kryzysowych w sferze gospodarczej, zdiagnozowanych na terenie Gminy Bobrowniki, zaprezentowano w poniższej tabeli.

Tabela 41 Podsumowanie - zjawiska kryzysowe w sferze gospodarczej w poszczególnych sołectwach Gminy Bobrowniki

SOŁECTWO/ RODZAJ PROBLEMU	ZJAWISKA KRYZYSOWE W SFERZE GOSPODARCZEJ		UZASADNIENIE
	WYSTĘPOWANIE ZJAWISKA KRYZYSOWEGO		
	TAK	NIE	
Bobrowniki			Ilość podmiotów gospodarczych o wartości powyżej średniej dla całej Gminy.
Dobieszowice			
Myszkowice			Koncentracja ponadprzeciętnego poziomu zjawisk kryzysowych dotycząca: sfery gospodarczej (ilości podmiotów gospodarczych wg. CEDIG).
Rogoźnik			Ilość podmiotów gospodarczych o wartości powyżej średniej dla całej Gminy.
Sączów			Koncentracja ponadprzeciętnego poziomu zjawisk kryzysowych dotycząca: sfery gospodarczej (ilości podmiotów gospodarczych wg. CEDIG).
Siemonia			
Twardowice			
Wymysłów			

Źródło: Opracowanie własne

3.3 Sfera środowiskowa

Problematyka negatywnych zjawisk występujących w środowisku naturalnym jako elementów wpływających na zdiagnozowanie obszarów kryzysowych występujących w Gminie Bobrowniki sprowadza się do analizy obszarów opisanych w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Bobrowniki na lata 2017-2020 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2021-2024”.

Program analizuje stan środowiska naturalnego w obszarach: ochrona jakości powietrza, zagrożenia hałasem, pola elektromagnetyczne, gospodarowanie wodami, gospodarka wodno-ściekowa, zasoby geologiczne, powierzchnia ziemi, gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, zasoby przyrodnicze, zagrożenia poważnymi awariami, edukacja ekologiczna, adaptacja do zmian klimatu i nadzwyczajne zagrożenia środowiska. Z tych

obszarów najistotniejszymi w procesie zdefiniowania obszaru zdegradowanego były obszary związane z ochroną klimatu i jakością powietrza, zagrożeniem hałasem oraz gospodarką odpadami.

Analiza problematyki ochrony klimatu i jakości powietrza opiera się o klasyfikację źródeł zanieczyszczeń zagregowanych do trzech obszarów: źródeł punktowych, obszarowych i liniowych. Do źródeł punktowych zaliczono emisje powstające w obiektach przemysłowych, powstałe w trakcie procesów technologicznych. Obiekty emitujące gazy lub pyły do powietrza, w oparciu o zgłoszenie powstającej emisji w Starostwie Powiatowym w Będzinie lub działające na podstawie uzyskanego zezwolenia na emisję.

Pod kategorią źródeł obszarowych opisano głównie obszary emisji powstałych w procesie spalania paliw na cele ciepłownicze w lokalnych oraz indywidualnych kotłowniach oraz składowiska odpadów potencjalnie emitujących metan lub pył. W tej kategorii jakość powietrza jest wypadkową problemu niskiej emisji, który w ostatnich latach sukcesywnie eliminowany jest poprzez środki finansowe Gminy dystrybuowane w ramach dotacji celowej na inwestycje służące ograniczaniu niskiej emisji, środki otrzymane przez Gminę Bobrowniki w ramach programów unijnych dotyczących termomodernizacji obiektów publicznych oraz montażu odnawialnych źródeł energii – głównie paneli fotowoltaicznych i pomp ciepła, środki w ramach programów krajowych, zwłaszcza programów Mój prąd i Czyste powietrze, wdrażanych przez wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej we współpracy z urzędami gmin i miast a także finansowe środki samych mieszkańców i przedsiębiorców. Z kolei pod pojęciem źródeł liniowych zdefiniowano głównie zanieczyszczenia pochodzące z transportu drogowego. Nasilenie zanieczyszczeń jest proporcjonalne do nasilenia ruchu samochodowego. Przez teren Gminy Bobrowniki przebiegają ważne trasy komunikacyjne: autostrada A1 (najbliższy węzeł zlokalizowany jest w gminie Ożarówice - węzeł „Pyrzowice”), droga krajowa DK 78, droga wojewódzka DW 913. Ich przebieg determinuje największe nasilenia zanieczyszczeń liniowych w sołectwach: Myszkowice, Siemonia, Dobieszowice oraz Bobrowniki.

Z punktowymi i liniowymi źródłami zanieczyszczeń ściśle powiązany jest obszar zagrożenia hałasem, na który wpływa ruch pojazdów oraz działalność zakładów przemysłowych. Głównym źródłem emisji hałasu jest jednak droga wojewódzka DW 913, droga krajowa DK 78, autostrada A1 oraz drogi gminne. Monitoring poziomów hałasu w ramach Państwowego

Monitoringu Środowiska jest prowadzony Inspektorat Ochrony Środowiska. Badania obejmują okolice dróg o dużym natężeniu ruchu, okolice linii kolejowych oraz lotnisk. Na terenie Gminy Bobrowniki nie wykonywano w ostatnich latach badania poziomu hałasu w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

Mimo braku nowych badań emisji hałasu, w związku ze wzrostem, chwilowo zakłóconym pandemią, ruchu samochodowego (na który składa się wzrost ilości samochodów i ilości towarów przewożonych transportem drogowym) wyniki prowadzonych badań poziomu hałasu komunikacyjnego są co najmniej aktualne.

Inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest znajdujących się na terenie Gminy Bobrowniki została przeprowadzona w 2012 r. (metodą spisu z natury). Na podstawie przeprowadzonej inwentaryzacji został opracowany Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Bobrowniki na lata 2012 – 2032.

W czerwcu 2012 r. na zlecenie Wójta Gminy Bobrowniki przeprowadzono inwentaryzację azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Bobrowniki. Narzędziem użytym do procesu inwentaryzacji było przeprowadzenie spisu z natury skierowanego do właścicieli budynków na terenie Gminy Bobrowniki. Spis z natury posłużył do określenia ilości, rodzaju i miejsca występowania azbestu i wyrobów zawierających azbest. Inwentaryzacja została przeprowadzona z podaniem nr działek i obrębów ewidencyjnych.

Przeprowadzona inwentaryzacja wskazała, iż na terenie Gminy Bobrowniki znajduje się 19 805 m² wyrobów zawierających azbest co stanowi około 217,85 Mg tego odpadu.

W wyniku przeprowadzonej inwentaryzacji (na podstawie spisu z natury) stwierdzono, że na terenie Gminy Bobrowniki występują wyroby zawierające azbest w postaci:

- płyt falistych oraz płaskich cementowo-azbestowych występujących na pokryciach dachowych, elewacjach budynków mieszkalnych oraz budynków zabudowy gospodarczej – 193 lokalizacje,
- przewody wentylacyjne zawierające wyroby azbestowe – 1 lokalizacja masa ok. 143 kg, 9,5 m².

Tabela 42 Oszacowanie ilości odpadu azbestowego w kg na terenie Gminy Bobrowniki

Sołectwa	pozostałe do unieszkodliwienia ilości azbestu [kg]		
	razem	os. fizyczne	os. prawne
Bobrowniki	10 835	10 835	0
Dobieszowice	29 205	9 240	19 965
Myszkowice	13 640	13 640	0
Rogoźnik	15 224	12 694	2 530
Sączów	66 726	65 406	1 320
Siemonia	33 957	31 977	1 980
Twardowice	46 508	44 308	2 200
Wymysłów	1 760	1 760	0
suma	217 855	189 860	27 995

Źródło: Opracowanie własne

W związku z przeprowadzoną analizą, zidentyfikowano zjawiska kryzysowe na następujących obszarach Gminy Bobrowniki: sołectwo Bobrowniki, sołectwo Dobieszowice, sołectwo Myszkowice, sołectwo Rogoźnik, sołectwo Sączów, sołectwo Siemonia, sołectwo Twardowice oraz sołectwo Wymysłów.

Podsumowanie analizy danych dotyczących zjawisk kryzysowych w sferze środowiskowej, zdiagnozowanych na terenie Gminy Bobrowniki, zaprezentowano w poniższej tabeli.

Tabela 43 Podsumowanie - zjawiska kryzysowe w sferze środowiskowej w poszczególnych sołectwach Gminy Bobrowniki

SOŁECTWO/ RODZAJ PROBLEMU	ZJAWISKA KRYZYSOWE W SFERZE ŚRODOWISKOWEJ		UZASADNIENIE
	WYSTĘPOWANIE ZJAWISKA KRYZYSOWEGO		
	TAK	NIE	
Bobrowniki			Występowanie negatywnych zjawisk sfery środowiskowej (zgodnie z pkt. 2.4)
Dobieszowice			
Myszkowice			
Rogoźnik			
Sączów			
Siemonia			
Twardowice			
Wymysłów			

Źródło: Opracowanie własne

3.4 Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Gminna infrastruktura społeczna została przedstawiona w tabeli poniżej. Wymieniono w niej budynki użyteczności publicznej z uwzględnieniem ich stanu technicznego.

Tabela 44 Gminna infrastruktura społeczna

Nazwa	Adres	Informacja o obiekcie
Urząd Gminy Bobrowniki	42-583 Bobrowniki, ul. Gminna 8	budynek po termomodernizacji, centralne ogrzewanie - gazowe, instalacja fotowoltaiczna na dachu
Ochotnicza Straż Pożarna w Bobrownikach	42-583 Bobrowniki, ul. Sienkiewicza 121	budynek po termomodernizacji, centralne ogrzewanie - gazowe, instalacja fotowoltaiczna na dachu
Ochotnicza Straż Pożarna w Dobieszowicach	42-584 Dobieszowice, ul. Kościuszki 25	budynek po termomodernizacji, centralne ogrzewanie - gazowe
Ochotnicza Straż Pożarna w Twardowicach	42-595 Twardowice, ul. Wolności 30A	budynek po termomodernizacji, centralne ogrzewanie - gazowe
Ochotnicza Straż Pożarna w Siemoni	42-595 Siemonia, ul. 1 Maja 5A	budynek po termomodernizacji, centralne ogrzewanie - gazowe
Ochotnicza Straż Pożarna w Sączowie	42-595 Sączów, ul. Ogrodowa 1	budynek po termomodernizacji, centralne ogrzewanie - gazowe
Ochotnicza Straż Pożarna w Wymysłowie	42-584 Wymysłów, ul. Kościuszki 21	budynek po termomodernizacji, centralne ogrzewanie - gazowe
Ochotnicza Straż Pożarna w Myszkowicach	42-595 Myszkowice, ul. Strażacka 1	budynek po termomodernizacji, centralne ogrzewanie - gazowe
Ośrodek Zdrowia w Sączowie wraz z lokalami mieszkalnymi (4 lokale mieszkalne)	42-595 Sączów, ul. Ogrodowa 5a	budynek po termomodernizacji, centralne ogrzewanie - gazowe
Ośrodek Zdrowia w Bobrownikach wraz z lokalami mieszkalnymi (4 lokale mieszkalne – najem socjalny i 1 lokal mieszkalny)	42-583 Bobrowniki, ul. Strażacka 1	budynek po termomodernizacji, centralne ogrzewanie - gazowe
Ośrodek Zdrowia w Dobieszowicach wraz z pomieszczeniami OPS i GZO	42-584 Dobieszowice, ul. Kościuszki 25C	budynek po termomodernizacji, centralne ogrzewanie - gazowe
Budynek Administracyjny	42-583 Bobrowniki, ul. Sienkiewicza 121B	budynek po termomodernizacji, centralne ogrzewanie - gazowe
Obiekt Sportowy Orzeł	42-583 Bobrowniki, ul. Polna 37	budynek ocieplony, ogrzewanie paliwem stałym, w trakcie modernizacji
Obiekt Sportowy Cyklon	42-582 Rogoźnik, ul. 1Maja 30	budynek ocieplony, ogrzewanie paliwem stałym
Szkoła Podstawowa im. Juliusza Słowackiego w Rogoźniku	42-582 Rogoźnik, ul. Krupna 22	budynek główny szkoły zawierający: kotłownię zasilającą cały kompleks szkolny, centralne ogrzewanie - gazowe – wymiana pieca na nowy w 2022 roku. Budynek po termomodernizacji w 2006 r., posiada jedno wejście główne i jedno wejście boczne, instalacja fotowoltaiczna na dachu szkoły
Szkoła Podstawowa im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Siemoni	42- 595 Siemonia, ul. Kościuszki 71,	budynek ocieplony, centralne ogrzewanie - gazowe, instalacja fotowoltaiczna
Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w Bobrownikach	42-583 Bobrowniki, ul. Sienkiewicza 163	budynek po termomodernizacji, centralne ogrzewanie, instalacja fotowoltaiczna

Zespół Szkolno-Przedszkolny w Sączowie wraz z lokalem mieszkalnym	42-595 Sączów, ul. Szkolna 5	budynek po termomodernizacji, centralne ogrzewanie - gazowe, instalacja fotowoltaiczna
Przedszkole Publiczne w Bobrownikach	42-583 Bobrowniki, ul. 1 Maja 73 a,	budynek po termomodernizacji, centralne ogrzewanie – gazowe, instalacja grzewcza i solarna, instalacja wodno-kanalizacyjna, instalacja elektryczna
Zespół Szkolno- Przedszkolny w Dobieszowicach	42-584 Dobieszowice, ul. Kościuszki 32,	budynek po termomodernizacji, centralne ogrzewanie - gazowe, instalacja fotowoltaiczna
Przedszkole Publiczne w Rogoźniku	42-584 Rogoźnik, ul. Zacisze 1,	budynek po termomodernizacji, centralne ogrzewanie - gazowe, instalacja fotowoltaiczna
Dom Kultury oraz Biblioteka Publiczna w Bobrownikach	42-583 Bobrowniki, ul. Sienkiewicza 121A	budynek po termomodernizacji, ogrzewany paliwem gazowym, instalacja fotowoltaiczna
Dom Kultury w Rogoźniku	42-582 Rogoźnik, ul Kościuszki 56	budynek ogrzewany paliwem gazowym, budynek do termomodernizacji
Dom Kultury i Biblioteka Publiczna w Sączowie	42-595 Sączów, ul. Wolności 61A	budynek po termomodernizacji, ogrzewany paliwem gazowym
Dom Kultury i Biblioteka Publiczna w Siemoni	42-595 Siemonia, ul. 1 Maja 5A	budynek po termomodernizacji, ogrzewany paliwem gazowym, instalacja fotowoltaiczna
Dom Kultury w Dobieszowicach	42-582 Dobieszowice, ul. Kościuszki 23	budynek ogrzewany węglem – ekogroszek, budynek do termomodernizacji
Biblioteka Publiczna w Dobieszowicach	42-584 Dobieszowice, ul. Kościuszki 49	obiekt po termomodernizacji, ogrzewany paliwem gazowym
Amfiteatr w Rogoźniku	42-582 Rogoźnik, ul. Modrzewiowa 1	obiekt po termomodernizacji, ogrzewany paliwem gazowym – ze zbiornika
Hala widowiskowo-sportowa „LUX” w Rogoźniku	42-582 Rogoźnik, ul. Ogrodowa 11	obiekt po termomodernizacji, ogrzewany paliwem gazowym, pompa ciepła, instalacja wentylacyjna nawiewno – wywiewna z rekuperacją instalacja fotowoltaiczna

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Bobrowniki

Stan techniczny istniejących budynków użyteczności publicznej będących w zasobach Gminy Bobrowniki jest zadowalający lub bardzo dobry, gdyż przeszły termomodernizację. Jedynie dwa z nich oczekują na docieplenie – jeden w Rogoźniku i jeden w Dobieszowicach.

Niedoinwestowane wymienione wyżej obiekty są przykładem wieloletnich zaszłości zarówno w sferze finansowania infrastruktury, w której prowadzona byłaby aktywizacja społeczna czy zawodowa, wspierana byłaby spójność społeczna i działania zapewniające włączenie społeczne jak i w obszarze planowania strategicznego, przewidującego konieczność powyższych działań w kontekście zmiany struktury demograficznej mieszkańców, zmian na rynku pracy czy stanu zdrowia mieszkańców.

Gmina posiada biologiczną oczyszczalnię ścieków w Rogoźniku o przepustowości $Q=2000\text{m}^3/\text{dobę}$ oraz ok. 94 km sieci kanalizacji sanitarnej. Szczegółowe dane GUS w zakresie sieci kanalizacyjnej przedstawia poniższa tabela.

Tabela 45 Sieć kanalizacyjna w Gminie Bobrowniki w latach 2019-2023

Kanalizacja	Jednostka miary	2019	2020	2021	2022	2023
długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	93,1	94,1	100,8	98,0	98,1
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	2333	2441	2572	2768	3020
awarie sieci kanalizacyjnej	szt.	73	60	78	78	80
ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną	dam3	236,9	360,2	411,3	398,5	490,2
ścieki oczyszczane odprowadzone	dam3	228,0	238,0	317,0	345,0	434,0
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	7135	7443	7598	7888	8224

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Około 8% mieszkańców Gminy nie ma jeszcze dostępu do sieci kanalizacji sanitarnej. Dane dotyczące jest stanu technicznego prezentuje poniższa tabela:

Tabela 46 Stopień skanalizowania Gminy Bobrowniki

Sołectwo	Ilość przyłączy [szt.]	Stan/podstawowe informacje	Długość sieci kanalizacyjnej [km]	Stan/podstawowe informacje
Bobrowniki	957	Przyłącza sieci kanalizacji sanitarnej wykonane z rur PVC $\varphi 160$ - 90% oraz $\varphi 110$ - 10%	23	Kanalizacja wybudowana w latach 2006/2007. Wykonana z PVC $\varphi 200-300$. Studnie z PVC $\varphi 315-425$ oraz betonowe $\varphi 1000$. Na terenie sołectwa znajduje się 9 przepompowni ścieków.
Dobieszowice	583		23	Kanalizacja wybudowana w latach 2006/2007. Wykonana z PVC $\varphi 200-300$. Studnie z PVC $\varphi 315-425$ oraz betonowe $\varphi 1000$. Na terenie sołectwa znajdują się 4 przepompownie ścieków.
Myszkowice		brak kanalizacji ze względu na ukształtowanie powierzchni		
Rogoźnik	816	Przyłącza sieci kanalizacji sanitarnej wykonane z rur PVC $\varphi 160$ - 90% oraz $\varphi 110$ - 10%	30	Kanalizacja wybudowana w latach 2006/2007. Wykonana z PVC $\varphi 200-300$. Studnie z PVC $\varphi 315-425$ oraz betonowe $\varphi 1000$. Na terenie sołectwa znajdują się 2 przepompownie ścieków.
Sączów	263		7,24	Kanalizacja wybudowana w latach 2021-2023. Wykonana z PVC $\varphi 200-300$. Studnie z PVC $\varphi 315-425$ oraz betonowe $\varphi 1000$. Na

				terenie sołectwa znajduje się 6 przepompowni ścieków.
Siemonia	114		6 km	Kanalizacja wybudowana w latach 2017/2018. Wykonana z PVC \varnothing 200-300. Studnie z PVC \varnothing 315-425 oraz betonowe \varnothing 1000. Na terenie sołectwa znajdują się 4 przepompownie ścieków.
Twardowice	brak kanalizacji ze względu na ukształtowanie powierzchni			
Wymysłów	221	Przyłącza sieci kanalizacji sanitarnej wykonane z rur PVC \varnothing 160 - 90% oraz \varnothing 110 - 10%	5,8	Kanalizacja wybudowana w 2015 r. Wykonana z PVC \varnothing 200-300. Studnie z PVC \varnothing 315-425 oraz betonowe \varnothing 1000. Na terenie sołectwa znajduje się 1 przepompownia ścieków.
Razem	2954		94,04	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Bobrowniki

Wszystkie sołectwa Gminy Bobrowniki są zwodociągowane. Większość wodociągów była wybudowana w latach 80-90 ubiegłego wieku z rur stalowych oraz z tworzywa sztucznego (PVC), a ich stan techniczny jest dobry. Najgorsza sytuacja jest:

- w Myszkowicach, gdzie istnieje wodociąg z rur stalowych oraz z tworzywa sztucznego (PVC), wybudowany w latach 70, 80 i 90 ubiegłego wieku oraz częściowo w latach 2000-2018

Gmina na bieżąco dobudowuje sieci wodociągowe na nowo powstających terenach mieszkaniowych. Szczegółowe dane w zakresie sieci wodociągowej przedstawia poniższa tabela:

Tabela 47 Długość sieci wodociągowej na terenie Gminy Bobrowniki

Sołectwo	Ilość przyłączy [szt.]	Stan/podstawowe informacje	Długość sieci wodociągowej [km]	Stan/podstawowe informacje
Bobrowniki	1579	Przyłącza sieci wodociągowej wykonane ze stali – 70% oraz z PE – 30%	19,219	Wodociąg zaopatrywany w wodę od dostawcy zewnętrznego GPW S.A. oraz z własnego ujęcia wody – Stacja Uzdatniania Wody w Rogoźniku. Sieć wodociągowa z lat 80 i 90 ubiegłego wieku oraz częściowo z lat 2000 – 2015 wybudowana z rur stalowych oraz z tworzywa sztucznego (PE, PVC).

Dobieszowice	869		9,86	Wodociąg zaopatrywany w wodę od dostawcy zewnętrznego GPW S.A. oraz z własnego ujęcia wody – Stacja Uzdatniania Wody w Rogoźniku Sieć wodociągowa z lat 80 i 90 ubiegłego wieku oraz częściowo z lat 2000 – 2018 wybudowana z rur stalowych oraz z tworzywa sztucznego (PE, PVC).
Myszkowice	210		6,58	Wodociąg zaopatrywany w wodę od dostawcy zewnętrznego GZGWik Mierzęcice oraz z własnego ujęcia wody – studnia M-1. Sieć wodociągowa z lat 70, 80 i 90 ubiegłego wieku oraz częściowo z lat 2000 – 2018 wybudowana z rur stalowych oraz z tworzywa sztucznego (PVC).
Rogoźnik	1328		23,945	Wodociąg zaopatrywany w wodę od dostawców zewnętrznych GPW S.A., ZGK w Psarach Sp. z o. o. oraz z własnego ujęcia wody – Stacja Uzdatniania Wody w Rogoźniku. Sieć wodociągowa z lat 80 i 90 ubiegłego wieku oraz częściowo z lat 2000 – 2018 wybudowana z rur stalowych oraz z tworzywa sztucznego (PE, PVC).
Sączów	552		9,44	Wodociąg zaopatrywany w wodę z własnego ujęcia wody – studnia M-1. Awaryjne zasilanie od dostawcy zewnętrznego GZGWik Mierzęcice. Sieć wodociągowa z lat 80 ubiegłego wieku oraz częściowo z lat 2018 – 2022 wybudowana z rur stalowych oraz z tworzywa sztucznego (PE, PVC).
Siemonia	435		10,135	Wodociąg zaopatrywany w wodę od dostawcy zewnętrznego GZGWik Mierzęcice oraz z własnego ujęcia wody – studnia Ł-1. Sieć wodociągowa z lat 80 ubiegłego wieku oraz częściowo z lat 2005 – 2018 wybudowana z rur stalowych oraz z tworzywa sztucznego (PE, PVC).

Twardowice	175		4,521	Wodociąg zaopatrywany w wodę od dostawcy zewnętrznego GZGWIK Mierzęcice. Sieć wodociągowa z lat 80 ubiegłego wieku oraz częściowo z lat 2005 – 2016 wybudowana z rur stalowych oraz z tworzywa sztucznego (PE, PVC).
Wymysłów	377		5,08	Wodociąg zaopatrywany w wodę od dostawcy zewnętrznego GPW S.A. Sieć wodociągowa z lat 80 ubiegłego wieku oraz częściowo z lat 2000 – 2015 wybudowana z rur stalowych oraz z tworzywa sztucznego (PE, PVC).
Razem	5 525	-	88,78	-

Źródło: Dane Urzędu Gminy Bobrowniki

Na terenie Gminy Bobrowniki, ze względu na charakter zabudowy (budynki jednorodzinne), nie występuje sieć ciepłownicza. Preferowane jest indywidualne centralne ogrzewanie. W ostatnim czasie, na terenie Gminy w ramach środków unijnych zamontowano instalacje OZE w postaci 246 instalacji fotowoltaicznych, 39 instalacji solarnych, 14 pomp ciepła do c.w.u, 50 pomp ciepła do c.o. i c.w.u oraz 20 kotłów na biomasę. Ponadto realizowany jest program PONE, w ramach którego w latach 2010-2022 wymieniono 322 źródła ciepła (zamontowano 190 kotłów gazowych, 14 kotłów na pellet oraz 118 kotłów na ekogroszek), zamontowano 7 pomp ciepła oraz 10 instalacji solarnych do podgrzewania wody użytkowej. Program ten będzie realizowany także w latach następnych.

Na terenie Gminy Bobrowniki, we wszystkich sołectwach jest gazociąg z którego korzystają wszystkie budynki użyteczności publicznej oraz 53,91% gospodarstw domowych.

Badanie przestrzeni publicznej dokonane przez pracowników Urzędu Gminy Bobrowniki pozwoliło na wskazanie terenów o niskich walorach estetycznych.

Tabela 48 Obszary na terenie Gminy Bobrowniki o niskich walorach estetycznych

Lp.	Lokalizacja
1.	Bobrowniki
2.	Dobieszowice
3.	Myszkowice
4.	Rogoźnik
5.	Siemonia
6.	Twardowice

Źródło: Dane Urzędu Gminy Bobrowniki

Bobrowniki:

- teren pogórnicy z nieczynnym szybem kopalni KWK Julian przy ul. Szybowej;
- budynek mieszkalny przy przedszkolu ul. 1 Maja 73b;
- teren wzdłuż rzeki Brynica w okolicach ul. Teligi;
- budynki (garaże) po dawnym Kółku rolniczym, ul. Strażacka, między budynkiem administracyjnym firmy Aquaplus Sp. z o.o., a budynkiem Ośrodka Zdrowia;

Dobieszowice:

- budynki po dawnym Kółku rolniczym zlokalizowane przy Dworze obronnym ul. Kościuszki 23;
- opuszczony i zniszczony budynek mieszkalny (pustostan) przy ul. Wesoła 2a;

Myszkowice:

- garaże przy ul. Zwycięstwa (w okolicach placu zabaw);

Rogoźnik:

- teren przemysłowy po danym Zakładzie Materiałów Ogniotrwałych przy ul. Kościuszki;
- „wyspa ciszy” - opuszczone i zniszczone budynki, teren pomiędzy ul. Kościuszki od strony Osiedla Robotniczego w stronę parku Zalew nr 1;
- dawna przystań kajakowa (zniszczony budynek) na terenie parku;
- opuszczony budynek mieszkalny przy ul. Kościuszki 127 (pustostan przy przystanku autobusowym);

Siemonia:

- zaniedbany teren przy sklepie „Lewiatan”, za Domem Kultury w Siemoni przy ul. 1 Maja 5A;

Twardowice:

- budynki po dawnym sklepie przy przystanku autobusowym przy skrzyżowaniu ul. Wolności i Sienkiewicza

Jeżeli chodzi o komunikację publiczną to za organizację transportu zbiorowego w Gminie Bobrowniki odpowiada Zarząd Transportu Metropolitalnego, który został powołany uchwałą

Zgromadzenia Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii. Komunikacja na terenie Gminy jest sprawna, obejmuje jak największy obszar Gminy, jest powszechnie dostępna z dużą częstotliwością kursów. Pojazdy obsługujące linie na terenie Gminy to nowoczesne, niskopodłogowe autobusy, z miejscami na wózek dziecięcy lub inwalidzki. Autobusy kursują regularnie, w stałych odstępach czasowych.

Podsumowanie analizy danych dotyczących zjawisk kryzysowych w sferze przestrzenno-funkcjonalnej, zdiagnozowanych na terenie Gminy Bobrowniki, zaprezentowano w poniższej tabeli.

Tabela 49 Podsumowanie - zjawiska kryzysowe w sferze przestrzenno-funkcjonalnej w poszczególnych sołectwach Gminy Bobrowniki

SOŁECTWO/ RODZAJ PROBLEMU	ZJAWISKA KRYZYSOWE W SFERZE PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNEJ		UZASADNIENIE
	WYSTĘPOWANIE ZJAWISKA KRYZYSOWEGO		
	TAK	NIE	
Bobrowniki			Zdiagnozowane negatywne zjawiska dot.: sieć ciepłownicza, przestrzeń publiczna
Dobieszowice			Zdiagnozowane negatywne zjawiska dot.: infrastruktura społeczna, sieć ciepłownicza, przestrzeń publiczna
Myszkowice			Zdiagnozowane negatywne zjawiska dot.: sieć kanalizacyjna, sieć wodociągowa, sieć ciepłownicza, sieć gazowa, przestrzeń publiczna
Rogoźnik			Zdiagnozowane negatywne zjawiska dot.: infrastruktura społeczna, sieć ciepłownicza, przestrzeń publiczna
Sączów			Zdiagnozowane negatywne zjawiska dot.: sieć ciepłownicza
Siemonia			Zdiagnozowane negatywne zjawiska dot.: sieć ciepłownicza, przestrzeń publiczna
Twardowice			Zdiagnozowane negatywne zjawiska dot.: sieć kanalizacyjna, sieć ciepłownicza, przestrzeń publiczna
Wymysłów			Zdiagnozowane negatywne zjawiska dot.: sieć ciepłownicza

Źródło: Opracowanie własne

3.5 Sfera techniczna

Sfera techniczna na terenie Gminy Bobrowniki obejmuje swoim zakresem stan techniczny obiektów budowlanych - mieszkaniowych. W poniższej tabeli zamieszczono informacje dotyczące stanu technicznego budynków, podłączenia do kanalizacji, spełniania przez budynki wymogów z zakresu ochrony środowiska i energooszczędności oraz rodzaju stosowanego ogrzewania.

Tabela 50 Gminne zasoby komunalne

Lp.	budynek	stan techniczny	wymagany remont	ogrzewanie	kanalizacja	termomodernizacja	rozwiązania techniczne umożliwiające energooszczędność i ochronę środowiska
1.	Budynek mieszkalny, ul. Kościuszki 111, Rogoźnik	zadowalający	tak	ogrzewanie indywidualne – paliwo stałe	tak	budynek po termomodernizacji	-
2.	Budynek mieszkalny ul. 1 Maja 73B, Bobrowniki,	zadowalający	do kapitalnego remontu	ogrzewanie indywidualne – paliwo stałe	tak	nie	-
3.	Lokale mieszkalne (4 mieszkania) w budynku Ośrodka Zdrowia w Sączowie, ul. Ogrodowa 5a, 42-595 Sączów,	bardzo dobry	nie	centralne ogrzewanie - gazowe	szambo	budynek po termomodernizacji	-
4.	Lokale mieszkalne (4 lokale mieszkalne – najem socjalny i 1 lokal mieszkalny) w budynku Ośrodka Zdrowia w Bobrownikach, ul. Strażacka 1, 42-583 Bobrowniki	bardzo dobry	nie	centralne ogrzewanie - gazowe	tak	budynek po termomodernizacji	-
5.	Lokal mieszkalny w budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Sączowie, ul. Szkolna 5, 42-595 Sączów	bardzo dobry	nie	centralne ogrzewanie - gazowe	tak	budynek po termomodernizacji	-

Źródło: Dane Urzędu Gminy Bobrowniki

Analizie poddano zasoby mieszkaniowe na terenie Gminy Bobrowniki. Ogólny stan techniczny wszystkich budynków jest zadowalający bądź bardzo dobry. W najgorszym stanie są budynki mieszkalne w Rogoźniku oraz w Bobrownikach. Podłączenie do sieci kanalizacyjnej posiadają 4

budynki, co stanowi 80% ogółu budynków. W jednym budynku, w Sączowie ta potrzeba bytowa nie jest zabezpieczona. Jest to również problem ze względu na ochronę środowiska, ponieważ ścieki są gromadzone w bezodpływowych, nieszczelnych szambach i zbiornikach, powodując zanieczyszczenie wód gruntowych i powierzchniowych. Jedynie w jednym budynku jest przydomowa oczyszczalnia ścieków. Problem ochrony środowiska oraz rozwiązań technicznych energooszczędnościowych jest widoczny we wszystkich sołectwach, w których znajdują się gminne zasoby mieszkaniowe. Termomodernizacji dokonano w trzech budynkach (dwa w Sączowie oraz jeden w Bobrownikach), co stanowi 60% zasobów mieszkaniowych. Pozostałe 40% zasobów komunalnych to budynki do remontu pod względem rozwiązań technicznych energooszczędnościowych. Jeżeli chodzi o rodzaj stosowanego ogrzewania, to 3 budynki są podłączone do c.o., natomiast w 2 budynkach zastosowano indywidualne źródła ciepła, co nie jest rozwiązaniem przyjaznym środowisku, podobnie jak występowanie w tych budynkach kotłów c.o. opalanych węglem. Brak podłączenia do sieci ciepłowniczej lub zastosowania niskoemisyjnych, nowoczesnych źródeł ciepła powoduje zwiększoną emisję zanieczyszczeń do atmosfery.

Podsumowanie analizy danych dotyczących zjawisk kryzysowych w sferze technicznej, zdiagnozowanych na terenie Gminy Bobrowniki, zaprezentowano w tabeli na kolejnej stronie.

Tabela 51 Podsumowanie - zjawiska kryzysowe w sferze technicznej w poszczególnych sołectwach Gminy Bobrowniki

SOŁECTWO/ RODZAJ PROBLEMU	ZJAWISKA KRYZYSOWE W SFERZE TECHNICZNEJ		
	WYSTĘPOWANIE ZJAWISKA KRYZYSOWEGO		UZASADNIENIE
	TAK	NIE	
Bobrowniki			Zdiagnozowane negatywne zjawiska dot.: rozwiązań technicznych z zakresu energooszczędności i ochrony środowiska.
Dobieszowice			Brak zdiagnozowanych problemów.
Myszkowice			
Rogoźnik			Zdiagnozowane negatywne zjawiska dot.: rozwiązań technicznych z zakresu energooszczędności i ochrony środowiska.
Sączów			
Siemonia			Brak zdiagnozowanych problemów.
Twardowice			
Wymysłów			
Bobrowniki			
Dobieszowice			
Myszkowice			

Źródło: Opracowanie własne

4. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego

Zgodnie z art. 9.1 Ustawy o rewitalizacji, obszar zdegradowany należy rozumieć jako „obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, a w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1062), niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym” oraz gdy na obszarze tym występuje „ponadto co najmniej jedno z następujących negatywnych zjawisk:

- 1) gospodarczych – w szczególności niski stopień przedsiębiorczości, słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw;
- 2) środowiskowych – w szczególności przekroczenie standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska;
- 3) przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, brak dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych;
- 4) technicznych – w szczególności degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz нефункционowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami”.

Obszar zdegradowany to obszar na którym, zidentyfikowano stan kryzysowy, czyli kumulację negatywnych zjawisk reprezentujących przede wszystkim sferę społeczną. W związku z powyższym w niniejszym dokumencie przeprowadzono pogłębioną i usystematyzowaną analizę zjawisk kryzysowych na obszarze Gminy Bobrowniki. Diagnozę zjawisk negatywnych przeprowadzono w oparciu o sieć osadniczą Gminy. Wskazano jednostki referencyjne, według których została przeprowadzona diagnoza. Zdecydowano się postawić

podziałem administracyjnym Gminy, który odnosi się do sołectw. Podział ten odzwierciedla obecną strukturę Gminy, pozwalając przy tym na analizę jej wewnętrznego zróżnicowania. Łącznie wyznaczono 8 jednostek (sołectwa).

Dla poszczególnych sołectw na podstawie zebranych danych, przeprowadzono diagnozę czynników i zjawisk kryzysowych oraz ocenę ich skali i charakteru, przy uwzględnieniu identyfikacji specyficznych uwarunkowań oraz lokalnych potencjałów występujących na terenie Gminy. Diagnoza obejmuje aspekty sfery społecznej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej, środowiskowej i gospodarczej wraz analizą natężenia, nawarstwiania lub utrwalania się zjawisk kryzysowych, (np. tendencja wzrostowa wskazującą na postępujący proces zubożenia społeczeństwa) oraz zaobserwowanych zjawisk i trendów.

Diagnozę wykonano w oparciu o istniejące dokumenty strategiczne, dane statystyczne, w tym gromadzone na poziomie lokalnym oraz w oparciu o przeprowadzone wywiady eksperckie. Konieczne dane udostępnił m. innymi Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy czy Komisariat Policji.

W analizie brano pod uwagę znaczenie danego obszaru dla rozwoju lokalnego, ale przede wszystkim jako szczególnie istotną, uwzględniono koncentrację negatywnych zjawisk mierzoną liczbą wskaźników odnoszących się do zidentyfikowanych czynników ocenionych negatywnie, gdzie pod uwagę brano przede wszystkim zjawiska społeczne, wraz z występującymi w dalszej kolejności problemami gospodarczymi, środowiskowymi, przestrzenno-funkcjonalnymi czy problemami w sferze technicznej.

W procesie wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru predystynowanego do rewitalizacji, poddano analizie obszar Gminy Bobrowniki, w celu określenia, które jej obszary charakteryzują się największą liczbą zidentyfikowanych zjawisk kryzysowych, opisanych mierzonymi wskaźnikami. Założono, że za obszar spełniający kryterium koncentracji problemów uznany zostanie obszar, w którym na 16 analizowanych obszarów problemowych, zostanie zidentyfikowane co najmniej 9 zjawisk problemowych. Tak przeprowadzona wielokryterialna analiza, pozwoliła na wyznaczenie obszarów, które charakteryzują się koncentracją negatywnych zjawisk i noszą znamiona obszarów zdegradowanych, stając się podstawą do zakwalifikowania części poddawanych diagnozie obszarów, jako technicznie wyznaczonych obszarów zdegradowanych, w którym będzie się mieścić docelowy obszar rewitalizacji.

Podsumowując, na obszarze czterech sołectw Gminy Bobrowniki (w sołectwie Bobrowniki, sołectwie Dobieszowice, sołectwie Rogoźnik oraz sołectwie Sączów) występuje koncentracja negatywnych zjawisk kryzysowych, w większości badanych kategorii. W przeprowadzonej diagnozie skupiono się na kategoriach problemów, które są mierzalne dla wszystkich analizowanych jednostek. Na obszarze pozostałych sołectw zjawiska kryzysowe występują w mniejszym stopniu lub nie zostały zidentyfikowane. Występowanie obszarów zdegradowanych, rozumianych jako wskazane na terenie poszczególnych sołectw Gminy Bobrowniki - obszarów, na których intensywnie zachodzą zjawiska kryzysowe, zostało przedstawione w syntetycznym ujęciu w formie graficznej, w tabeli na poprzedniej stronie, w której żółtym kolorem zaznaczono, mierzalne i opisane badanymi wskaźnikami, zjawiska kryzysowe zachodzące na obszarach poszczególnych sołectw. Tabela stanowi techniczne wskazanie obszarów zdegradowanych, dla docelowego obszaru rewitalizacji.

Ze względu na fakt, że negatywne zjawiska nie występują na obszarach całych sołectw, a wyłącznie na ich częściach, a także z uwagi, na to, że wyznaczenie obszaru zdegradowanego i rewitalizowanego nierozzerwalnie wiązać się musi z zachodzącymi negatywnymi zjawiskami społecznymi, obszary te wyznaczono na terenie, który obejmuje występowanie takich problemów. W szczególności należy mieć na uwadze, że przy wyznaczeniu tych obszarów wzięto pod uwagę przeciwdziałanie zachodzącym niekorzystnym zmianom demograficznym, będącym przyczyną koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w tym w szczególności bezrobocia czy ubóstwa, a także społeczny problem przestępczości i bezpieczeństwa, oraz niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Obszary te obejmują tereny wskazane w Studium Uwarunkowań i Zagospodarowania Przestrzennego jako tereny mieszkaniowe, istotne z punktu widzenia przeciwdziałania zachodzącym niekorzystnym zmianom demograficznym, będących przyczyną koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w tym w szczególności bezrobocia czy ubóstwa, oraz przyległe tereny istotne z punktu widzenia przeciwdziałania koncentracji negatywnych zjawisk społecznych w zakresie przestępczości i bezpieczeństwa oraz niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, przy uwzględnieniu potencjału realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w szczególności są to przyległe i zagospodarowane tereny przeznaczone na cele realizacji zadań publicznych Gminy dla mieszkańców, dotyczących kultury, kultury fizycznej i turystyki, w tym tereny rekreacyjne i urządzeń sportowych oraz istniejącego parku,

które ze względu na istotne funkcje społeczne, a także zaistniałe na tym terenie negatywne zjawiska społeczne, tworzą integralną i funkcjonalną część całości terenów mieszkaniowych. Wyznaczone obszary zdegradowane zostały przyjęte uchwałą nr VI/44/24 Rady Gminy Bobrowniki z dnia 29 sierpnia 2024 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Bobrowniki. Niniejsza Uchwała w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Bobrowniki była poddana konsultacjom społecznym w dniach od 11 lipca do 9 sierpnia 2024 roku, które obejmowały formy: zbierania uwag w postaci papierowej i elektronicznej z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego, spotkania otwartego z interesariuszami rewitalizacji, oraz zbieraniem uwag ustnych przekazanych z wykorzystaniem dedykowanego numeru telefonu.

Występowanie obszarów zdegradowanych, rozumianych jako wskazane poszczególne sołectwa Gminy Bobrowniki, na których intensywnie zachodzą zjawiska kryzysowe, zostało przedstawione w syntetycznym ujęciu w formie graficznej, w tabeli na kolejnej stronie, w której żółtym kolorem zaznaczono, mierzalne i opisane badanymi wskaźnikami, zjawiska kryzysowe zachodzące w poszczególnych sołectwach. Tabela stanowi techniczne wskazanie obszarów zdegradowanych (zaznaczono czerwonym kolorem), dla docelowych obszarów rewitalizacji.

Tabela 52 Syntetyczna ocena zjawisk kryzysowych w poszczególnych sołectwach Gminy Bobrowniki

SOŁECTWO/ RODZAJ PROBLEMU	PROBLEMY DEMOGRAFICZNE	UBÓSTWO	BEZRADNOŚĆ	NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	ALKOHOLIZM	BEZRROBOCIE	ZADŁUŻENIE	PRZESTĘPCZOŚĆ I BEZPIECZEŃSTWO	POZIOM EDUKACJI DOŻYWIANOE DZIECI	KAPITAŁ SPOŁECZNY	UCZESTNICTWO W ŻYCIU PUBLICZNYM	UCZESTNICTWO W ŻYCIU KULTURALNYM	SFERA GOSPODARZA	SFERA ŚRODOWISKOWA	SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	SFERA TECHNICZNA	SUMA
Bobrowniki																	12
Dobieszowice																	14
Myszkowice																	6
Rogoźnik																	10
Sączów																	9
Siemonia																	7
Twardowice																	6
Wymysłów																	7

Źródło: Opracowanie własne

5. Wyznaczenie obszaru rewitalizacji

Zgodnie z art. 10 Ustawy o rewitalizacji, obszar rewitalizacji to taki obszar, dla którego na całości lub części obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, Gmina zamierza prowadzić rewitalizację z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego. Równocześnie obszar rewitalizacji może obejmować łącznie tereny o powierzchni nie większej niż 20% powierzchni Gminy oraz zamieszkały przez nie więcej niż 30% liczby mieszkańców Gminy. Obszar rewitalizacji może obejmować również niezamieszkałe tereny przemysłowe (w tym wydobywcze), powojenne, pokolejowe, na których występują negatywne zjawiska gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne, gdy działania możliwe do przeprowadzenia na tych terenach przyczynią się do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym.

Wyznaczenie obszaru rewitalizowanego przeprowadzono mając na uwadze założenie, że zgodnie z art. 10 ust. 1 i 2 ustawy o rewitalizacji, obszar rewitalizacji to „obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację (...). Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic”. W związku z tym wyznaczono obszar rewitalizowany jako teren, na którym występuje najwyższa koncentracja problemów społecznych, gospodarczych, techniczno-strukturalnych i środowiskowych, z uwzględnieniem jego istotnego znaczenia dla rozwoju Gminy. W wyniku delimitacji, wybrano obszary mające szczególne znaczenie dla Gminy, posiadające przestrzenie i obiekty stanowiące potencjał do prowadzenia możliwych działań rewitalizacyjnych. W wyniku przeprowadzonej delimitacji obszaru zdegradowanego, wyznaczono obszar rewitalizacji, na który składają się wyznaczone i zamieszkałe podobszary zlokalizowane na terenach: Bobrownik, Dobieszowic, Rogoźnika oraz Sączowa.

Wyznaczony obszar rewitalizacji składa się z następujących podobszarów rewitalizacji:

- **Bobrowniki 1**, który zajmuje powierzchnię **0,30 km² (0,59% powierzchni ogółem Gminy)** jest zamieszkały przez **324 mieszkańców (2,74% ludności ogółem Gminy)**. Podobszar rewitalizacji wyznaczony jest od północy ul. Sienkiewicza, od zachodu ul. Koszarową oraz ul. 1 Maja, a od południa i wschodu ul. Szybową;
- **Bobrowniki 2**, który zajmuje powierzchnię **0,05 km² (0,10% powierzchni ogółem Gminy)** i jest zamieszkały przez **24 mieszkańców (0,20% ludności ogółem Gminy)**. Podobszar

rewitalizacji wyznaczony jest od północy ul. Sienkiewicza, a od zachodu, południa i wschodu wzdłuż ul. Strażackiej;

- **Bobrowniki 3**, który zajmuje powierzchnię **0,15 km² (0,30% powierzchni ogółem Gminy)** i jest zamieszkały przez **41 mieszkańców (0,35% ludności ogółem Gminy)**. Podobszar rewitalizacji wyznaczony jest od północy ul. Słowików, od zachodu ul. Olimpijską, ul. Piłkarską, ul. Sportową oraz ul. Wypoczynkową, a od południa i wschodu terenami sportowymi;

- **Dobieszowice**, który zajmuje powierzchnię **0,09 km² (0,18% powierzchni ogółem Gminy)** i jest zamieszkały przez **86 mieszkańców (0,73% ludności ogółem Gminy)**. Podobszar rewitalizacji wyznaczony jest od północy i zachodu autostradą A1, od południa ul. Kościuszki, a od wschodu ul. Dojazdową;

- **Rogoźnik 1**, który zajmuje powierzchnię **0,17 km² (0,32% powierzchni ogółem Gminy)** i jest zamieszkały przez **179 mieszkańców (1,51% ludności ogółem Gminy)**. Podobszar rewitalizacji wyznaczony jest od północy i wschodu ul. Kościuszki, a od zachodu i południa ul. Fabryczną;

- **Rogoźnik 2**, który zajmuje powierzchnię **0,81 km² (1,58% powierzchni ogółem Gminy)** i jest zamieszkały przez **177 mieszkańców (1,49% ludności ogółem Gminy)**. Podobszar rewitalizacji wyznaczony jest od północy ul. Cmentarną, od zachodu Jeziorem Rogoźnickim (Rogoźnik I, Rogoźnik II), od południa ul. Kościuszki, a od wschodu ul. Fabryczną, ul. Parkową, oraz ul. Cmentarną;

- **Sączów**, który zajmuje powierzchnię **0,23 km² (0,45% powierzchni ogółem Gminy)** i jest zamieszkały przez **121 mieszkańców (1,02% ludności ogółem Gminy)**. Podobszar rewitalizacji wyznaczony jest od północy ul. Poczтовую, od zachodu ul. Cmentarną, od południa ul. Kościuszki, a od wschodu terenami w pobliżu ul. Słonecznej.

Całość obszaru rewitalizacji stanowi łącznie powierzchnię **1,8 km² (3,52% powierzchni ogółem Gminy)** oraz jest łącznie zamieszkiwany przez **952 mieszkańców (8,04% ludności ogółem Gminy)**, a co za tym idzie – nie przekracza limitów określonych w art. 10 ust. 2 ustawy o rewitalizacji.

Co do zasady ostateczny kształt obszarów na których Gmina Bobrowniki zamierza prowadzić rewitalizację jest uzasadniony istotnym znaczeniem dla rozwoju lokalnego Gminy i bierze pod uwagę wyniki konsultacji społecznych prowadzonych w dniach od 11 lipca do 9 sierpnia 2024 roku. Wyznaczony obszar rewitalizacji został przyjęty uchwałą VI/44/24 Rady Gminy Bobrowniki z dnia 29 sierpnia 2024 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Bobrowniki.

6. Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji

Na potrzeby wskazania obszaru rewitalizowanego przeprowadzono pogłębione badania obszaru zdegradowanego. W toku pozyskiwania koniecznych informacji wykorzystano między innymi narzędzia:

- wywiadów z pracownikami społecznymi, animatorami kultury, osobami odpowiedzialnymi z ramienia Urzędu Gminy za współpracę z organizacjami pozarządowymi, a także z przedstawicielami społeczeństwa,
- badań przestrzeni np. spis z natury obszarów o niskich walorach estetycznych, stanu infrastruktury,
- wywiadów z zarządcami na temat stanu i braków rozwiązań funkcjonalnych w obiektach.

Na etapie prowadzonej delimitacji uwzględniono także adekwatne i dostępne dane statystyczne jak i wyniki przeprowadzonych analiz oparte na prowadzonych, konsultacjach i warsztatach strategicznych.

Obszar do rewitalizacji został wybrany na podstawie przeprowadzonej diagnozy, w tym analizy wskaźnikowej i jakościowej w sferze społecznej, przestrzenno-funkcjonalnej/technicznej oraz gospodarczej i środowiskowej. Uwzględniając powyższe kryteria delimitacji wyodrębniono obszar rewitalizacji, który charakteryzuje się degradacją tkanki społecznej, infrastrukturalnej czy przestrzennej oraz niedostatecznym rozwinięciem potencjału gospodarczego i społecznego.

6.1 Sfera społeczna

Na pogłębioną analizę sfery społecznej składa się w dużym stopniu analiza problemu bezrobocia, ubóstwa, bezradności, wykluczenia społecznego, nadużywania alkoholu, przestępczości i wysokiego zadłużenia mieszkańców obszaru rewitalizacji, a także niekorzystnych zmian demograficznych i związanymi z tym, w sposób pośredni lub bezpośredni, pozostałymi niekorzystnymi zjawiskami kryzysowymi. Na powyższym obszarze można zanotować między innymi następujące problemy:

- postępujący proces długotrwałego bezrobocia oraz obniżanie jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji jako negatywny skutek dotyczącego ich kryzysu ekonomicznego;
- utrzymujący się wysoki wskaźnik bezrobocia wśród kobiet;

- niskie kwalifikacje, poziom wykształcenia lub niedostosowanie wykształcenia i kwalifikacji osób poszukujących pracy do oczekiwań rynku pracy;
- praca w szarej strefie, często przy jednoczesnym korzystaniu ze świadczeń socjalnych;
- niechęć pracodawców do zatrudniania osób długotrwale bezrobotnych oraz w wieku powyżej 50 roku życia;
- narastające ubóstwo i problemy materialne rodzin;
- zaniechanie wychowawczej funkcji rodziny i zrzucenie obowiązków rodzicielskich na szkołę (bezradność rodzin w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, brak czasu na tworzenie pozytywnych relacji w rodzinie);
- niezadawalający poziom edukacji, w tym społecznej w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów społecznych;
- słabo rozwinięte poczucie więzi społecznych, postępujący proces wyalienowania;
- niskie poczucie odpowiedzialności społecznej i świadomości środowiskowej mieszkańców;
- niski poziom kapitału społecznego oraz zaangażowania w uczestnictwo w życiu publicznym i kulturalnym, osób zamieszkujących obszar rewitalizacji i ich postępujące wykluczenie społeczne;
- wzrost patologii społecznej spowodowanej brakiem pracy i środków do życia;
- ułatwiony dostęp do dopalaczy i alkoholu,
- niechęć do podejmowania leczenia przez uzależnionych;
- narastająca przestępczość i chuligaństwo;
- przemoc w rodzinie;
- powielanie negatywnych wzorców przez ludzi młodych (nałogi, wandalizm oraz brak perspektyw i migracja);
- starzejące się społeczeństwo oraz wzrost zapotrzebowania na usługi opiekuńcze, w tym wzrost liczby mieszkańców powyżej 65 roku życia, a także postępujące ubożenie tej grupy społecznej;
- brak wsparcia aktywnych organizacji i stowarzyszeń działających w obszarze polityki społecznej.

Potwierdzeniem wskazanych powyżej zdiagnozowanych na obszarze rewitalizacji problemów w sferze społecznej, są szczegółowe dane dotyczące liczby osób, którym udzielana jest pomoc społeczna, w poszczególnych jednostkach porównawczych na terenie, których wyznaczono podobszary rewitalizacji. Największe nasilenie problemów społecznych występuje na podobszarach rewitalizacji Rogoźnik 1 i 2, a także Bobrowniki 1 i 2 oraz Bobrowniki 3, oraz na podobszarze Dobieszowice. Problemy są zauważalne ale w najmniejszym stopniu dotyczą podobszar rewitalizacji Sączów.

Tabela 53 Liczba osób, objętych pomocą OPS w 2023 r.

MIEJSCOWOŚĆ/ RODZAJ PROBLEMU	Liczba osób objętych pomocą w 2023 r.					
	UBÓSTWO	BEZRADNOŚĆ	NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	ALKOHOLIZM	BEZROBOCIE	SUMIA
Bobrowniki	12	1	4	3	8	28
Dobieszowice	6	2	3	1	5	17
Myszkowice	2	0	0	0	1	3
Rogoźnik	11	0	6	1	12	30
Sączów	4	2	0	1	2	9
Siemonia	3	0	0	0	3	6
Twardowice	3	0	4	0	1	8
Wymysłów	3	0	0	0	2	5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OPS w Bobrownikach

Ponadto szczegółowa analiza danych z zakresu sfery społecznej wykazuje, że wyznaczone podobszary rewitalizacji w tym w szczególności: Bobrowniki 1, Bobrowniki 2, Bobrowniki 3, Dobieszowice, oraz Rogoźnik 1 i Rogoźnik 2, charakteryzują się między innymi wysoką ilością rodzin korzystających z pomocy społecznej. Do nasilenia się zjawisk kryzysowych na tych podobszarach w sposób pośredni przyczyniło się zamknięcie Rogoźnickich Zakładów Materiałów Ogniotrwałych, które po przemianach ustrojowych po 1989 roku nie wytrzymały konkurencji i nowej sytuacji gospodarczej. Wysoki udział osób korzystających z pomocy społecznej świadczy o potęgowaniu problemów społecznych i ekonomicznych, co w przyszłości będzie prowadzić do pogłębiania się problemu wykluczenia społecznego. Niezaradność i wykluczenie będzie prowadzić do narastania zjawisk kryzysowych na tym obszarze i do kulminacji problemów, które przełożą się na sfery życia publicznego, takie jak

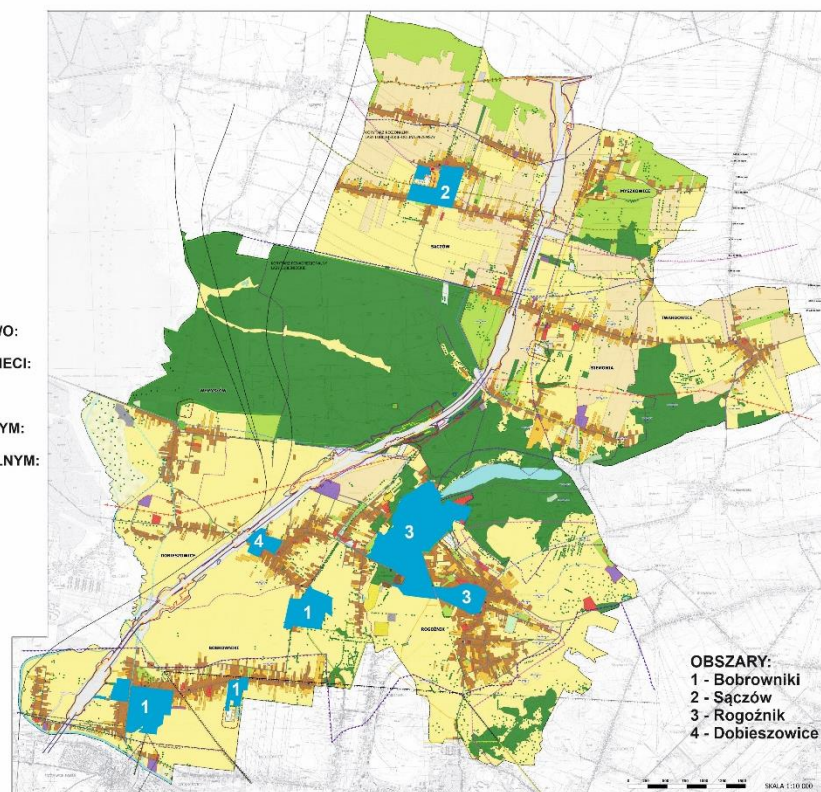
udział w życiu publicznym i integracja społeczna, poziom edukacji, bezpieczeństwo czy też bezrobocie. Ponadto na pogłębienie kryzysu w sferze społecznej duży wpływ ma także brak wsparcia aktywnych organizacji i stowarzyszeń działających w obszarze polityki społecznej. Bazując na przeprowadzonych wywiadach i pozyskanych danych, w tym pochodzących z Ośrodka Pomocy Społecznej w Bobrownikach, można na analizowanym obszarze wskazać dużą grupę osób długotrwale korzystających z pomocy. Wskazuje to na fakt, że na analizowanym obszarze rewitalizacji występuje zjawisko uzależnienia od pomocy społecznej. Ponadto można zauważyć, że najczęstszymi zjawiskami kryzysowymi, które powinny podlegać działaniom pomocowym jest ubóstwo i bezrobocie. Z tymi problemami wiąże się często problem wysokiego zadłużenia mieszkańców tego obszaru. Ubóstwo na przedmiotowym obszarze jest rezultatem pozostających poza kontrolą szerokich procesów społecznych i makroekonomicznych. Na powyższym obszarze nie funkcjonują grupy wsparcia dla najuboższych, co dodatkowo potęguje problemy z zaspokajaniem podstawowych potrzeb bytowych. Zachodzi konieczność podjęcia działań rewitalizacyjnych, mających na celu przewyższanie trudnych sytuacji życiowych osobom z przedmiotowego obszaru, które nie są w stanie same ich pokonać, wykorzystując własne kompetencje, zasoby i możliwości. Dzięki odpowiednim działaniom możliwe będzie zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych oraz umożliwienie życia w godziwych warunkach. Przeciwdziałanie powstawaniu zjawiska ubóstwa powinno odbywać się poprzez wspieranie osób i rodzin zagrożonych ubóstwem, czy też niedopuszczenie do pojawienia się zjawiska niedożywionych dzieci. Ponadto kumulacja różnych negatywnych zjawisk odbija się również na najmłodszych mieszkańcach Gminy, w postaci osiągniętych wyników w nauce i w poziomie ich edukacji. Bezrobocie jest problemem społecznym, które zwłaszcza gdy jest długotrwałe, to znacznie wpływa na obniżenie standardu życiowego osoby bez pracy, ale też i całej jego rodziny, oraz posiada tendencję do generowania innych problemów, np. marginalizacji społecznej, przestępczości, alkoholizmu. Problemy te przyczyniają się do powstania patologii społecznych, w tym wzrostu przestępczości, przemocy w rodzinie i związanych z tym częstych interwencji policji. Nasilające się patologie bezpośrednio przekładają się na niechęć do uczestnictwa w życiu publicznym, kulturalnym czy do budowania kapitału społecznego i potęgują proces wyalienowania. Ponadto wysoka przestępczość jest jednym z czynników, które najmocniej kształtują negatywny obraz miejsca zamieszkania tego obszaru w społecznej świadomości, oraz postrzegania go jako enklawy osób wykluczonych, co dodatkowo wzmacnia występowanie

innych problemów. Narastającym problemem jest także w ostatnich latach zjawisko długotrwałej lub ciężkiej choroby oraz niepełnosprawności. Zmiany te są powiązane z postępującymi procesami starzenia się społeczeństwa na obszarze rewitalizacji, przekładając się także między innymi na dodatkowe wyzwania w obszarze przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i bezradności życiowej. Procesy te zaburzają też, właściwe proporcje pomiędzy grupą ludności pracującej, a ludnością w wieku poprodukcyjnym, co ma bezpośredni wpływ na funkcjonowanie społeczne tego obszaru. Na to zjawisko mają także wpływ młode osoby, które nie widząc perspektyw rozwoju, migrują do większych miast w celu zdobycia zatrudnienia. Odbija się to negatywnie na całym społeczeństwie, gdyż zwiększa się odsetek osób w wieku poprodukcyjnym.

Mapa 3 Mapa obszarów z największymi problemami społecznymi

Graficzne odwzorowanie pogłębionej analizy sfery społecznej
Mapa obszarów z największymi problemami społecznymi

ZESTAWIENIE
PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH
NA POSZCZEGÓLNYCH
OBSZARACH:
PROBLEMY DEMOGRAFICZNE:
obszary 1, 2, 3, 4
UBOSTWO:
obszary 1, 3, 4
BEZRADNOŚĆ:
obszary 1, 4
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ:
obszary 1, 3, 4
ALKOHOLIZM:
obszary 1, 2, 3, 4
BEZROBOCIE:
obszary 1, 3, 4
ZADŁUŻENIE:
obszary 1, 3, 4
PRZESTĘPCZOŚĆ I BEZPIECZEŃSTWO:
obszary 1, 3, 4
POZIOM EDUKACJI, DOŻYWIANIE DZIECI:
obszary 2, 4
KAPITAŁ SPOŁECZNY:
obszary 2, 4
UCZESTNICTWO W ŻYCIU PUBLICZNYM:
obszary 1, 2, 4
UCZESTNICTWO W ŻYCIU KULTURALNYM:
obszar 4

Źródło: opracowanie własne

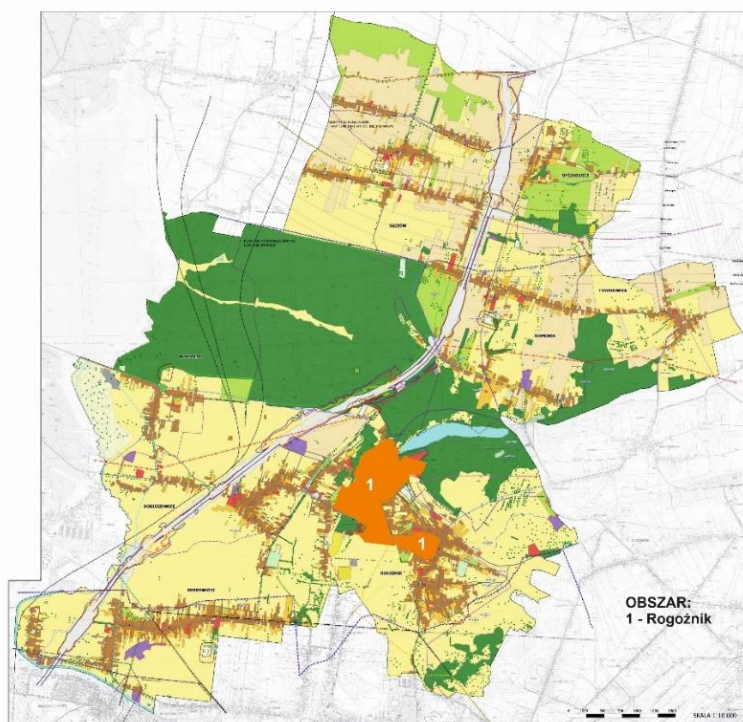
6.2 Sfera gospodarcza

W związku z brakiem zidentyfikowanych zjawisk kryzysowych w sferze gospodarczej dla podobszarów: Bobrowniki 1, Bobrowniki 2, Bobrowniki 3, Dobieszowice, Rogoźnik 1 oraz Rogoźnik 2 - odstąpiono od pogłębionej analizy na tych podobszarach. W ramach pogłębionej

analizy sfery gospodarczej przeprowadzonej dla podobszaru rewitalizacji Sączów, należy stwierdzić, że zauważalna jest niedostateczna aktywność przedsiębiorcza mieszkańców tego podobszaru rewitalizacji. Sytuacja po części wynika z braku systemu zachęt czy znaczącego wsparcia subwencyjnego i merytorycznego dla małych i średnich przedsiębiorstw, wysokich kosztów prowadzenia działalności, niestabilności przepisów prawa, które dotyczą przedsiębiorców, oraz odpowiedniej wiedzy i kwalifikacji do prowadzenia działalności gospodarczej. Brak jest także odpowiedniego forum współpracy i warunków do lokalnej kooperacji. Ponadto wysoki jest próg bariery finansowej związanej z kosztami działalności jest szczególnie znaczący dla osób podejmujących działalność gospodarczą, czy dla osób będących na początkowym etapie rozwijania działalności. Jest to odbiciem ogólnie zachodzących trendów, które stanowią istotną barierę w rozwoju lokalnej przedsiębiorczości. Ponadto na problemy w sferze gospodarczej istotnie przekłada się niski poziom edukacji i posiadanych kwalifikacji zamieszkujących ten podobszar rewitalizacji osób i ich postępujące wykluczenie społeczne. Na obszarze rewitalizacji brak jest działań podnoszących kwalifikację i aktywizujących zawodowo, które przede wszystkim powinny być skierowane do osób wykluczonych społecznie i narażonych na takie wykluczenie.

Mapa 4 Mapa obszarów z największymi problemami gospodarczymi

Graficzne odwzorowanie pogłębionej analizy sfery gospodarczej
Mapa obszarów z największymi problemami gospodarczymi

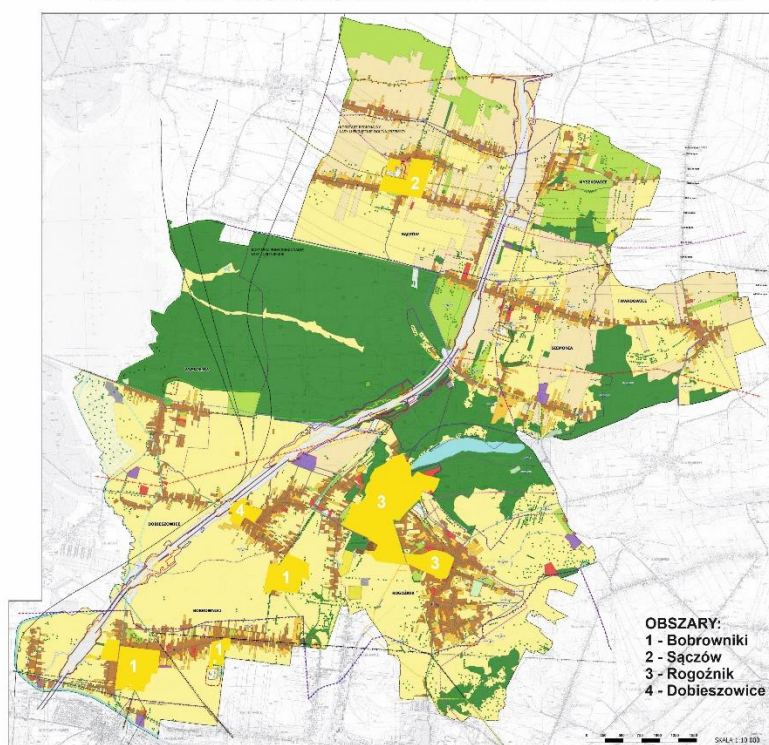
Źródło: opracowanie własne

6.3 Sfera przestrzenno-funkcjonalna

W ramach pogłębionej analizy sfery przestrzenno-funkcjonalnej zauważalny jest fakt rozległych problemów w tej sferze na obszarze rewitalizowanym. Problemy dotyczą zarówno infrastruktury technicznej i społecznej jak i przestrzeni publicznej. W związku ze zmianą struktury demograficznej i starzenia się społeczeństwa, a także wykluczenia osób z terenów zdegradowanych, czy zmian na rynku pracy, oraz stanu zdrowia mieszkańców, konieczne są działania zapewniające włączenie społeczne. Ponadto ze względu na narastające zjawisko zwiększającego się udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ilości mieszkańców, niską mobilnością osób zamieszkujących tereny zdegradowane, w tym osób starszych i niepełnosprawnych, ograniczone środki budżetowe oraz niewykorzystany potencjał organizacji pozarządowych, a także braki w infrastrukturze, w której prowadzona byłaby aktywizacja społeczna czy zawodowa, oraz wspierana byłaby spójność społeczna i działania zapewniające włączenie społeczne - są zauważalne i realnie ograniczają możliwość niwelacji dysfunkcji społecznych. W odniesieniu do gminnej infrastruktury technicznej na całym obszarze rewitalizacji nie występuje sieć ciepłownicza. Z kolei badanie przestrzeni publicznej na obszarze rewitalizacji pozwoliło na wskazanie terenów o zauważalnych problemach przestrzennych i niskich walorach estetycznych. Na podobszarze rewitalizacji Bobrowniki 1 są to: zdegradowane tereny pogórnice z nieczynnym szybem kopalni KWK Julian przy ul. Szybowej; a także zdegradowany budynek mieszkalny przy przedszkolu ul. 1 Maja 73b. Na podobszarze rewitalizacji Bobrowniki 2 są to zdegradowane budynki i garaże po dawnym Kółku rolniczym, ul. Strażacka (między budynkiem administracyjnym firmy Aquaplus Sp. z o.o., a budynkiem Ośrodka Zdrowia). Na podobszarze rewitalizacji Dobieszowice jest to zdegradowany budynek po dawnym Kółku rolniczym zlokalizowany przy Dworze obronnym ul. Kościuszki 23; a także opuszczony i zniszczony budynek mieszkalny (pustostan) przy ul. Wesoła 2a. Na podobszarze rewitalizacji Rogoźnik 1 jest to teren poprzemysłowy po dawnym Zakładzie Materiałów Ogniotrwałych przy ul. Kościuszki. Na podobszarze rewitalizacji Rogoźnik 2 jest to obszar tzw. „wyspy ciszy” - opuszczone i zniszczone budynki, teren pomiędzy ul. Kościuszki od strony Osiedla Robotniczego w stronę parku Zalew nr 1 oraz dawna przystań kajakowa (zniszczony budynek) na terenie parku; a także opuszczony budynek mieszkalny przy ul. Kościuszki 127 (pustostan przy przystanku autobusowym).

Mapa 5 Mapa obszarów z największymi problemami przestrzenno-funkcjonalnymi

Graficzne odwzorowanie pogłębionej analizy sfery przestrzenno-funkcjonalnej
Mapa obszarów z największymi problemami przestrzenno-funkcjonalnymi

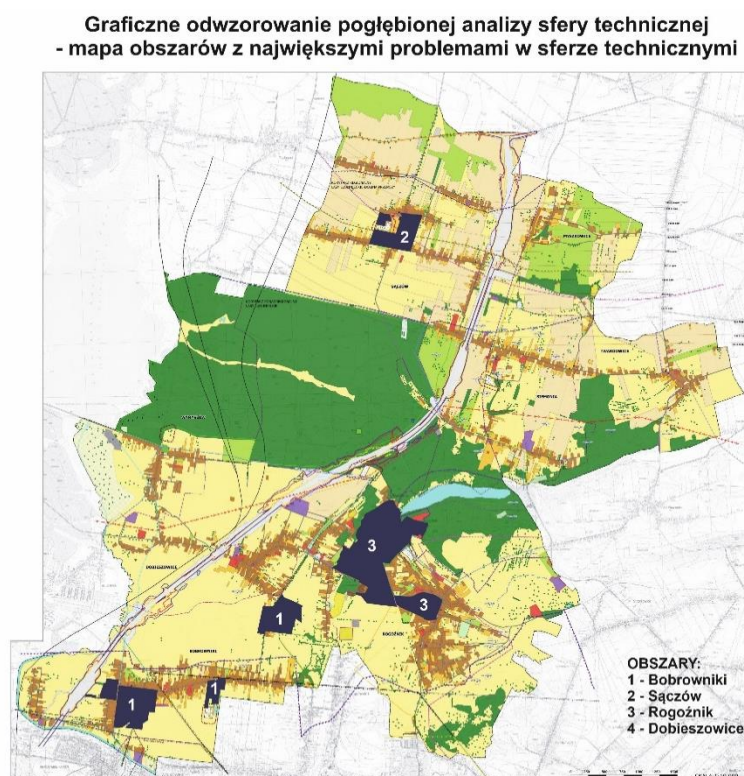
Źródło: opracowanie własne

6.4 Sfera techniczna

W ramach pogłębionej analizy sfery technicznej analizie poddano stan techniczny obiektów budowlanych – mieszkaniowych w zasobach gminnych na obszarze rewitalizacji. W najgorszym stanie są budynki mieszkalne na podobszarze rewitalizacji Rogoźnik 1 oraz na podobszarze rewitalizacji Bobrowniki 1, a także na podobszarze rewitalizacji Sączów. ach. Podłączenie do sieci kanalizacyjnej posiadają 4 budynki, co stanowi 80% ogółu budynków. W Sączowie ta potrzeba bytowa nie jest zabezpieczona. Jest to również problem ze względu na ochronę środowiska, ponieważ ścieki są gromadzone w bezodpływowych, nieszczelnych szambach i zbiornikach, powodując zanieczyszczenie wód gruntowych i powierzchniowych. Jedynie w jednym budynku jest przydomowa oczyszczalnia ścieków. Problem ochrony środowiska oraz rozwiązań technicznych energooszczędnościowych jest widoczny we wszystkich podobszarach rewitalizacji, w których znajdują się gminne zasoby mieszkaniowe. Termomodernizacji dokonano w trzech budynkach (dwa w Sączowie oraz jeden w Bobrownikach). Pozostałe 40% zasobów komunalnych to budynki do remontu pod względem rozwiązań technicznych energooszczędnościowych. Jeżeli chodzi o rodzaj

stosowanego ogrzewania, to 60% budynków jest podłączone do c.o., w reszcie budynków zastosowano indywidualne źródła ciepła, co nie jest rozwiązaniem przyjaznym środowisku, podobnie jak występowanie w tych budynkach kotłów c.o. opalanych węglem. Brak podłączenia do sieci ciepłowniczej lub zastosowania niskoemisyjnych, nowoczesnych źródeł ciepła powoduje zwiększoną emisję zanieczyszczeń do atmosfery.

Mapa 6 Mapa obszarów z największymi problemami technicznymi

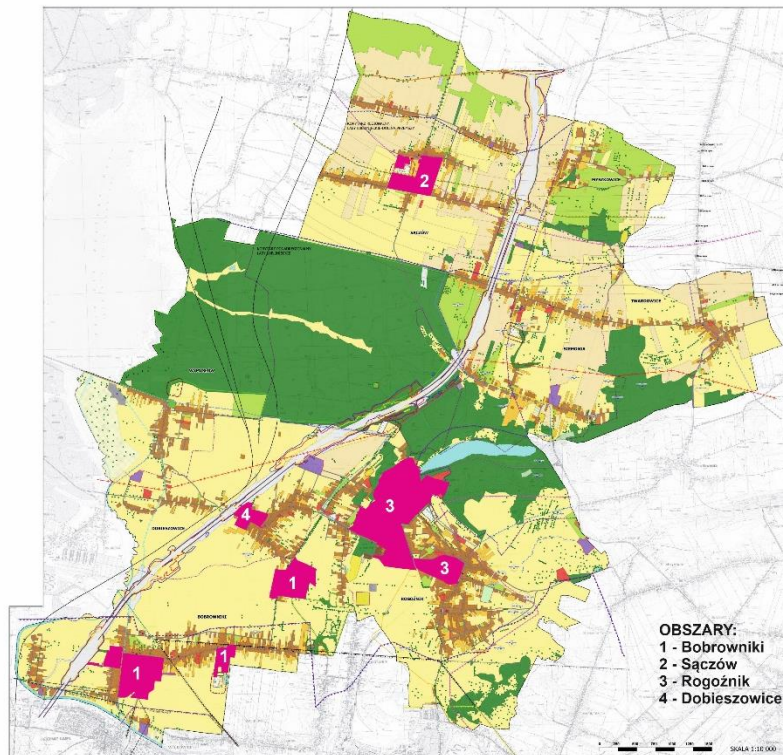
Źródło: opracowanie własne

6.5 Sfera środowiskowa

W ramach pogłębionej analizy sfery środowiskowej czynnikiem decydującym o problemach środowiskowych dla obszaru rewitalizacji, wynikającym z „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Bobrowniki na lata 2017-2020 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2021-2024”, jest emisja gazów i pyłów oraz hałas, przede wszystkim w odniesieniu do podobszarów rewitalizacji Bobrowniki 1 i Bobrowniki 2, a także podobszaru rewitalizacji Dobieszowice. Dużym problemem na podobszarach rewitalizacji Rogoźnik 1 i 2, Bobrowniki 1 i 2 oraz Bobrowniki 3, a także na podobszarze rewitalizacji Dobieszowice i podobszarze rewitalizacji

Sączów są zjawiska kryzysowe w sferze gospodarki odpadami, w tym w szczególności niebezpieczne odpady azbestowe.

Mapa 7 Mapa obszarów z największymi problemami środowiskowymi
Graficzne odwzorowanie pogłębionej analizy sfery środowiskowej
- mapa obszarów z największymi problemami środowiskowymi

Źródło: opracowanie własne

6.6 Potrzeby w zakresie społecznym, gospodarczym, środowiskowym oraz przestrzenno-funkcjonalnym i technicznym

Przeprowadzona analiza pozwala na wskazanie kluczowych dziedzin problemowych, które zostały określone po przebadaniu zachodzących zjawisk kryzysowych na obszarze rewitalizacji.

Kluczowe problemy zidentyfikowane w ramach przeprowadzonej diagnozy to:

- postępująca marginalizacja i wykluczenie społeczne,
- niski poziom aktywności społecznej i zawodowej,
- nie wykorzystany potencjał gospodarczy i inwestycyjny,
- wymagająca interwencji infrastruktura techniczna,
- znaczące braki w infrastrukturze społecznej,
- obszary o dysfunkcjach przestrzennych i niskich walorach estetycznych,
- problemy środowiskowe związane z emisją pyłów i zanieczyszczeń, generowaniem hałasu i powstałymi odpadami.

6.7 Analiza i identyfikacja specyficznych uwarunkowań oraz lokalnych potencjałów

Należy stwierdzić, że analizowany obszar rewitalizacji wyróżnia się następującymi cechami:

- spadek liczby osób korzystających z świadczeń z pomocy społecznej,
- ujemny przyrost naturalny dla Gminy;
- dodatnie saldo migracji jako pozytywny trend migracyjny;
- obecność aktywnych liderów lokalnych, którzy przy odpowiednim wsparciu mogą kreować działania angażujące mieszkańców w rozwój lokalny;
- mała gęstość zaludnienia oraz zasoby wolnych przestrzeni publicznych, które są słabo zagospodarowane i mogą być wykorzystane do wzmocnienia funkcji społecznych;
- struktura ludności z przewagą kobiet nad mężczyznami, którą należy postrzegać w połączeniu z faktem, że większość osób pracujących stanowią także kobiety, a bezrobocie jest na takim samym poziomie wśród kobiet niż mężczyzn,
- większość mieszkańców posiada wykształcenie wyższe lub średnie zawodowe;
- większość mieszkańców Gminy znajdujących się w wieku produkcyjnym, zachodzi trend malejący dla grupy przedprodukcyjnej i trend wzrastający dla grupy poprodukcyjnej;
- większość pracujących pracuje w sektorze przemysłu i budownictwa, ale w niedługim czasie może dojść do zrównania zatrudnienia w powyższym sektorze i w sektorze usługowym;
- struktura sektora prywatnego oparta o działalność osób fizycznych prowadzące działalność gospodarczą, wg PKD 2007 największa ilość zarejestrowanych podmiotów prywatnych znajduje się w grupie rodzajowej „pozostała działalność”;
- przebiegająca w pobliżu rozwinięta infrastruktura dróg krajowych i wojewódzkich oraz autostrada A1, bliskość międzynarodowego portu lotniczego i miast konurbacji górnośląskiej, zwiększająca się atrakcyjność inwestycyjna Gminy;
- wymagająca rozwoju sfera przestrzenno-funkcjonalna;
- zwiększająca się atrakcyjność turystyczna i rekreacyjna.

Ponadto w ramy lokalnych potencjałów Gminy Bobrowniki wpisują się charakterystyczne dla tego obszaru cechy przekładające się na jego szanse rozwojowe. W szczególności dotyczy to rozwoju w zakresie wypoczynku, rekreacji i sportu związanych z terenami zielonymi, zbiornikami wodnymi, parkami i lasami. Pożądane jest wykorzystanie tych atutów w zakresie włączenia ich do elementów przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

7. Założenia Gminnego Programu Rewitalizacji

Rewitalizacja jest to długofalowy, złożony proces przemian społecznych, gospodarczych, przestrzenno-technicznych oraz środowiskowych w miejscowościach lub ich zdegradowanych częściach, mający na celu poprawę jakości życia mieszkańców, harmonizację i podniesienie estetyki przestrzeni, prowadzący do ożywienia gospodarczego oraz aktywizacji życia społecznego, a także poprawy warunków funkcjonalnych i środowiskowych na tym obszarze. Jest to tym samym ogólna wizja stanu obszaru poddanego planowanym zmianom.

7.1 Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

W procesie powstawania Gminnego Programu Rewitalizacji, po analizie stanu wyjściowego i w celu nakreślenia perspektywy docelowej, wypracowana została wizja, jako pożądany stan, który ma zostać osiągnięty w założonym horyzoncie czasowym tj. do 2030 roku.

Sformułowana wizja rewitalizacji jest następująca:

OBSZAR REWITALIZOWANY TO MIEJSCE DOBRZE PROSPERUJĄCEJ SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ, FUNKCJONUJĄCE W OPARCIU O ZASADY ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU PRZESTRZENNEGO, KONKURENCYJNEJ GOSPODARKI I WYSOKIEJ JAKOŚCI ŚRODOWISKA

Tak zakreślona wizja procesu rewitalizacji musi być animowana, realizowana i monitorowana pod ścisłym nadzorem władz samorządowych, przy jednoczesnym współdziałaniu Komitetu Rewitalizacji, organizacji społecznych, gospodarczych, instytucji lokalnych i grup mieszkańców.

7.2 Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych

Proces formułowania celów i kierunków działań w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji opierał się o wypracowaną wizję a także pogłębioną i usystematyzowaną analizę zjawisk kryzysowych na obszarze Gminy Bobrowniki. Dokumentami źródłowymi były dane statystyczne GUS, dane statystyczne uzyskane na poziomie lokalnym, oraz w ramach konsultacji i warsztatów diagnostycznych. W oparciu o powyższe dane wskazane zostały poniższe cele i kierunki działań. Cele Programu zostały sformułowane z wykorzystaniem „metody problemowej”. Formułowanie celów opiera się o przeprowadzoną całościową

diagnozę i analizę zjawisk kryzysowych, na podstawie której przeprowadzona została identyfikacja problemów. Celem Programu jest zapewnienie takiego strategicznego podejścia, które poprzez efektywne wsparcie, pozwoli na aktywizację społeczności zamieszkujących obszar zdegradowany oraz pozwoli na kompleksową rewitalizację zdegradowanego obszaru, postrzeganą w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym, technicznym i środowiskowym. Podejmowane w ramach rewitalizacji działania mają na celu dążenie do poprawy jakości życia mieszkańców oraz ożywienia gospodarczego i społecznego danego obszaru oraz poprawy jego warunków środowiskowych i technicznych. Powyższe zapewnione zostanie poprzez kompleksowe działania rewitalizacyjne. Rewitalizacja ma charakter kompleksowy, to znaczy, że w jej ramach prowadzone będą wielowątkowe, wzajemnie uzupełniające i wzmacniające działania, mające na celu wywołanie jakościowej pozytywnej zmiany na zdefiniowanym obszarze.

Ustalone kierunki działań w ramach niniejszego Programu oparto na wykorzystaniu posiadanych zasobów i zachowaniu podstawowych zasad podejście kompleksowego:

- polepszenia jakości bazy o charakterze społecznym, kulturalnym, turystycznym i sportowo - rekreacyjnym,
- polepszenie jakości infrastruktury technicznej, zasobów komunalnych i socjalnych, oraz przestrzeni publicznej,
- zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej obszarów,
- podniesienie wiedzy i kompetencji społecznej mieszkańców, zmierzające do rozwoju gospodarczego i integracji społecznej,
- zachowanie i waloryzacja dziedzictwa kulturowego,
- polepszenie jakości środowiska naturalnego,
- wzmocnienie obszaru pod względem ekonomicznym, głównie w celu tworzenia nowych miejsc pracy i przeciwdziałanie ubóstwu,
- polepszenie zdolności organizacyjnych społeczności lokalnych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez aktywizację grup wykluczonych i poprawę bezpieczeństwa.

Tabela 54 Cele i kierunki działań rewitalizacyjnych

CELE	KIERUNKI DZIAŁAŃ
C1. Kreowanie działań na rzecz społeczeństwa objętego procesem rewitalizacji, w tym aktywizacja, podnoszenie kompetencji, i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu	K1. Wsparcie działań na rzecz integracji społecznej oraz podnoszenie poziomu bezpieczeństwa
	K2. Wsparcie działań na rzecz rozwoju kapitału społecznego oraz podnoszenie wiedzy i kompetencji
	K3. Wsparcie rozwoju aktywności społecznej i lokalnych inicjatyw
	K4. Stymulowanie działań na rzecz wzmocnienia więzi międzypokoleniowych oraz relacji międzyludzkich
C2. Kreowanie korzystnych warunków dla zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego oraz tworzenie funkcjonalnych i bezpiecznych przestrzeni	K5. Tworzenie bezpiecznych i funkcjonalnych przestrzeni na cele dostępności publicznej oraz na cele społeczne i gospodarcze
	K6. Stymulowanie rozwoju społeczno-gospodarczego
	K7. Modernizacja i polepszenie stanu infrastruktury społecznej i usługowej
	K8. Modernizacja i polepszenie stanu infrastruktury technicznej
	K9. Ochrona środowiska naturalnego i przeciwdziałanie zmianom klimatycznym
	K10. Kreowanie rozwiązań nadających nowe funkcje publiczne, społeczne i gospodarcze zdegradowanym budynkom i obiektom
	K11. Stymulowanie działań z zakresu wsparcia rozwoju przedsiębiorczości i podejmowania działalności gospodarczej oraz działań szkoleniowo-doradczych

Źródło: opracowanie własne

W ramach realizacji Programu prowadzone będą działania w kierunku wyrównywania społecznych różnic, poprzez wzmocnienie aktywności społecznej i zawodowej, społeczności lokalnej wraz z fizyczną rewitalizacją wybranych budynków, obiektów i przestrzeni zlokalizowanych na delimitowanym obszarze, przez co w rezultacie ograniczone zostanie m. innymi ryzyko ubóstwa i wykluczenia społecznego na tym obszarze. Rewitalizacja jest także postrzegana w wymiarze gospodarczym, przestrzennym, technicznym i środowiskowym. W niniejszym Programie zaplanowano cele w taki sposób, żeby realizowane w ramach niego przedsięwzięcia w sposób spójny i kompleksowy, z użyciem różnych metod i zaangażowaniem różnych sektorów i partnerów, niwelowały zdiagnozowane w analizie zagrożenia. Kompleksowe podejście Programu wyraża spójność w odniesieniu do terytorium, jego zasobów, sytuacji społeczno-gospodarczej i tożsamości obszaru. W wyniku partycypacyjnego

udziału społeczności lokalnej, obszar ten poddany został pogłębionej analizie i programowaniu elementów wymagających wsparcia, a ustanowione kierunki rozwoju tworzą szeroko pojęty konsensus, który pozwoli korzystać z rozwoju obszaru rewitalizowanego jak najszerzej grupie mieszkańców i organizacji.

7.3 Lista planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Lista planowanych podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych zawiera zidentyfikowane w partycypacyjnym procesie podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne, bez których realizacja celów Gminnego Programu Rewitalizacji nie będzie możliwa i obszar rewitalizacji nie będzie w stanie wyjść z kryzysowej sytuacji. Projekty te zostały zidentyfikowane w toku przeprowadzonej pogłębionej i usystematyzowanej analizy zjawisk kryzysowych na obszarze Gminy Bobrowniki i poszczególnych sołectw, obejmującą m. innymi aspekty sfery społecznej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej, środowiskowej i gospodarczej wraz analizą natężenia, nawarstwiania lub utrwalania się zjawisk kryzysowych, w tym w oparciu o dane kwestionariuszowe ze zgłoszonych kart proponowanych przedsięwzięć oraz informacje pozyskane podczas warsztatów i konsultacji. Realizacja tych przedsięwzięć bezpośrednio przekłada się na określone efekty i pożądany stan obszaru rewitalizacji po realizacji Programu. Lista zawiera przedsięwzięcia realizujące wyznaczone cele rewitalizacji i wskazane kierunki działań, zlokalizowane na delimitowanym obszarze rewitalizacji. Przedsięwzięcia te pozytywnie wpływają na ograniczenie zjawisk kryzysowych na obszarze rewitalizacji i na jego rozwój, a także przeciwdziałają wykluczeniu społecznemu mieszkańców obszaru rewitalizowanego.

Projekty rewitalizacyjne przewidziane do realizacji w ramach niniejszego Programu będą kierowane do dofinansowania zgodnie z możliwością uzyskania pomocy zewnętrznej na ich sfinansowanie, z uwzględnieniem zasady, że projekty finansowane z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego będą realizowane w ścisłym połączeniu z działaniami podejmowanymi w ramach wsparcia Europejskiego Funduszu Społecznego+, w szczególności przewidzianych w ramach programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027, z myślą o promowaniu równych szans rozwoju i przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu osób z obszaru poddawanego działaniom rewitalizacyjnym.

Na kolejnej stronie zaprezentowano listę planowanych podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Tabela 55 Listy planowanych podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Nazwa zadania	Czas realizacji w latach	Źródła finansowania	Lokalizacja przedsięwzięcia	Podmiot realizujący	Szacowane wartości
Ukształtowanie przestrzeni publicznej w miejscu nieużytkowanych i zdegradowanych terenów po KWK Julian w Bobrownikach	2026-2027	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Środki pochodzące ze źródeł krajowych	wyznaczony podobszar rewitalizacji Bobrowniki 1, w rejonie ulicy Szybowej	Gmina Bobrowniki	5 000 000 PLN
<i>Zakres zadania</i>				<i>Prognozowane rezultaty</i>	
<p>Ukształtowanie przestrzeni publicznej w miejscu nieużytkowanych i zdegradowanych terenów po KWK Julian przy ul. Szybowej w Bobrownikach. Stworzenie przestrzeni aktywizacji społecznej i włączenia społecznego, zapewniającej integrację mieszkańców obszaru rewitalizacji. Na niniejszym obszarze zachodzi konieczność odpowiedniego ukształtowania zdegradowanego terenu, na której planuje się urządzenie całorocznej przestrzeni publicznej na potrzeby aktywnej integracji społecznej, w tym organizacji całorocznych wydarzeń społecznych, kulturalnych i sportowych dedykowanych dla osób defaworyzowanych z obszaru rewitalizacji.</p>				<p>Rezultatem projektu będzie powierzchnia terenów poddanych działaniom. Osiągnięcie wskaźnika wykazane będzie na podstawie protokołu odbioru prac budowlanych.</p>	
<i>Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami</i>				<i>Sposób oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji</i>	
<p>Dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami zostanie zachowana w projekcie poprzez zastosowanie zasady ich niedyskryminacji, w tym poprzez możliwy rozwój infrastruktury dostosowanej do potrzeb osób o różnych ograniczeniach np. seniorów, niepełnosprawnych, rodziców z dziećmi, itd.</p>				<p>Powiązanie z celami rewitalizacji zostało określone w zbiorczej Tabeli 53 „Cele i kierunki działań rewitalizacyjnych” a sposób oceny rezultatów w odniesieniu do przedmiotowych celów, został wskazany w rozdziale 8.5 „System monitorowania i oceny Gminnego Programu Rewitalizacji”.</p>	

<i>Nazwa zadania</i>	<i>Czas realizacji w latach</i>	<i>Źródła finansowania</i>	<i>Lokalizacja przedsięwzięcia</i>	<i>Podmiot realizujący</i>	<i>Szacowane wartości</i>
Tereny po KWK Julian w Bobrownikach jako miejsce integracji i aktywności społecznej	2027-2028	Europejski Fundusz Społeczny+, Środki pochodzące ze źródeł krajowych	wyznaczony podobszar rewitalizacji Bobrowniki 1, w rejonie ulicy Szybowej	Gmina Bobrowniki / Gminnego Centrum Kultury i Sportu w Bobrownikach	700 000 PLN
<i>Zakres zadania</i>				<i>Prognozowane rezultaty</i>	
<p>Celem zadania jest rozwój kapitału ludzkiego poprzez pobudzenia aktywności społecznej mieszkańców i przeciwdziałanie marginalizacji społecznej na obszarze ukształtowanej przestrzeni publicznej. W ramach zadania organizowane i animowane będą działania z zakresu wzmacniania potencjału społecznego, ze szczególnym uwzględnieniem grup społecznych zagrożonych wykluczeniem społecznym z obszaru rewitalizowanego, w tym cykliczne imprezy służące włączeniu społecznemu, aktywizacji społecznej, spójności i integracji oraz imprezy o charakterze kulturalno-społecznym oraz sportowym. Charakter organizowanych imprez sprzyjał będzie integracji społecznej, co prowadzić będzie do zmniejszenia problemu wykluczenia społecznego oraz aktywizację społeczno-zawodową. Miejscem aktywności będzie obszar nieużytkowanych i zdegradowanych terenów w Bobrownikach po KWK Julian, położonych w bezpośredniej bliskości ul. Szybowej.</p>				<p>Rezultatem projektu będzie liczba osób korzystających z świadczonych działań oraz liczba odbywających się działań. Osiągnięcie rezultatów projektu potwierdzone będzie na podstawie kart zajęć, list obecności itp.</p>	
<i>Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami</i>				<i>Sposób oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji</i>	
<p>Dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami zostanie zachowana w projekcie poprzez zastosowanie zasady ich niedyskryminacji, w tym możliwości ich uczestnictwa w planowanych działaniach.</p>				<p>Powiązanie z celami rewitalizacji zostało określone w zbiorczej Tabeli 53 „Cele i kierunki działań rewitalizacyjnych” a sposób oceny rezultatów w odniesieniu do przedmiotowych celów, został wskazany w rozdziale 8.5 „System monitorowania i oceny Gminnego Programu Rewitalizacji”.</p>	

<i>Nazwa zadania</i>	<i>Czas realizacji w latach</i>	<i>Źródła finansowania</i>	<i>Lokalizacja przedsięwzięcia</i>	<i>Podmiot realizujący</i>	<i>Szacowane wartości</i>
Remont zdegradowanych zabudowań po dawnym kółku rolniczym w Dobieszowicach przy Dworze obronnym na cele społeczne i gospodarcze	2027-2028	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Środki pochodzące ze źródeł krajowych	wyznaczony podobszar rewitalizacji Dobieszowice, w rejonie ulicy Kościuszki	Gmina Bobrowniki	1 000 000 PLN
<i>Zakres zadania</i>				<i>Prognozowane rezultaty</i>	
Przedmiotem projektu jest remont zdegradowanych zabudowań po dawnym kółku rolniczym w Dobieszowicach w rejonie ul. Kościuszki wraz z zagospodarowaniem przyległego terenu w celu zaadaptowania go na cele społeczne i gospodarcze. Ma to na celu stworzenie odpowiednich podstaw dla aktywności społecznej i gospodarczej, w tym umożliwiającej organizację wydarzeń integracyjnych i zajęć dla grup społecznych zagrożonych wykluczeniem.				Rezultatem projektu będzie liczba obiektów poddanych działaniom. Osiągnięcie wskaźnika wykazane będzie na podstawie protokołu odbioru prac budowlanych.	
<i>Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami</i>				<i>Sposób oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji</i>	
Dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami zostanie zachowana w projekcie poprzez zastosowanie zasady ich niedyskryminacji, w tym poprzez możliwy rozwój infrastruktury dostosowanej do potrzeb osób o różnych ograniczeniach np. seniorów, niepełnosprawnych, rodziców z dziećmi, itd.				Powiązanie z celami rewitalizacji zostało określone w zbiorczej Tabeli 53 „Cele i kierunki działań rewitalizacyjnych” a sposób oceny rezultatów w odniesieniu do przedmiotowych celów, został wskazany w rozdziale 8.5 „System monitorowania i oceny Gminnego Programu Rewitalizacji”,	

<i>Nazwa zadania</i>	<i>Czas realizacji w latach</i>	<i>Źródła finansowania</i>	<i>Lokalizacja przedsięwzięcia</i>	<i>Podmiot realizujący</i>	<i>Szacowane wartości</i>
Stworzenie miejsca aktywności i integracji społecznej w kompleksie po dawnym kółku rolniczym w Dobieszowicach	2028-2029	Europejski Fundusz Społeczny+, Środki pochodzące ze źródeł krajowych	wyznaczony podobszar rewitalizacji Dobieszowice, w rejonie ulicy Kościuszki	Gmina Bobrowniki / Gminnego Centrum Kultury i Sportu w Bobrownikach	220 000 PLN
<i>Zakres zadania</i>				<i>Prognozowane rezultaty</i>	
Zadanie polega na wykorzystaniu potencjału zrewitalizowanego kompleksu kółka rolniczego w Dobieszowicach, w celu aktywizacji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji. Planuje się aktywizację i integrację społeczeństwa, dzięki czemu zmaleje skala problemu wykluczenia społecznego. W ramach projektu przewiduje się organizację cyklicznych wydarzeń i przeprowadzenie działań dotyczących sfery aktywizacji społecznej.				Rezultatem projektu będzie liczba osób korzystających z świadczonych działań oraz liczba odbywających się działań. Osiągnięcie rezultatów projektu potwierdzone będzie na podstawie kart zajęć, list obecności itp.	
<i>Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami</i>				<i>Sposób oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji</i>	
Dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami zostanie zachowana w projekcie poprzez zastosowanie zasady ich niedyskryminacji, w tym możliwości ich uczestnictwa w planowanych działaniach.				Powiązanie z celami rewitalizacji zostało określone w zbiorczej Tabeli 53 „Cele i kierunki działań rewitalizacyjnych” a sposób oceny rezultatów w odniesieniu do przedmiotowych celów, został wskazany w rozdziale 8.5 „System monitorowania i oceny Gminnego Programu Rewitalizacji”.	

<i>Nazwa zadania</i>	<i>Czas realizacji w latach</i>	<i>Źródła finansowania</i>	<i>Lokalizacja przedsięwzięcia</i>	<i>Podmiot realizujący</i>	<i>Szacowane wartości</i>
Ukształtowanie przestrzeni publicznej w miejscu zdegradowanych terenów rekreacyjnych i parkowych w Rogoźniku	2026-2028	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Środki pochodzące ze źródeł krajowych	wyznaczony podobzdar rewitalizacji Rogoźnik 2, w rejonie terenów parkowych i rekreacyjnych (ul. Kościuszki)	Gmina Bobrowniki	30 000 000 PLN
<i>Zakres zadania</i>				<i>Prognozowane rezultaty</i>	
<p>Ukształtowanie przestrzeni publicznej w miejscu zdegradowanego obszaru Rogoźniku w rejonie terenów parkowych i rekreacyjnych (ul. Kościuszki). Stworzenie przestrzeni aktywizacji społecznej i włączenia społecznego, zapewniającej integrację mieszkańców obszaru rewitalizacji. Na niniejszym obszarze zachodzi konieczność odpowiedniego ukształtowania zdegradowanego terenu, na której planuje się urządzenie całorocznej przestrzeni publicznej na potrzeby aktywnej integracji społecznej, w tym organizacji całorocznych wydarzeń społecznych, kulturalnych i sportowych dedykowanych dla osób defaworyzowanych z obszaru rewitalizacji.</p>				<p>Rezultatem projektu będzie powierzchnia terenów poddanych działaniom. Osiągnięcie wskaźnika wykazane będzie na podstawie protokołu odbioru prac budowlanych.</p>	
<i>Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami</i>				<i>Sposób oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji</i>	
<p>Dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami zostanie zachowana w projekcie poprzez zastosowanie zasady ich niedyskryminacji, w tym poprzez możliwy rozwój infrastruktury dostosowanej do potrzeb osób o różnych ograniczeniach np. seniorów, niepełnosprawnych, rodziców z dziećmi, itd.</p>				<p>Powiązanie z celami rewitalizacji zostało określone w zbiorczej Tabeli 53 „Cele i kierunki działań rewitalizacyjnych” a sposób oceny rezultatów w odniesieniu do przedmiotowych celów, został wskazany w rozdziale 8.5 „System monitorowania i oceny Gminnego Programu Rewitalizacji”.</p>	

<i>Nazwa zadania</i>	<i>Czas realizacji w latach</i>	<i>Źródła finansowania</i>	<i>Lokalizacja przedsięwzięcia</i>	<i>Podmiot realizujący</i>	<i>Szacowane wartości</i>
Zdegradowane tereny rekreacyjne i parkowe w Rogoźniku jako miejsce integracji i aktywności społecznej	2029-2030	Europejski Fundusz Społeczny+, Środki pochodzące ze źródeł krajowych	wyznaczony podobszar rewitalizacji Rogoźnik 2, w rejonie terenów parkowych i rekreacyjnych (ul. Kościuszki)	Gmina Bobrowniki / Gminnego Centrum Kultury i Sportu w Bobrownikach	700 000 PLN
<i>Zakres zadania</i>				<i>Prognozowane rezultaty</i>	
Celem zadania jest rozwój kapitału ludzkiego poprzez pobudzenia aktywności społecznej mieszkańców i przeciwdziałanie marginalizacji społecznej na obszarze ukształtowanej przestrzeni publicznej. W ramach zadania organizowane i animowane będą działania z zakresu wzmocnienia potencjału społecznego, ze szczególnym uwzględnieniem grup społecznych zagrożonych wykluczeniem społecznym z obszaru rewitalizowanego, w tym cykliczne imprezy służące włączeniu społecznemu, aktywizacji społecznej, spójności i integracji oraz imprezy o charakterze kulturalno-społecznym oraz sportowym. Charakter organizowanych imprez sprzyjał będzie integracji społecznej, co prowadzić będzie do zmniejszenia problemu wykluczenia społecznego oraz aktywizację społeczno-zawodową. Miejszem aktywności będzie obszar zdegradowany w Rogoźniku w rejonie terenów parkowych i rekreacyjnych (ul. Kościuszki).				Rezultatem projektu będzie liczba osób korzystających z świadczonych działań oraz liczba odbywających się działań. Osiągnięcie rezultatów projektu potwierdzone będzie na podstawie kart zajęć, list obecności itp.	
<i>Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami</i>				<i>Sposób oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji</i>	
Dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami zostanie zachowana w projekcie poprzez zastosowanie zasady ich niedyskryminacji, w tym możliwości ich uczestnictwa w planowanych działaniach.				Powiązanie z celami rewitalizacji zostało określone w zbiorczej Tabeli 53 „Cele i kierunki działań rewitalizacyjnych” a sposób oceny rezultatów w odniesieniu do przedmiotowych celów, został wskazany w rozdziale 8.5 „System monitorowania i oceny Gminnego Programu Rewitalizacji”.	

<i>Nazwa zadania</i>	<i>Czas realizacji w latach</i>	<i>Źródła finansowania</i>	<i>Lokalizacja przedsięwzięcia</i>	<i>Podmiot realizujący</i>	<i>Szacowane wartości</i>
Przystanek Sączów - przestrzeń społeczna i edukacyjna	2027-2028	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Środki prywatne	wyznaczony obszar rewitalizacji Sączów, w rejonie ulicy Pocztowej	Podmioty publiczne i/lub prywatne	1 000 000 PLN
<i>Zakres zadania</i>				<i>Prognozowane rezultaty</i>	
<p>Przedsięwzięcie ma na celu wykorzystanie potencjału i zagospodarowanie obszaru rewitalizacji Sączów w celu animowania aktywizacji społecznej, rekreacyjnej i gospodarczej.</p> <p>Wykorzystanie zdegradowanych i nieużytkowanych terenów po byłej Gminnej Spółdzielni. W zakres zadania wchodzi utworzenie elementów małej architektury i infrastruktury spędzania wolnego czasu. Przedmiotowe działania mają na celu stworzenie odpowiedniej bazy aktywności społecznej i kulturalnej, umożliwiającej organizację wydarzeń integracyjnych i zajęć dla grup społecznych zagrożonych wykluczeniem.</p>				<p>Rezultatem projektu będzie powierzchnia terenów poddanych działaniom. Osiągnięcie wskaźnika wykazane będzie na podstawie protokołu odbioru prac budowlanych.</p>	
<i>Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami</i>				<i>Sposób oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji</i>	
<p>Dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami zostanie zachowana w projekcie poprzez zastosowanie zasady ich niedyskryminacji, w tym poprzez możliwy rozwój infrastruktury dostosowanej do potrzeb osób o różnych ograniczeniach np. seniorów, niepełnosprawnych, rodziców z dziećmi, itd.</p>				<p>Powiązanie z celami rewitalizacji zostało określone w zbiorczej Tabeli 53 „Cele i kierunki działań rewitalizacyjnych” a sposób oceny rezultatów w odniesieniu do przedmiotowych celów, został wskazany w rozdziale 8.5 „System monitorowania i oceny Gminnego Programu Rewitalizacji”.</p>	

<i>Nazwa zadania</i>	<i>Czas realizacji w latach</i>	<i>Źródła finansowania</i>	<i>Lokalizacja przedsięwzięcia</i>	<i>Podmiot realizujący</i>	<i>Szacowane wartości</i>
Stworzenie miejsca aktywności i integracji społecznej w Sączowie	2028-2029	Europejski Fundusz Społeczny+, Środki pochodzące ze źródeł krajowych	wyznaczony obszar rewitalizacji Sączów, w rejonie ulicy Pocztovej	Podmioty publiczne i/lub prywatne	700 000 PLN
<i>Zakres zadania</i>				<i>Prognozowane rezultaty</i>	
Zadanie polega na wykorzystaniu potencjału zrewitalizowanego obszaru po byłej Gminnej Spółdzielni, w celu aktywizacji społecznej mieszkańców Sączowa. Planuje się aktywizację i integrację społeczeństwa, dzięki czemu zmaleje skala problemu wykluczenia społecznego. W ramach projektu przewiduje się organizację cyklicznych wydarzeń i przeprowadzenie działań dotyczących sfery aktywizacji społecznej.				Rezultatem projektu będzie liczba osób korzystających z świadczonych działań oraz liczba odbywających się działań. Osiągnięcie rezultatów projektu potwierdzone będzie na podstawie kart zajęć, list obecności itp.	
<i>Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami</i>				<i>Sposób oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji</i>	
Dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami zostanie zachowana w projekcie poprzez zastosowanie zasady ich niedyskryminacji, w tym możliwości ich uczestnictwa w planowanych działaniach.				Powiązanie z celami rewitalizacji zostało określone w zbiorczej Tabeli 53 „Cele i kierunki działań rewitalizacyjnych” a sposób oceny rezultatów w odniesieniu do przedmiotowych celów, został wskazany w rozdziale 8.5 „System monitorowania i oceny Gminnego Programu Rewitalizacji”.	

Źródło: opracowanie własne na podstawie złożonych kart projektów rewitalizacyjnych

Poniżej przedstawiono tabelę obrazującą powiązanie podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych z przyjętymi celami rewitalizacji i kierunkami działań.

Tabela 56 Cele rewitalizacji i kierunki działań rewitalizacyjnych dla projektów podstawowych

Nazwa projektu	Cel rewitalizacji	Przeważający kierunek działań rewitalizacyjnych
Ukształtowanie przestrzeni publicznej w miejscu nieużytkowanych i zdegradowanych terenów po KWK Julian	C2	K5
Tereny po KWK Julian jako miejsce integracji i aktywności społecznej	C1	K1, K3
Remont zdegradowanych zabudowań po dawnym kółku rolniczym w Dobieszowicach przy Dworze obronnym na cele społeczne i gospodarcze	C2	K10
Stworzenie miejsca aktywności i integracji społecznej w kompleksie po dawnym kółku rolniczym w Dobieszowicach	C1	K1, K3
Ukształtowanie przestrzeni publicznej w miejscu zdegradowanych terenów rekreacyjnych i parkowych w Rogoźniku	C2	K5
Zdegradowane tereny rekreacyjne i parkowe w Rogoźniku jako miejsce integracji i aktywności społecznej	C1	K1, K3
Przystanek Sączów - przestrzeń społeczna i edukacyjna	C2	K5
Stworzenie miejsca aktywności i integracji społecznej w Sączowie	C1	K1, K3

Źródło: opracowanie własne

7.4 Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Charakterystyka pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych realizujących cele rewitalizacji i kierunki wyznaczonych działań, mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk powodujących sytuację kryzysową. Jest to zbiorczy opis uzupełniających rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych, tj. takich, których zakres, koszt, sposób finansowania czy termin realizacji nie został do końca określony lub które trudno zidentyfikować indywidualnie, a są oczekiwane ze względu na realizację celów Gminnego Programu Rewitalizacji. Przedsięwzięcia te także zostały zidentyfikowane w toku przeprowadzonej pogłębionej i usystematyzowanej diagnozy i analizy zjawisk kryzysowych na obszarze Gminy Bobrowniki, w tym w oparciu o dane kwestionariuszowe ze zgłoszonych kart proponowanych przedsięwzięć oraz informacje pozyskane podczas warsztatów i konsultacji. W oparciu o analizę zebranych danych oraz w oparciu o dane przekazane przez uczestników warsztatów i konsultacji, pozostałymi postulowanymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnym dla zdiagnozowanego i wyznaczonego obszaru rewitalizacji, są działania rewitalizacyjne, które mają pozytywnie wpłynąć na rozwiązanie zjawisk kryzysowych na obszarze Gminy Bobrowniki. Działaniami tymi są:

Tabela 57 Zestawienie pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Nazwa przedsięwzięcia	Proponowane źródła finansowania
Ukształtowanie przestrzeni publicznej w Bobrownikach	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Środki pochodzące ze źródeł krajowych
Zdegradowane tereny w Bobrownikach jako miejsce integracji i aktywności społecznej	Europejski Fundusz Społeczny+, Środki pochodzące ze źródeł krajowych
Remont zdegradowanych zabudowań po dawnym kółku rolniczym w Bobrownikach z przeznaczeniem na cele społeczne i gospodarcze	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Środki pochodzące ze źródeł krajowych
Stworzenie miejsca aktywności i integracji społecznej w kompleksie po dawnym kółku rolniczym w Bobrownikach	Europejski Fundusz Społeczny+, Środki pochodzące ze źródeł krajowych
Ukształtowanie przestrzeni publicznej w miejscu nieużytkowanych i zdegradowanych terenów po dawnym Zakładzie Materiałów Ogniotrwałych w Rogoźniku	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Środki pochodzące ze źródeł krajowych

Tereny po dawnym Zakładzie Materiałów Ogniotrwałych w Rogoźniku jako miejsce integracji i aktywności społecznej	Europejski Fundusz Społeczny+, Środki pochodzące ze źródeł krajowych
Wsparcie dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej	Europejski Fundusz Społeczny+, Środki pochodzące ze źródeł krajowych
Rewaloryzacja i rewitalizacja dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Środki pochodzące ze źródeł krajowych
Nadawanie nowych funkcji, rewitalizacja budynków i przestrzeni publicznych, na cele społeczne i/lub gospodarcze	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Środki pochodzące ze źródeł krajowych
Zagospodarowanie terenów rewitalizowanych na cele spełniania funkcji rekreacyjnej i/lub pobudzenia gospodarki okołoturystycznej	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Środki pochodzące ze źródeł krajowych
Polepszenie sieci i infrastruktury technicznej	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Środki pochodzące ze źródeł krajowych
Poprawa stanu infrastruktury społecznej	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Środki pochodzące ze źródeł krajowych
Rewitalizacja terenów poprzemysłowych	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Środki pochodzące ze źródeł krajowych
Przeciwdziałanie problemom z dostępnością oraz likwidacja barier architektonicznych	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Środki pochodzące ze źródeł krajowych
Kreowanie i zagospodarowanie przestrzeni aktywności społecznej, sportowo-rekreacyjnej, kulturowej i turystycznej na potrzeby aktywnej integracji	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Środki pochodzące ze źródeł krajowych
Kreowanie małej infrastruktury publicznej, pełniące ważne funkcje społeczne, zdrowotne i turystyczno- rekreacyjne, w tym zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Środki pochodzące ze źródeł krajowych
Zagospodarowanie przestrzeni publicznej w celu organizacji okresowych jarmarków, targowisk oraz w celu ożywienia integracji i wspomożenia działalności lokalnych przedsiębiorców	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Środki pochodzące ze źródeł krajowych
Wspieranie innowacyjnej, społecznie odpowiedzialnej i stabilnej przedsiębiorczości, poprzez promowanie współpracy lokalnych przedsiębiorców oraz inicjowanie projektów partnerskich działalności gospodarczej	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Środki pochodzące ze źródeł krajowych
Kształtowanie świadomości obywatelskiej dotyczącej zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego	Europejski Fundusz Społeczny+, Środki pochodzące ze źródeł krajowych

Wsparcie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości, w tym centrów i inkubatorów przedsiębiorczości	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Środki pochodzące ze źródeł krajowych
Wsparcie rozwoju infrastruktury na cele ożywienia gospodarczego	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Środki pochodzące ze źródeł krajowych
Podniesienie kompetencji i aktywności osób z grup w niekorzystnej sytuacji	Europejski Fundusz Społeczny+, Środki pochodzące ze źródeł krajowych
Aktywna integracja grup zagrożonych w tym osób niepełnosprawnych i starszych	Europejski Fundusz Społeczny+, Środki pochodzące ze źródeł krajowych
Przeciwdziałanie negatywnym skutkom migracji	Europejski Fundusz Społeczny+, Środki pochodzące ze źródeł krajowych
Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej i wsparcie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym	Europejski Fundusz Społeczny+, Środki pochodzące ze źródeł krajowych
Kreowanie podmiotów ekonomii społecznej	Europejski Fundusz Społeczny+, Środki pochodzące ze źródeł krajowych
Wsparcie podmiotów aktywizacji zawodowej	Europejski Fundusz Społeczny+, Środki pochodzące ze źródeł krajowych
Poprawa bezpieczeństwa publicznego i przeciwdziałanie patologii społecznej	Europejski Fundusz Społeczny+, Środki pochodzące ze źródeł krajowych
Kształtowanie świadomości obywatelskiej dotyczącej dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego	Europejski Fundusz Społeczny+, Środki pochodzące ze źródeł krajowych
Wsparcie współpracy partnerskiej podnoszące poziom kompetencji liderów życia publicznego i społecznego oraz zainteresowania potencjałem tego obszaru	Europejski Fundusz Społeczny+, Środki pochodzące ze źródeł krajowych
Wyrównywanie szans w dostępie do powszechnych usług społecznych, zdrowotnych, opiekuńczych i rehabilitacyjnych	Europejski Fundusz Społeczny+, Środki pochodzące ze źródeł krajowych
Opieka nad dziećmi do lat 3	Europejski Fundusz Społeczny+, Środki pochodzące ze źródeł krajowych
Wsparcie inicjatyw w obszarze pozaformalnej edukacji dzieci i młodzieży	Europejski Fundusz Społeczny+, Środki pochodzące ze źródeł krajowych

Wsparcie inicjatyw w obszarze ustawicznego kształcenia dorosłych	Europejski Fundusz Społeczny+, Środki pochodzące ze źródeł krajowych
Wspieranie inicjatyw lokalnych na rzecz między pokoleniowej integracji społeczności oraz aktywizacja seniorów i ludzi młodych	Europejski Fundusz Społeczny+, Środki pochodzące ze źródeł krajowych
Wsparcie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, podniesienie umiejętności społecznych, wzmocnienie więzi rodzinnych i sąsiedzkich	Europejski Fundusz Społeczny+, Środki pochodzące ze źródeł krajowych
Promowanie i wsparcie rozwoju społecznych projektów współpracy	Europejski Fundusz Społeczny+, Środki pochodzące ze źródeł krajowych
Poprawa stanu środowiska naturalnego oraz ograniczenie niskiej emisji	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Środki pochodzące ze źródeł krajowych
Zwiększenie efektywności energetycznej budynków i oświetlenia	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Środki pochodzące ze źródeł krajowych
Efektywne zastosowanie Odnawialnych Źródeł Energii	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Środki pochodzące ze źródeł krajowych
Dostosowanie i adaptacja do zmian klimatycznych, w tym rozwój zielonej i błękitnej infrastruktury	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Środki pochodzące ze źródeł krajowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej diagnozy

Poniżej przedstawiono tabelę obrazującą powiązanie pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych z przyjętymi celami rewitalizacji i kierunkami działań.

Tabela 58 Cele rewitalizacji i kierunki działań rewitalizacyjnych dla pozostałych rodzajów przedsięwzięć

Nazwa projektu	Cel rewitalizacji	Przeważający kierunek działań rewitalizacyjnych
Ukształtowanie przestrzeni publicznej w Bobrownikach	C2	K5
Zdegradowane tereny w Bobrownikach jako miejsce integracji i aktywności społecznej	C1	K1, K3
Remont zdegradowanych zabudowań po dawnym kółku rolniczym w Bobrownikach z przeznaczeniem na cele społeczne i gospodarcze	C2	K10
Stworzenie miejsca aktywności i integracji społecznej w kompleksie po dawnym kółku rolniczym w Bobrownikach	C1	K1, K3
Ukształtowanie przestrzeni publicznej w miejscu nieużytkowanych i zdegradowanych terenów po dawnym Zakładzie Materiałów Ogniotrwałych w Rogoźniku	C2	K5

Tereny po dawnym Zakładzie Materiałów Ogniotrwałych w Rogoźniku jako miejsce integracji i aktywności społecznej	C1	K1, K3
Wsparcie dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej	C2	K6
Rewaloryzacja i rewitalizacja dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego	C2	K5
Nadawanie nowych funkcji, rewitalizacja budynków i przestrzeni publicznych, na cele społeczne i/lub gospodarcze	C2	K5
Zagospodarowanie terenów rewitalizowanych na cele spełniania funkcji rekreacyjnej i/lub pobudzenia gospodarki okoturystycznej	C2	K6
Polepszenie sieci i infrastruktury technicznej	C2	K8
Poprawa stanu infrastruktury społecznej	C2	K7
Rewitalizacja terenów poprzemysłowych	C2	K5
Przeciwdziałanie problemom z dostępnością oraz likwidacja barier architektonicznych	C2	K7
Kreowanie i zagospodarowanie przestrzeni aktywności społecznej, sportowo-rekreacyjnej, kulturowej i turystycznej na potrzeby aktywnej integracji	C1	K1
Kreowanie małej infrastruktury publicznej, pełniące ważne funkcje społeczne, zdrowotne i turystyczno- rekreacyjne, w tym zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	C2	K10
Zagospodarowanie przestrzeni publicznej w celu organizacji okresowych jarmarków, targowisk oraz w celu ożywienia integracji i wspomożenia działalności lokalnych przedsiębiorców	C2	K5
Wspieranie innowacyjnej, społecznie odpowiedzialnej i stabilnej przedsiębiorczości, poprzez promowanie współpracy lokalnych przedsiębiorców oraz inicjowanie projektów partnerskich działalności gospodarczej	C2	K11
Kształtowanie świadomości obywatelskiej dotyczącej zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego	C2	K11
Wsparcie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości, w tym centrów i inkubatorów przedsiębiorczości	C2	K6
Wsparcie rozwoju infrastruktury na cele ożywienia gospodarczego	C2	K6
Podniesienie kompetencji i aktywności osób z grup w niekorzystnej sytuacji	C1	K2
Aktywna integracja grup zagrożonych w tym osób niepełnosprawnych i starszych	C1	K1
Przeciwdziałanie negatywnym skutkom migracji	C1	K1
Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej i wsparcie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym	C1	K1
Kreowanie podmiotów ekonomii społecznej	C2	K11
Wsparcie podmiotów aktywizacji zawodowej	C2	K11
Poprawa bezpieczeństwa publicznego i przeciwdziałanie patologii społecznej	C1	K1
Kształtowanie świadomości obywatelskiej dotyczącej dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego	C1	K2
Wsparcie współpracy partnerskiej podnoszące poziom kompetencji liderów życia publicznego i społecznego oraz zainteresowania potencjałem tego obszaru	C1	K2
Wyrównywanie szans w dostępie do powszechnych usług społecznych, zdrowotnych, opiekuńczych i rehabilitacyjnych	C1	K1
Opieka nad dziećmi do lat 3	C1	K1
Wsparcie inicjatyw w obszarze pozaformalnej edukacji dzieci i młodzieży	C1	K3
Wsparcie inicjatyw w obszarze ustawicznego kształcenia dorosłych	C1	K3

Wspieranie inicjatyw lokalnych na rzecz między pokoleniowej integracji społeczności oraz aktywizacja seniorów i ludzi młodych	C1	K4
Wsparcie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, podniesienie umiejętności społecznych, wzmocnienie więzi rodzinnych i sąsiedzkich	C1	K4
Promowanie i wsparcie rozwoju społecznych projektów współpracy	C1	K3
Poprawa stanu środowiska naturalnego oraz ograniczenie niskiej emisji	C2	K9
Zwiększenie efektywności energetycznej budynków i oświetlenia	C2	K9
Efektywne zastosowanie Odnawialnych Źródeł Energii	C2	K9
Dostosowanie i adaptacja do zmian klimatycznych, w tym rozwój zielonej i błękitnej infrastruktury	C2	K9

Źródło: opracowanie własne

8. Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji

Prawidłowo przeprowadzona rewitalizacja jest znacznym bodźcem rozwoju lokalnego, skutkuje m.in. polepszeniem stanu infrastruktury technicznej i społecznej, służącej rozwojowi gospodarczemu oraz większą aktywnością i przedsiębiorczością mieszkańców. Realizacja Programu rewitalizacji jest uzależniona od realizacji zidentyfikowanych przedsięwzięć z zakresu usług społecznych, dotyczących określonej grupy społecznej, dotkniętej dysfunkcją wykluczeniem. W przypadku rewitalizacji wsparcie inwestycyjne ma charakter uzupełniający i jest możliwe w powiązaniu z działaniami z zakresu usług społecznych.

Gminny Program Rewitalizacji został opracowany zgodnie z zasadą kompleksowości i przy zastosowaniu podejścia zintegrowanego. Zidentyfikowane projekty mają charakter przedsięwzięć komplementarnych i wzajemnie uzupełniających, koordynowanych w niniejszym Programie. Program ujmuje zaplanowane działania w sposób kompleksowy i zintegrowany, z uwzględnieniem projektów rewitalizacyjnych współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszy Społecznego+ oraz środków publicznych i prywatnych, tak aby nie pomijać aspektu społecznego, gospodarczego, przestrzenno-funkcjonalnego, technicznego i środowiskowego. Zgodnie z zasadą koncentracji Program skupia się na rewitalizacji terenów o istotnym znaczeniu dla rozwoju Gminy, obejmując zgodnie z tą zasadą część zdiagnozowanego obszaru zdegradowanego, dotkniętego szczególną koncentracją problemów i negatywnych zjawisk kryzysowych. Reasumując planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne zlokalizowane są na delimitowanym obszarze rewitalizacji. Przedsięwzięcia te pozytywnie wpływają na ograniczenie zjawisk kryzysowych na obszarze rewitalizacji i na jego rozwój, przeciwdziałają wykluczeniu społecznemu mieszkańców obszaru rewitalizowanego, a także istotnie wpływają na realizację zaplanowanych celów rewitalizacji.

Na poziomie Programu zostanie zapewniona komplementarność planowanych projektów rewitalizacyjnych, w tym komplementarność:

- przestrzenna poprzez oddziaływanie na cały obszar rewitalizacji, zapewnienie synergii realizowanych projektów, przez takie działania które nie będą skutkowały przeniesieniem problemów na inne obszary i nie będą prowadziły do niepożądanych efektów społecznych takich jak segregacja społeczna, wykluczenie;
- problemowa poprzez realizację wzajemnie się dopełniających przedsięwzięć we wszystkich niezbędnych aspektach (społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym,

technicznym, środowiskowym) oraz zapewnienie komplementarności ze strategicznymi decyzjami Gminy na innych polach (np. zidentyfikowane potrzeby i przedsięwzięcia planowane w ramach Strategii Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021 - 2030, Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Bobrowniki na lata 2017 – 2020 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2021 - 2024);

- proceduralno-instytucjonalna poprzez zaprojektowanie na poziomie niniejszego Programu takiego systemu zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji, który pozwoli na efektywne współdziałanie i uzupełnianie się na jego rzecz, różnych instytucji. Powyższe wraz ze spójnością procedur zostanie zapewnione poprzez osadzenie systemu zarządzania Programem w przyjętym systemie zarządzania Gminą Bobrowniki;

- międzyokresowa poprzez wykorzystanie doświadczeń z poprzedniej perspektywy programowej w latach 2014-2020 oraz okresu przejściowego, w tym dobrych praktyk z tego czasu oraz doświadczeń gmin realizujących własne programy rewitalizacji, sąsiadujących czy współpracujących z Gminą w ramach Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Brynica to nie granica”, a także poprzez zapewnienie ciągłości procesu rewitalizacji do 2030 roku, z uwzględnieniem oceny aktualności i zaawansowania Gminnego Programu Rewitalizacji (w zaplanowanych 3-letnich okresach), przy wykorzystaniu przyjętego systemu monitoringu;

- źródeł finansowania poprzez umiejętne uzupełnianie i łączenie wsparcia finansowego dla planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych ze środków EFRR, EFS+ z publicznymi i prywatnymi środkami krajowymi, z wykluczeniem ryzyka podwójnego dofinansowania, oraz z jednoczesnym zapewnieniem silnej koordynacji i synergii projektów rewitalizacyjnych.

Przedmiotowy Gminny Program Rewitalizacji został sporządzony zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji. Proces partycypacyjny został przeprowadzony w zgodzie z zapisami art. 5 i 6 tej ustawy, a struktura dokumentu zawiera wymagane elementy Programu wskazane w art. 15 tejże ustawy. W trakcie realizacji Programu ocena jego aktualności i stopnia realizacji będzie prowadzona zgodnie z zapisami niniejszej ustawy, w tym w szczególności z zapisami wskazanymi w art. 22 i 23 tej ustawy.

Zgodnie z zapisami ustawy, partycypacja społeczna w procesie opracowania i wdrażania GPR zapewniła aktywny udział interesariuszy, o których mowa w art. 2 ust. 2 niniejszej ustawy (nie stanowiącego katalogu zamkniętego interesariuszy). Ponadto zgodnie z zapisami Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060, a także Ustawy o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie

finansowej 2021-2027, w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem Gminnego Programu Rewitalizacji pełniącego funkcję Strategii IIT (Innego Instrumentu Terytorialnego) zaangażowani byli: partnerzy społeczno – gospodarczy; podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, podmioty działające na rzecz ochrony środowiska, organizacje pozarządowe, podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji. Podmioty te były zaangażowane w opracowania programu (w trakcie konsultacji społecznych) oraz będą zaangażowane na etapie wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji (np. w składzie Komitetu Rewitalizacji czy na etapie monitoringu lub oceny aktualności i stopnia realizacji). Reasumując sporządzony Gminny Program Rewitalizacji spełnia wymogi strategii terytorialnej zgodnie z art. 36 ust. 8 i 9 ustawy o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 oraz jest zgodny z zasadami, określonymi przez Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej w dokumencie „Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027”.

8.1 Mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Integrowanie działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych odbywa się poprzez wspomniane wyżej zapewnienie komplementarności w aspektach przestrzennym, problemowym, okresowym, proceduralno-instytucjonalnym i finansowym.

Ponadto opisane wyżej przedsięwzięcia – podstawowe i uzupełniające - integrują aspekty przestrzenne, społeczne, gospodarcze i środowiskowe. Zostały one wypracowane w toku dialogu z uczestnikami procesu opracowania GPR.

Kompleksowość i zintegrowanie w kierunku osiągnięcia efektów procesu rewitalizacji, określonych w zestawieniu celów przejawia się wprost w doborze głównych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Obejmują one „zestawy projektowe” składające się z działania infrastrukturalnego, prowadzącego do rewitalizacji funkcjonalno-przestrzennej, środowiskowej czy gospodarczej i działania społecznego, nakierowanego na zmiany społeczne. Główne przedsięwzięcia rewitalizacyjne uzupełnione są pozostałymi działaniami rewitalizacyjnymi, które są często działaniami horyzontalnymi, obejmującymi zarówno wszystkie obszary rewitalizowane jak i mające zastosowanie do całości obszaru Gminy Bobrowniki: Wsparcie dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej; Rewaloryzacja i rewitalizacja dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego,

Nadawanie nowych funkcji, rewitalizacja budynków i przestrzeni publicznych, na cele społeczne i/lub gospodarcze; Zagospodarowanie terenów rewitalizowanych na cele spełniania funkcji rekreacyjnej i/lub pobudzenia gospodarki okołoturystycznej; Przeciwdziałanie problemom z dostępnością oraz likwidacja barier architektonicznych; Kreowanie i zagospodarowanie przestrzeni aktywności społecznej, sportowo-rekreacyjnej, kulturowej i turystycznej na potrzeby aktywnej integracji; Kreowanie małej infrastruktury publicznej, pełniące ważne funkcje społeczne, zdrowotne i turystyczno- rekreacyjne, w tym zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami; Zagospodarowanie przestrzeni publicznej w celu organizacji okresowych jarmarków, targowisk oraz w celu ożywienia integracji i wspomoczenia działalności lokalnych przedsiębiorców; Wspieranie innowacyjnej, społecznie odpowiedzialnej i stabilnej przedsiębiorczości, poprzez promowanie współpracy lokalnych przedsiębiorców oraz inicjowanie projektów partnerskich działalności gospodarczej; Kształtowanie świadomości obywatelskiej dotyczącej zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego; Wsparcie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości, w tym centrów i inkubatorów przedsiębiorczości; Wsparcie rozwoju infrastruktury na cele ożywienia gospodarczego; Podniesienie kompetencji i aktywności osób z grup w niekorzystnej sytuacji; Aktywna integracja grup zagrożonych w tym osób niepełnosprawnych i starszych; Przeciwdziałanie negatywnym skutkom migracji; Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej i wsparcie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym; Kształtowanie świadomości obywatelskiej dotyczącej dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego; Wsparcie współpracy partnerskiej podnoszące poziom kompetencji liderów życia publicznego i społecznego oraz zainteresowania potencjałem tego obszaru; Wspieranie inicjatyw lokalnych na rzecz między pokoleniowej integracji społeczności oraz aktywizacja seniorów i ludzi młodych; Wsparcie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, podniesienie umiejętności społecznych, wzmocnienie więzi rodzinnych i sąsiedzkich; Promowanie i wsparcie rozwoju społecznych projektów współpracy; a także szereg innych.

Z uwagi na otwarty charakter dokumentu, jakim jest Gminny Program Rewitalizacji, zgodnie z założeniami mechanizmu jego wdrażania, poddawany będzie on ciągłej i systematycznej ocenie w zakresie stopnia wdrażania oraz analizie, z częstotliwością maksymalnie 3 letnią, w zakresie stopnia aktualności. Stanowi to punkt wyjścia do ewentualnej aktualizacji Programu, która prowadzić ma do dostosowania Programu do zmieniających się warunków społecznych i gospodarczych. Zmianie podlegać będą zarówno elementy natury ogólnej (cele,

wizje i kierunki) jak i projekty. Proces ten podlegać będzie zasadzie współpracy z partnerami zaangażowanymi w proces rewitalizacji oraz, w ramach analizy Programu w okresie „punktów krytycznych”, ewentualnie z uwzględnieniem udziału mieszkańców.

Przebieg i kolejność realizacji poszczególnych etapów Programu zawiera harmonogram wdrażania etapów, natomiast kolejność i terminarz realizacji zadań zostanie określony w harmonogramie realizacji projektów. Analiza osiągniętych w danym okresie wskaźników będzie dokonywana na bieżąco. Zespół ds. rewitalizacji powołany zarządzeniem Wójta, a także podczas spotkań Komitetu Rewitalizacyjnego.

W całym procesie wdrażania Programu uwzględniana jest zasada szerokiej partycypacji społecznej, na którą składają się:

- akcje informacyjne i promocyjne związane z procesem rewitalizacji,
- organizowanie warsztatów i spotkań publicznych dotyczących procesu rewitalizacji, przygotowania, wdrażania, konsultowania i oceny Programu oraz kierunków działań,
- umożliwienia aktywnego udziału mieszkańców w konstruowaniu i precyzowaniu projektów rewitalizacyjnych obejmujących sferę społeczną, gospodarczą, przestrzenną, techniczną i środowiskową, w kierunku jak największej niwelacji zdiagnozowanych problemów,
- prowadzenie doradztwa i wsparcia organizacji społecznych oraz niezrzeszonych mieszkańców zaangażowanych w działania rewitalizacyjne.

8.2 Szacunkowe ramy finansowe Gminnego Programu Rewitalizacji wraz z szacunkowym wskazaniem środków finansowych ze źródeł publicznych i prywatnych

Indykatywne ramy finansowe są ustalane przede wszystkim w odniesieniu do listy planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, wraz z określeniem indykatywnych wielkości środków finansowanych z różnych źródeł, w tym także środków spoza funduszy unijnych, w celu realizacji zasady dodatkowości środków Unii Europejskiej. Dla poszczególnych przedsięwzięć wskazanych do realizacji w ramach niniejszego Gminnego Programu Rewitalizacji przygotowany zostanie montaż finansowy, który umożliwi bezproblemową, finansową realizację każdej inwestycji.

Finansowanie projektów będzie odbywało się z możliwie największej ilości źródeł finansowych. Bezpośredni Beneficjenci na potrzeby realizacji każdego z projektów zabezpieczą niezbędną kwotę środków własnych, natomiast o pozostałe środki finansowe będą wnioskować w ramach dostępnego do pozyskania dofinansowania, w tym w ramach programu Fundusze

Europejskie dla Śląskiego 2021-2027, które z założenia mają być jednym z głównych źródeł finansowania zidentyfikowanych inwestycji. Dla projektów wynikających z listy planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych zawierających zidentyfikowane podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne, bez których realizacja celów Programu nie będzie możliwa i obszar rewitalizacji nie będzie w stanie wyjść z kryzysowej sytuacji, na etapie konstruowania niniejszych indykatywnych ram finansowych przyjęto zasadę ustalenia przedmiotowych ram dla każdego przedsięwzięcia z osobna. Okres realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych będzie zgodny z wdrażaniem środków finansowych z funduszy Unii Europejskiej na lata 2021-2027, na podstawie przygotowanych przez Instytucje Zarządzające tymi środkami, harmonogramów aplikowania o środki pomocowe w tej perspektywie programowej.

Na kolejnej stronie zaprezentowano indykatywną tabelę finansową.

Tabela 59 Lista planowanych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Lp.	Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	Szacunkowe nakłady finansowe w PLN	Źródła finansowania				Czas realizacji
			Środki pochodzące ze źródeł krajowych publicznych w PLN	Środki pochodzące ze źródeł prywatnych w PLN	Środki pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS+ w PLN	Środki pochodzące z innych źródeł w PLN	
1.	Ukształtowanie przestrzeni publicznej w miejscu nieużytkowanych i zdegradowanych terenów po KWK Julian	5 000 000,00 PLN	750 000,00 PLN	0,00 PLN	4 250 000,00 PLN	0,00 PLN	2026-2027
2.	Tereny po KWK Julian jako miejsce integracji i aktywności społecznej	700 000,00 PLN	105 000,00 PLN	0,00 PLN	595 000,00 PLN	0,00 PLN	2027-2028
3.	Remont zdegradowanych zabudowań po dawnym kółku rolniczym w Dobieszowicach przy Dworze obronnym na cele społeczne i gospodarcze	1 000 000,00 PLN	150 000,00 PLN	0,00 PLN	850 000,00 PLN	0,00 PLN	2027-2028
4.	Stworzenie miejsca aktywności i integracji społecznej w kompleksie po dawnym kółku rolniczym w Dobieszowicach	220 000,00 PLN	33 000,00 PLN	0,00 PLN	187 000,00 PLN	0,00 PLN	2028-2029
5.	Ukształtowanie przestrzeni publicznej w miejscu zdegradowanych terenów rekreacyjnych i parkowych w Rogoźniku	30 000 000,00 PLN	4 500 000,00 PLN	0,00 PLN	25 500 000,00 PLN	0,00 PLN	2026-2028
6.	Zdegradowane tereny rekreacyjne i parkowe w Rogoźniku jako miejsce integracji i aktywności społecznej	700 000,00 PLN	105 000,00 PLN	0,00 PLN	595 000,00 PLN	0,00 PLN	2029-2030
7.	Przystanek Sączów - przestrzeń społeczna i edukacyjna	1 000 000,00 PLN	0,00 PLN	500 000,00 PLN	500 000,00 PLN	0,00 PLN	2027-2028
8.	Stworzenie miejsca aktywności i integracji społecznej w Sączowie	700 000,00 PLN	0,00 PLN	105 000,00 PLN	595 000,00 PLN	0,00 PLN	2028-2029
Łącznie szacunkowe nakłady finansowe		39 320 000,00 PLN	5 643 000,00 PLN	605 000,00 PLN	33 072 000,00 PLN	0,00 PLN	

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej diagnozy

8.3 Proces partycypacji społecznej i włączenia społecznego

Zarządzanie procesem rewitalizacji dla Gminy Bobrowniki jest oparte na zasadach partnerstwa i partycypacji społecznej, dlatego też bardzo ważne jest rozpoznanie potrzeb i preferencji, jak również siły wpływu i poziomu zainteresowania poszczególnych grup interesariuszy procesu rewitalizacji. Dla przeprowadzanego procesu rewitalizacji zidentyfikowano następujące grupy interesariuszy:

- interesariusze o niskim poziomie zainteresowania i dużym stopniu oddziaływania, grupy zagrożone o niskim zaangażowaniu (gospodarstwa domowe o wyuczonej i dziedzicznej bezradności życiowej, w sposób ciągły korzystający z pomocy społecznej, długotrwale bezrobotni, właściciele obiektów i nieruchomości, którzy nie są zainteresowani podniesieniem ich estetyki oraz estetyki otoczenia), grupa na którą należy zwrócić szczególną uwagę,
- interesariusze o wysokim poziomie zainteresowania, dużej sile oddziaływania, nastawieni na podjęcie działań i ich pozytywne efekty (władze lokalne, Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy, spółki komunalne),
- interesariusze o niskim poziomie zainteresowania oraz małej sile oddziaływania nastawieni na działania minimalne (bierni mieszkańcy obszarów rewitalizacji oraz bierni właściciele obiektów i nieruchomości zlokalizowanych na tym obszarze),
- interesariusze o wysokim poziomie zainteresowania i niskiej sile oddziaływania (na dzień dzisiejszy), wymagający doinformowania i nastawienia na podjęcie działań (indywidualni właściciele obiektów i nieruchomości szukający szansy na pozytywne przekształcenia, sektor MŚP, sektor NGO, liderzy lokalni, instytucje kultury i sportu, placówki edukacyjne, Policja).

Bardzo istotne w mechanizmie włączenia interesariuszy w proces rewitalizacji, jest wsparcie działań podejmowanych przez interesariuszy o wysokim poziomie zainteresowania i dużej sile oddziaływania. Ponadto wybrane narzędzia i metody partycypacji należy wykorzystać w celu przekształcenia interesariuszy o wysokim poziomie zainteresowania i niskiej sile oddziaływania na naturalnych sojuszników dla działań nastawionych na pozytywne efekty. W szczególności chodzi tutaj o zaangażowanie organizacji sektora NGO oraz instytucji kultury i sportu a także placówek edukacyjnych, które poprzez realizowanie projektów nakierowanych na rozwiązywanie i zaspokajanie znanych im społecznych potrzeb pomagają wyprowadzić obszary wybrane do rewitalizacji ze stanu kryzysowego. Bardzo ważne jest w końcu, podjęcie działań na rzecz interesariuszy o niskim poziomie zainteresowania - czyli tych, którzy przynależą do grupy zagrożonej lub grupy biernej. Charakterystyczną cechą w tym przypadku jest to, że nie postrzegają oni siebie sami jako beneficjentów rewitalizacji. W szczególności dotyczy to grupy na którą należy zwrócić

szczególną uwagę tj. wykluczonych społecznie mieszkańców czy przedsiębiorców, którzy działają na obszarach wybranych do rewitalizacji. W celu skutecznej partycypacji tych grup w procesie rewitalizacji, należy przyjąć rozwiązania, które przy wykorzystaniu istniejącego potencjału doprowadzą do aktywizacji tych środowisk lokalnych.

Opinie mieszkańców gromadzone były na każdym etapie przygotowania rewitalizacji. Będą one również kluczowe na etapie prowadzenia i oceny rewitalizacji. Na etapie wywiadów pogłębionych, pozyskano dane jakościowe kluczowe z punktu widzenia określenia kluczowych zjawisk w sferze społecznej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. W kolejnym etapie w ramach przeprowadzonych konsultacji społecznych interesariusze weryfikowali propozycje proponowanych obszarów zdegradowanych i obszaru do rewitalizacji, które nie budziły ich kontrowersji czy wątpliwości. Jedną z form konsultacji społecznych dotyczących projektów uchwały Rady Gminy w Bobrownikach w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Bobrowniki, odbywających się w terminie od dnia 31 sierpnia 2023 r. do dnia 1 października 2023 r. oraz w terminie od dnia 11 lipca 2024 r. do dnia 9 sierpnia 2024 r., były spotkania konsultacyjne, na którym omówiono czym jest rewitalizacja i na czym polega proces rewitalizacji, przedstawiono uwarunkowania prawne wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji i szczegóły procesu wyznaczenia obszarów zdegradowanych i rewitalizowanych, oraz wskazano propozycje granic obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Ponadto interesariusze mieli możliwość wypowiedzenia się na ten temat w formie papierowej i elektronicznej z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego. Wypełnione czytelnie formularze można było dostarczyć drogą elektroniczną na podany adres e-mail oraz drogą korespondencyjną na adres Urzędu Gminy w Bobrownikach. Sam formularz konsultacyjny oraz projekt uchwały dostępne były w formie papierowej w budynku Urzędu Gminy w Bobrownikach, oraz w wersji elektronicznej na oficjalnej stronie internetowej Gminy Woźniki (<https://www.bobrowniki.pl>) oraz na stronie podmiotowej Gminy w Biuletynie Informacji Publicznej (<https://bip.bobrowniki.pl>). Została także udostępniona możliwość kontaktu telefonicznego w celu zbierania przekazanych uwag ustnych z wykorzystaniem dedykowanego numeru telefonu.

W kolejnym kroku zorganizowano możliwość zgłaszania przedsięwzięć rewitalizacyjnych zgodnie z istotą, celami i zasadami prowadzenia rewitalizacji, w oparciu o zaproponowaną fiskę projektową

Na kolejnym etapie w dniach od 31.03.2025 r. do dnia 07.05.2025 r. przeprowadzono konsultacje społeczne projektu Gminnego Programu Rewitalizacji.

W ramach konsultacji odbyło się spotkanie konsultacyjne na którym zaprezentowano i omówiono wszystkie kluczowe kwestie i założenia dotyczące proponowanego Gminnego Programu

Rewitalizacji oraz zasad jego wdrożenia, realizacji i monitoringu. Interesariusze mieli możliwość wypowiedzenia się na ten temat w formie papierowej i elektronicznej z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego. Wypełnione czytelnie formularze można było dostarczyć drogą elektroniczną na podany adres e-mail oraz drogą korespondencyjną na adres Urzędu Gminy w Bobrownikach. Sam formularz konsultacyjny oraz projekt uchwały dostępne były w formie papierowej w budynku Urzędu Gminy w Bobrownikach, oraz w wersji elektronicznej na oficjalnej stronie internetowej Gminy Bobrowniki (<https://www.bobrowniki.pl>) oraz na stronie podmiotowej Gminy w Biuletynie Informacji Publicznej (<https://bip.bobrowniki.pl>). Została także udostępniona możliwość kontaktu telefonicznego w celu zbieranie przekazanych uwag ustnych z wykorzystaniem dedykowanego numeru telefonu.

Partycypacja odbyła się także poprzez przeprowadzone konsultacje społeczne zasad funkcjonowania Komitetu Rewitalizacyjnego, w skład którego będą wchodzić także osoby wskazane przez mieszkańców Gminy Bobrowniki, partnerów społecznych i organizacje pozarządowe, partnerów sektora gospodarczego oraz pozostałych interesariuszy. Konsultacje na tym etapie trwały od 31.03.2025 r. do dnia 07.05.2025 r., a w ramach konsultacji odbyło się spotkanie konsultacyjne na którym zostały zaprezentowane i omówione zasady funkcjonowania komitetu. Interesariusze mieli możliwość wypowiedzenia się na ten temat w formie papierowej i elektronicznej z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego. Wypełnione czytelnie formularze można było dostarczyć drogą elektroniczną na podany adres e-mail oraz drogą korespondencyjną na adres Urzędu. Sam formularz konsultacyjny oraz projekt uchwały dostępne były w formie papierowej w budynku Urzędu Gminy w Bobrownikach oraz w wersji elektronicznej na oficjalnej stronie internetowej Gminy Bobrowniki (<https://www.bobrowniki.pl>) oraz na stronie podmiotowej Gminy w Biuletynie Informacji Publicznej (<https://bip.bobrowniki.pl>). Została także udostępniona możliwość kontaktu telefonicznego w celu zbieranie przekazanych uwag ustnych z wykorzystaniem dedykowanego numeru telefonu.

W prowadzonym procesie partycypacji uczestniczyli mieszkańcy Gminy oraz przedstawiciele sektorów: publicznego (władze Gminy, przedstawiciele jednostek gminnych, radni gminni, sołtysi); gospodarczego (przedstawiciele sektora MŚP prowadzący działalność na terenie gminy) oraz obywatelskiego (przedstawiciele organizacji pozarządowych prowadzących działalność na terenie Gminy, w tym partnerzy społeczno – gospodarczy; podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, podmioty działające na rzecz ochrony środowiska, organizacje pozarządowe, podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji, a także OSP z terenu Gminy oraz lokalni

liderzy). Dało to możliwość poznania postaw poszczególnych grup interesariuszy względem planowanej rewitalizacji, a także posłużyło przeprowadzaniu pogłębionych analiz jakościowych.

Podsumowując narzędziami i technikami partycypacyjnymi wykorzystanymi w trakcie opracowywania Programu rewitalizacji były przeprowadzone badania i warsztaty. W zakres przeprowadzonych badań wchodziły:

- pogłębione wywiady eksperckie przeprowadzone z pracownikami Ośrodka Pomocy Społecznej, Gminnego Centrum Kultury i Sportu i animatorami kultury, osobami odpowiedzialnymi z ramienia Urzędu za współpracę z organizacjami pozarządowymi, Komisariatem Policji w Wojkowicach,
- spacer badawczy przeprowadzony przez członków zespołu odpowiedzialnego za opracowanie Programu wraz z przedstawicielami Urzędu Gminy,
- badania wg metody ilościowej na podstawie zgromadzonych danych publicznych,

W odniesieniu do narzędzi warsztatowych zastosowano:

- warsztaty strategiczne przy użyciu technik moderacji wizualnej,
- wywiady grupowe przeprowadzone w trakcie prowadzonych konsultacji,
- tzw. spotkanie komórek planujących z Urzędu z przedstawicielami jednostek i wydziałów podległych,
- spotkanie grupy roboczej (roboczego zespołu) w sprawie rewitalizacji.

Podkreślenia wymaga fakt, że na potrzeby wskazania obszaru rewitalizowanego przeprowadzono pogłębione badania obszaru zdegradowanego. W toku pozyskiwania koniecznych informacji wykorzystano narzędzia:

- wywiadów z pracownikami społecznymi, animatorami kultury, osobami odpowiedzialnymi z ramienia Urzędu za współpracę z organizacjami pozarządowymi, a także z przedstawicielami społeczeństwa,
- badań przestrzeni np. spis z natury obszarów o niskich walorach estetycznych, stanu infrastruktury,
- wywiadów z zarządcami na temat stanu i braków rozwiązań funkcjonalnych w obiektach.

Dzięki odpowiednio dobranym technikom i narzędziom, wszyscy uczestnicy w sposób aktywny brali udział w wypracowywaniu poszczególnych elementów Programu rewitalizacji. W szczególności prowadzony proces partycypacji pozwolił osiągnąć konsensus w zakresie:

- zidentyfikowania obszarów zdegradowanych i delimitację obszarów rewitalizacji,
- wskazania miejsc, obszarów i obiektów wymagających interwencji,
- zidentyfikowania zjawisk kryzysowych, w tym w szczególności problemów sfery społecznej,
- sformułowania wizji, celów i kierunków podejmowanych działań,
- skonkretyzowania pomysłów i wypracowanie projektów w sferze rewitalizacji,

- określenia instrumentów wspierających procesy rewitalizacji.

Ponadto partycypacja społeczna na etapie tworzenia Programu została zapewniona także poprzez współdziałanie interesariuszy na poziomie komponowania montażu środków finansowych ze źródeł publicznych, prywatnych i społecznych dla przewidzianych do realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Partycypacji będzie także podlegać proces dostosowania Programu do zmieniających się warunków społecznych i gospodarczych. Proces ten podlegać będzie zasadzie współpracy z partnerami zaangażowanymi w proces rewitalizacji oraz w ramach analizy Programu w okresie „punktów krytycznych”.

W całym procesie wdrażania Programu uwzględniana jest zasada szerokiej partycypacji społecznej, na którą składają się:

- akcje informacyjne i promocyjne związane z procesem rewitalizacji,
- organizowanie warsztatów i spotkań publicznych dotyczących procesu rewitalizacji, przygotowania, wdrażania, konsultowania i oceny Programu oraz kierunków działań,
- umożliwienia aktywnego udziału mieszkańców w konstruowaniu i precyzowaniu projektów rewitalizacyjnych obejmujących sferę społeczną, gospodarczą, przestrzenną, techniczną i środowiskową, w kierunku jak największej niwelacji zdiagnozowanych problemów,
- prowadzenie doradztwa i wsparcia organizacji społecznych oraz niezrzeszonych mieszkańców zaangażowanych w działania rewitalizacyjne.

Reasumując, zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji, partycypacja społeczna w procesie opracowania i wdrażania GPR zapewniła aktywny udział interesariuszy, o których mowa w art. 2 ust. 2 niniejszej ustawy (nie stanowiącego katalogu zamkniętego interesariuszy). Ponadto zgodnie z zapisami Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r., a także Ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027, w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem Gminnego Programu Rewitalizacji pełniącemu funkcję Strategii IIT (Innego Instrumentu Terytorialnego) zaangażowani byli: partnerzy społeczno – gospodarczy; podmioty reprezentujący społeczeństwo obywatelskie, podmioty działające na rzecz ochrony środowiska, organizacje pozarządowe, podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji. Podmioty te były zaangażowane w opracowania programu (w trakcie konsultacji społecznych) oraz będą zaangażowane na etapie wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji (np. w składzie Komitetu Rewitalizacji czy na etapie monitoringu lub oceny aktualności i stopnia realizacji).

8.4 Struktura zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji

System wdrażania zapisów Programu rewitalizacji jest niezbędnym elementem ich realizacji. Realizacja Programu jest w znacznej mierze uzależniona od pozyskania środków finansowych z funduszy zewnętrznych, krajowych i zagranicznych, w tym funduszy Unii Europejskiej, zwłaszcza tych pozostających do dyspozycji w ramach Funduszy Europejskich dla Śląskiego 2021-2027.

Właściwe wdrażanie Programu rewitalizacji wymaga skumulowania działań wszystkich jednostek zaangażowanych w jego wdrożenie i realizację. Jednostkami tymi są:

- Wójt Gminy odpowiedzialny za akceptowanie i zatwierdzanie Programu a także sprawozdań i raportów oraz monitoring i ocenę aktualności i stopnia realizacji Programu;
- Rada Gminy odpowiedzialna za akceptowanie i zatwierdzanie sprawozdań oraz raportów a także uchwalanie i aktualizację Programu;
- Komitet Rewitalizacji, który opiniować będzie realizację Programu, w tym przedsięwzięcia rewitalizacyjne, sam Program oraz jego aktualność i stopień jego realizacji, prowadzić będzie doradztwo w zakresie realizacji i wdrażania Programu; zakłada się, że Komitet składać się będzie z przedstawicieli urzędu, członków Rady Gminy, przedstawicieli sektorów gospodarczego, społecznego, publicznego i mieszkańców, w tym partnerów społeczno – gospodarczych; podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmioty działające na rzecz ochrony środowiska, organizacje pozarządowe, podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji, a także powołanych ekspertów;
- Zespół ds. rewitalizacji powołany zarządzeniem Wójta, który prowadzić będzie bieżące zarządzanie Programem oraz obsługę Komitetu Rewitalizacji, a także odpowiedzialny będzie za prowadzenie i analizę statystyk i danych związanych z monitoringiem osiągania wskaźników i celów przewidzianych w Programie, organizację procesu wymaganych konsultacji społecznych i promocję GPR;
- Gmina (jednostka samorządu terytorialnego) oraz podmioty zewnętrzne odpowiedzialne będą za planowanie i realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych w zakresie swojej działalności. Ponadto Gmina odpowiedzialna będzie za partycypacyjny charakter wdrażania Programu.

Powyższa struktura zapewniać ma sprawne i efektywne zarządzanie Programem, tj.:

- monitoring i ocenę Programu,
- nadzór nad realizacją poszczególnych zadań związanych z wdrożeniem Programu rewitalizacji,
- bieżącą weryfikację postępów prac nad realizacją zadań,
- pomiar efektywności i aktualizację zapisów Programu rewitalizacji,

- kontrolę nad obiegiem informacji oraz środków finansowych,
- dynamizację działań wszystkich partnerów uczestniczących w procesie rewitalizacji, (w razie konieczności),
- opiniowanie podstawowych dokumentów powstających w związku z realizacją Programu rewitalizacji,
- pozyskiwanie partnerów, inwestorów i tworzenie przyjaznego klimatu dla prowadzonych działań,
- informowanie o efektach i skutkach podejmowanych przedsięwzięć,
- merytoryczne wsparcie realizacji zadań,
- mobilizację aktywności społecznej wokół celów i zadań Programu.
- zwiększanie efektywności ekonomicznej (minimalizacja nakładów przy założonym programie działań, wzrost wartości nieruchomości oraz wpływów do budżetu z tytułu podatków), społecznej (wzrost liczby miejsc pracy, wzrost zadowolenia mieszkańców) i przestrzennej (przywrócenie pierwotnych funkcji lub nadanie nowych funkcji obszarom rewitalizowanym, poprawa jakości przestrzeni publicznych).

Bieżące zarządzanie Gminnym Programem Rewitalizacji realizowane będzie w ramach zadań i środków zabezpieczonych w budżecie Miasta. Koszty te obejmują działania informacyjne i promocyjne oraz ewentualnie koszty poligraficzne.

System wdrażania Programu będzie realizowany według następującego ramowego harmonogramu:

Etap I – Przygotowanie prac nad GPR ;

Etap II - Pozyskanie danych wyjściowych (dane statystyczne, wywiady i ankiety, warsztaty) na potrzeby diagnozy i wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji;

Etap III - Konsultacje projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji;

Etap IV - Podjęcie uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji;

Etap V - Podjęcie uchwały w sprawie przystąpienia do sporządzania Programu;

Etap VI - Nabór propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych (karty przedsięwzięć i wywiady);

Etap VII - Konsultacje społeczne projektu Programu;

Etap VIII - Konsultacje projektu Programu z organami zgodnie z wymogami ustawowymi;

Etap IX - Konsultacje społeczne projektu uchwały w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji;

Etap X - Podjęcie uchwały w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji;

Etap XI - Powołanie Komitetu Rewitalizacji;

Etap XII - Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Programu;

Etap XIII - Realizacja poszczególnych przedsięwzięć objętych Programem rewitalizacji, zgodnie z określonymi terminami i harmonogramami projektów współfinansujących Program rewitalizacji;

Etap XIV - Ocena stopnia realizacji Programu – analiza przedsięwzięć rewitalizacyjnych;

Etap XV – Ocena aktualności Programu - pomiar poziomu realizacji celów Programu z częstotliwością maksymalnie co 3 lata;

Etap XVI - Końcowa ocena stopnia realizacji Programu - opracowanie raportu podsumowującego realizację planu rewitalizacji.

Tabela 60 Harmonogram wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji

ETAPY	TERMIN REALIZACJI									
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
I										
II										
III										
IV										
V										
VI										
VII										
VIII										
IX										
X										
XI										
XII										
XIII										
XIV										
XV										
XVI										

Źródło: opracowanie własne

8.5 System monitorowania i oceny Gminnego Programu Rewitalizacji

Monitoring Programu jest niezbędnym elementem skutecznego procesu jego wdrożenia, zapewniającym pozyskanie informacji na temat postępów realizacji przedsięwzięć w kontekście osiągnięcia zakładanych celów. Stanowi równocześnie narzędzie kontrolne umożliwiające szybkie

wykrywanie zdarzeń i procesów mogących mieć negatywny wpływ na realizację owych przedsięwzięć i celów a w konsekwencji narzędzie umożliwiające wprowadzenie niezbędnych ich korekt, modyfikacji i uaktualnień.

Monitoring realizacji Programu prowadzony jest w dwóch horyzontach:

- bieżącym, w czasie którym w sposób ciągły monitorowany będzie postęp realizacji poszczególnych przedsięwzięć poprzez badanie wartości wskaźnika produktu, terminowość realizacji przedsięwzięć oraz realizacja założeń budżetowych,
- długofalowym, w czasie którym obserwowany będzie postęp (dynamika) realizacji celów Programu a także zachodzące zmiany w ich strukturze.

Badanie postępu rzeczowego, terminowego i finansowego realizacji Programu odbywało się będzie poprzez zestawienie danych o przedsięwzięciu określonych na etapie konstruowania GPR z danymi przekazywanymi przez podmioty realizujące projekty i beneficjentów w nich uczestniczących, danych będących w posiadaniu Urzędu, a także danych zebranych np. przy użyciu kart monitorujących postęp realizacji przedsięwzięcia, zawierających opis operacji oraz informację dotyczącą osiągniętych wskaźników produktu.

Badanie stopnia realizacji celów odbywało się będzie z częstotliwością raz na 3 lata i obejmować będzie analizę osiągnięcia celów, poprzez analizę przypisanych celom wartości zjawisk kryzysowych (badanie wartości wskaźników rezultatu w porównaniu z ich wartością w roku bazowym 2024).

Monitoring będzie prowadzony przez Zespół ds. rewitalizacji powołany zarządzeniem Wójta. Zespół uzyska najbardziej wiarygodne dane dotyczące stopnia realizacji Programu, jego wdrożenia, wykorzystania budżetu i stopnia realizacji założonych wskaźników.

W ramach monitoringu Programu, dzięki zebranych i przeanalizowanym danym, będzie można ocenić zgodność realizacji poszczególnych operacji z celami i założonym planem, opiniować podstawowe dokumenty powstające w związku z wdrażaniem Programu, pomagać merytorycznie podczas realizacji zadań oraz mobilizować, dzięki akcjom informacyjnym i promocyjnym, aktywność społeczną wokół celów i zadań Programu. Ponadto analizując zebrane dane będzie można zdiagnozować trudności i ewentualne opóźnienia w realizacji konkretnych przedsięwzięć i szerzej wskaźników, budżetu i celów zapisanych w Programie oraz ocenić zaangażowanie poszczególnych ogniw odpowiedzialnych za wykonanie Programu.

Poniższa tabela przedstawia zestawienie elementów, które podlegać będą monitoringowi

Tabela 61 Elementy GPR poddawane monitoringowi

BADANY ELEMENT	WYKONAWCY BADANIA	SPOSÓB BADANIA	TERMINY REALIZACJI	PRZEDMIOT OCENY
Harmonogram osiągnięcia efektów	Zespół ds. rewitalizacji	Analiza danych (dane liczbowe, dane przekazywane przez realizujących projekty, karty monitorujące realizację GPR, analizowanie zebranych danych, diagnoza trudności i przyczyn odstępstw od założeń, projektowanie zmian)	Na bieżąco	Zgodność z założonym harmonogramem
Budżet GPR		informacje uzyskane bezpośrednio od podmiotów realizujących projekty, karty monitorujące realizację GPR	Na bieżąco	Stopień realizacji założeń budżetowych/ wykorzystania pozyskanych środków
Wskaźniki produktu i rezultatu GPR				Stopień realizacji wskaźników

Źródło: opracowanie własne

Dane zebrane według takich założeń będą miały charakter statystyczny i informacyjny. Przechodząc przez ścieżkę weryfikacji (czy realizacja założeń postępuje zgodnie z planem), rejestracji (zbieranie danych o postępie prowadzonych działań), analizy (tempa i kierunku, w którym zmierzają założenia), zestawiania (zebranych rzeczywistych danych z założeniami) uzyskana wiedza pozwoli podjąć trafną, przemyślaną, opartą na precyzyjnych przesłankach decyzję na temat kontynuacji realizacji w niezmiennym kształcie czy wdrożenia procedury zmiany Programu. Ilościowe w gruncie rzeczy śledzenie zaawansowania w/w elementów w ramach monitoringu (w horyzoncie bieżącym) pozwoli ponadto podejmować interwencje w przypadku braku postępów bądź wystąpienia trudności w trakcie realizacji zadań (czyli udzielać pomocy merytorycznej i organizacyjnej). Będzie to więc wstęp do etapu oceny aktualności Programu pozwalający zareagować na zarejestrowane odchylenia od przyjętych harmonogramów wdrażania poszczególnych elementów Programu i projektować zmiany w budżecie czy korekcie wskaźników a także określić zalecenia dotyczące wdrażania Programu, czyli szerzej zmian w GPR.

Przedstawione powyżej założenia monitoringu realizacji Programu kładą nacisk na oceny ilościowe, w szczególności w odniesieniu do wykorzystania środków na realizację działań oraz osiągnięcia wskaźników. Kluczowe będzie rejestrowanie wskaźników rezultatu, które pierwotnie posłużyły do wyznaczenia obszaru rewitalizacji. Źródłem poziomu wskaźników służących monitorowaniu

Programu będą dane pochodzące ze statystyki publicznej (dane GUS dostępne jako zasób Banku Danych Lokalnych), dane Gminy i jej komórek organizacyjnych i jednostek podległych, policji, Powiatowego Urzędu Pracy, jednostek oświatowych, instytucji kultury).

Całościowy zakres działań monitorujących przedstawia tabela zamieszczona na kolejnej stronie:

Tabela 62 Zakres działań monitorujących

Lp.	Krok	Zadania do wykonania	Rezultaty (wyniki)
1	Zbieranie danych i informacji	zbieranie danych liczbowych rozumiane jako proces ciągły	rzetelny materiał empiryczny stanowiący podstawę dla analiz i ocen
2	Analiza danych i informacji	uporządkowanie, przetworzenie i analiza danych empirycznych oraz ich archiwizacja	materiał służący przygotowaniu sprawozdań i raportów
3	Przygotowywanie sprawozdań	zestawienie otrzymanych informacji (osiąganych wartości wskaźników) w czytelne sprawozdania i raporty z realizacji i monitoringu GPR	sprawozdania przekazywane poszczególnym grupom odbiorców i podmiotów zaangażowanych w realizację GPR materiały (zestawienia) do wykorzystania w procesie informowania społeczności lokalnej
4	Ocena wyników (porównanie z założeniami)	analiza porównawcza osiągniętych rezultatów z założeniami prezentacja rezultatów przekazanie informacji odbiorcom GPR, w tym również mieszkańcom	określenie stopnia wykonania przyjętych założeń oraz tempa ich osiągnięcia zapoznanie organów wykonawczych i stanowiących oraz konsultacyjnych z bieżącą sytuacją w zakresie monitorowanych obszarów upowszechnienie informacji o sytuacji w zakresie monitorowanych obszarów
W przypadku uzyskania oceny pozytywnej proces jest kontynuowany dla następnych danych od kroku 1 W przypadku uzyskania oceny negatywnej należy przejść do kroku 5 i postępować zgodnie z krokami 6, 7 i 8			
5	Identyfikacja odchyleń	ocena rozbieżności pomiędzy założeniami a osiągniętymi rezultatami	przygotowanie materiału wyjściowego dla dalszych działań
6	Analiza przyczyn odchyleń	poszukiwanie i określenie przyczyn zaistniałej sytuacji	identyfikacja obszarów i zjawisk wymagających podjęcia działań interwencyjnych
7	Planowanie korekty	określenie sposobu i instrumentów interwencji prezentacja rezultatów podjęcie decyzji	określenie i akceptacja działań naprawczych
8	Wdrożenie korekty	Przeprowadzenie zaplanowanych działań naprawczych w tym aktualizacja GPR	eliminacja bądź marginalizacja odchyleń

Źródło: opracowanie własne

Program Rewitalizacji podlegać będzie ocenie aktualności co 3 lata. Ocena ta będzie miała formę pomiaru poziomu efektywności Programu zgodnie z założonymi wskaźnikami rezultatu, przypisanymi celom.

Ocena ta prowadzić ma do odpowiedzi o aktualność diagnozy obszaru rewitalizacji, powiązań GPR z dokumentami strategicznymi (głównie gminnymi), założeń, celów, działań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych, skalę interwencji, system wdrażania GPR, mechanizmy integrowania działań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych, aktualność harmonogramu realizacji GPR, ram finansowych, struktury i kosztów zarządzania realizacją GPR, czy stopień partycypacji społecznej i zgodność z uchwałami o charakterze mieszkaniowym. Przewiduje się ponadto ewentualność przeprowadzenia badania obejmującego realizację przez podmiot zewnętrzny badań empirycznych, zarówno o charakterze ilościowym jak i jakościowym (badania ankietowe oraz wywiady, prezentujące subiektywną opinię interesariuszy o Programie). Badanie to umożliwi pełniejszą (niż w oparciu wyłącznie o zebrane dane ilościowe) ocenę stopnia osiągnięcia celów i kierunków działań oraz przyjętych wskaźników monitoringowych, stopnia realizacji przedsięwzięć podstawowych, stopnia wdrożenia harmonogramu realizacji przedsięwzięć, ewentualnych braków w przyjętych narzędziach ujętych w ustawie o rewitalizacji czy nieprzewidzianych, negatywnych skutków działań rewitalizacyjnych, stanowiąc podstawę dla podejmowania decyzji o zmianie Programu. Pozwoli to wnioskować zarówno o zmianach zachodzących w obszarze Gminy jak i zmianach w sferze postaw i preferencji jej mieszkańców.

3 letnia ocena aktualności GPR opiniowana będzie przez Komitet Rewitalizacji a w przypadku wskazania konieczności zmiany, organ wykonawczy Gminy wystąpi do Rady Miejskiej z wnioskiem o zmianę Programu. W przypadku gdy planowane zmiany dotyczyć będą przedsięwzięć rewitalizacyjnych wskazanych na liście podstawowej, Program wymagać będzie uzyskania opinii, o których mowa w art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o rewitalizacji, oraz przeprowadzenia konsultacji społecznych zgodnie z ww. ustawą.

Ewentualność powyżej opisanych badań przewiduje się także przeprowadzić na koniec okresu programowania, jako element końcowej oceny stopnia zrealizowania Programu. Końcowa ocena stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji sporządzana będzie w postaci raportu z realizacji, w którym znajdą się zapisy dotyczące stopnia osiągnięcia poszczególnych

celów i kierunków działań. Na podstawie informacji zawartych w raporcie podjęte zostaną działania mające na celu usunięcie ewentualnych nieprawidłowości.

Tabela 63 Elementy podlegające końcowej ocenie stopnia realizacji GPR

BADANY ELEMENT	SPOSÓB BADANIA	PRZEDMIOT OCENY
Stopień realizacji celów GPR – stopień realizacji wskaźników rezultatu.	Analiza danych statystycznych – wartości wskaźników rezultatu Ewentualne ankiety z udziałem beneficjentów, wnioskodawcami (pytania zamknięte i otwarte), sprawozdania podmiotów realizujących projekty, rejestr danych	Stopień realizacji poszczególnych celów; opinia społeczności lokalnej na temat wdrażania GPR, realizowanych operacji, stopnia osiągnięcia poszczególnych celów
Harmonogram rzeczowo-finansowy GPR		Ocena zgodności działań i wydatków z harmonogramem określonym w GPR
Budżet GPR.		Stopień wykorzystania dostępnych środków finansowych.

Źródło: opracowanie własne

Jak wspomniano wyżej, w celu skutecznej realizacji założeń zawartych w GPR, prowadzony będzie monitoring wdrażania poprzez weryfikowanie przyjętych wskaźników – produktu (jako element oceny stopnia realizacji przedsięwzięć) i rezultatu (jako element analizy stopnia realizacji celów GPR). Wartość wyjściowa dla każdego ze wskazanych wskaźników zostanie określona w momencie rozpoczęcia działań rewitalizacyjnych:

Tabela 64 Wskaźniki produktu

Wskaźnik	Wartość bazowa	Trend docelowy
<i>Powierzchnia terenów poddanych rewitalizacji</i>	0	wzrostowy
<i>Liczba obiektów poddanych rewitalizacji</i>	0	wzrostowy
<i>Liczba zrewitalizowanych obiektów przeznaczonych na cele kulturalne</i>	0	wzrostowy
<i>Liczba zrewitalizowanych obiektów przeznaczonych na cele sportowe</i>	0	wzrostowy
<i>Liczba zrewitalizowanych obiektów przeznaczonych na cele społeczne</i>	0	wzrostowy
<i>Liczba obiektów w których dokonano wymiany systemu ogrzewania z emisyjnego na niskoemisyjne</i>	0	wzrostowy
<i>Powierzchnia zrewitalizowanych obiektów</i>	0	wzrostowy
<i>Liczba wydarzeń o charakterze kulturalno-społecznym</i>	0	wzrostowy
<i>Liczba wydarzeń o charakterze sportowym</i>	0	wzrostowy
<i>Liczba wydarzeń służących włączeniu społecznemu, aktywizacji społecznej, spójności i integracji, przeciwdziałających wykluczeniu osób dotkniętych zjawiskami kryzysowymi</i>	0	wzrostowy
<i>Liczba wydarzeń służących aktywizacji społecznej, rekreacyjnej i gospodarczej</i>	0	wzrostowy
<i>Liczba osób korzystających z wydarzeń o charakterze kulturalno-społecznym</i>	0	wzrostowy
<i>Liczba osób korzystających z wydarzeń o charakterze sportowym</i>	0	wzrostowy
<i>Liczba osób korzystających z wydarzeń służących włączeniu społecznemu, aktywizacji społecznej, spójności i integracji, przeciwdziałających wykluczeniu osób dotkniętych zjawiskami kryzysowymi</i>	0	wzrostowy

<i>Liczba osób korzystających z wydarzeń służących aktywizacji społecznej, rekreacyjnej i gospodarczej</i>	0	wzrostowy
--	---	-----------

Źródło: opracowanie własne

Tabela 65 Wskaźniki rezultatu

<i>Wskaźnik</i>	<i>Trend docelowy</i>
<i>Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w CEIDG</i>	<i>rosnący</i>
<i>Liczba osób, które założyły własną firmę</i>	<i>malejący</i>
<i>Udział osób bezrobotnych zarejestrowanych powyżej roku w ogólnej liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym</i>	<i>malejący</i>
<i>Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej</i>	<i>malejący</i>
<i>Powierzchnia obiektów infrastruktury kultury sportu i rekreacji</i>	<i>wzrostowy</i>
<i>Liczba podmiotów gospodarczych świadczących usługi</i>	<i>wzrostowy</i>
<i>Liczba rodzin z asystentami rodziny</i>	<i>malejący</i>
<i>Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa</i>	<i>malejący</i>
<i>Udział zdegradowanych przestrzeni publicznych w powierzchni gminy</i>	<i>malejący</i>
<i>Liczba ogólnodostępnych obiektów sportowych</i>	<i>wzrostowy</i>
<i>Liczba zmodernizowanych obiektów , które zostały przystosowane do pełnienia funkcji kulturalnych, sportowych i społecznych</i>	<i>wzrostowy</i>
<i>Liczba wybudowanych, przebudowanych lub zmodernizowanych miejsc umożliwiających wspólną aktywność mieszkańców, spędzanie wolnego czasu i rozwój zainteresowań</i>	<i>wzrostowy</i>
<i>Powierzchnia terenów publicznych objętych interwencją przestrzenną</i>	<i>wzrostowy</i>

Źródło: opracowanie własne

8.6 Zgodność Gminnego Programu Rewitalizacji z aktami prawa lokalnego

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Bobrowniki do roku 2030 jest zgodny z aktami prawa na szczeblu lokalnym, w tym z aktami prawa miejscowego.

8.6.1 Akty prawne dotyczące ochrony praw lokatorów

W odniesieniu do wymogu określenia niezbędnych zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminnym i o zmianie kodeksu cywilnego. Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Bobrowniki do roku 2030 nie wymusza zmiany w uchwale nr LXXIII/738/24 Rady Gminy Bobrowniki, z dnia 25 stycznia 2024 r., w sprawie zasad wynajmowania lokali mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Bobrowniki.

Program rewitalizacji jest zgodny z obecnie obowiązującymi zasadami wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Bobrowniki.

8.6.2 Uchwała dotycząca Komitetu Rewitalizacji

W odniesieniu do zapisów w art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, planuje się powołanie Komitetu Rewitalizacji, którego funkcjonowanie będzie zgodne z zapisami ustawy o rewitalizacji. Zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji zostały ustalone uwzględniając funkcję Komitetu, oraz zapewniając wyłanianie przez interesariuszy ich przedstawicieli. Zasady zostały określone w drodze uchwały dotyczącej przyjęcia regulaminu określającego zasady wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji, przed uchwaleniem Gminnego Programu Rewitalizacji. Podjęcie uchwały było poprzedzone konsultacjami społecznymi. W tym przypadku partycypacja odbyła się poprzez przeprowadzone konsultacje społeczne zasad funkcjonowania Komitetu Rewitalizacyjnego, w skład którego będą wchodzić także osoby wskazane przez mieszkańców Gminy Bobrowniki, partnerów społecznych i organizacje pozarządowe, partnerów sektora gospodarczego oraz pozostałych interesariuszy. Konsultacje na tym etapie trwały od 31.03.2025 r. do dnia 07.05.2025 r. W prowadzonym procesie partycypacji uczestniczyli mieszkańcy Gminy oraz przedstawiciele sektorów: publicznego (władze Gminy, przedstawiciele jednostek gminnych, radni gminni, sołtysi); gospodarczego (przedstawiciele sektora MŚP prowadzący działalność na terenie gminy) oraz obywatelskiego (przedstawiciele organizacji pozarządowych prowadzących działalność na terenie Gminy, w tym partnerzy

społeczno – gospodarczy; podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, podmioty działające na rzecz ochrony środowiska, organizacje pozarządowe, podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji oraz inni).

Reasumując, zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji, partycypacja społeczna w procesie opracowania i wdrażania GPR zapewniła aktywny udział interesariuszy, o których mowa w art. 2 ust. 2 niniejszej ustawy (nie stanowiącego katalogu zamkniętego interesariuszy). Ponadto zgodnie z zapisami Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r., a także Ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027, w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem Gminnego Programu Rewitalizacji pełniącemu funkcję Strategii IIT (Innego Instrumentu Terytorialnego) zaangażowani byli: partnerzy społeczno – gospodarczy; podmioty reprezentujący społeczeństwo obywatelskie, podmioty działające na rzecz ochrony środowiska, organizacje pozarządowe, podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji. Podmioty te były zaangażowane w opracowania programu (w trakcie konsultacji społecznych) oraz będą zaangażowane na etapie wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji (np. w składzie Komitetu Rewitalizacji czy na etapie monitoringu lub oceny aktualności i stopnia realizacji).

8.6.3 Specjalna Strefa Rewitalizacji

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Bobrowniki do roku 2030 nie przewiduje ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji.

8.6.4 Zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego

Analiza treści zapisów Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Bobrowniki do roku 2030, w tym zaplanowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, nie wskazuje na konieczności wprowadzenia zmian w aktualnie prowadzonej procedurze tworzenia Planu Ogólnego.

W odniesieniu do wskazania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego koniecznych do uchwalenia albo zmiany, można przyjąć, że planowane działania rewitalizacyjne nie zmieniają funkcjonalności obszarów, których dotyczą, więc nie zachodzi

konieczność uchwalenia albo zmiany planów zagospodarowania przestrzennego.

W odniesieniu do uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji, o którym mowa w art. 37f ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, to w ramach Gminnego Program Rewitalizacji dla Gminy Bobrowniki do roku 2030, nie wykazuje się konieczności sporządzenia i uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji.

9. Opis powiązań Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi gminy i innymi dokumentami

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Bobrowniki do roku 2030 stanowi instrument wspomagania rozwoju i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu na obszarach kryzysowych i realizuje założenia dokumentów strategicznych na szczeblu lokalnym a także wykazuje spójność z dokumentami strategicznymi na poziomie ponadlokalnym.

9.1 Spójność z dokumentami strategicznymi gminy

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Bobrowniki, którego koncepcja zakłada rozwiązywanie problemów w obszarze: społecznym, gospodarczym, ochrony środowiska, przestrzenno-funkcjonalnym oraz technicznym, realizuje założenia następujących dokumentów strategicznych szczebla lokalnego:

- Strategii Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030;
- Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Bobrowniki na lata 2017-2020 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2021-2024;
- Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Bobrowniki na lata 2016-2022.

Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2021-2030

Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki jest zasadniczym dokumentem określającym główne wyzwania i cele strategiczne, a także kierunki działań podejmowanych do osiągnięcia celów strategicznych. Dzięki realizacji celów i kierunków działań zrealizowana ma także zostać wizja i misja jej rozwoju.

Wizja gminy (Gmina, w której dobrze się żyje i spokojnie się mieszka, gdzie miło i aktywnie się wypoczywa, a przy tym znajduje przestrzeń do rozwijania swoich zainteresowań i pasji) i jej misja (Chcemy kreować rozwój, który trwale równoważy interesy społeczne, gospodarcze, przestrzenne i środowiskowe, dzięki czemu gmina Bobrowniki będzie miejscem przyjaznym do życia, nauki, pracy, prowadzenia działalności gospodarczej, rozwoju osobistego i zawodowego oraz aktywnego spędzania czasu wolnego) odwołuje się do trzech obszarów strategicznych, którymi są mieszkańcy, przestrzeń i środowisko oraz gospodarka lokalna. W ramach każdego z obszarów zdefiniowano cele strategiczne, które mają charakter długofalowy i wskazują generalny kierunek postępowania oraz cele operacyjne, które nakreślając działania w średnim horyzoncie czasowym, określają narzędzia i sposoby realizacji celów strategicznych. W ramach

każdego celu operacyjnego określono kierunki działań, które stanowią podstawowe narzędzie realizacji strategii.

I tak, celowi strategicznemu 1. Zagwarantowanie komfortu życia oraz wysokiej dostępności i jakości usług publicznych jako elementów wzmacniających atrakcyjność osadniczą gminy Bobrowniki przypisano cele operacyjne:

- 1.1. Zapewnienie efektywnej i nowoczesnej oferty edukacyjnej,
- 1.2. Wdrożenie kompleksowej i perspektywicznej polityki zdrowotnej i społecznej,
- 1.3. Wzmocnienie sportu i rekreacji jako specjalizacji lokalnych,
- 1.4. Pielęgnowanie kultury i dziedzictwa budujących tożsamość lokalną i przewagę konkurencyjną gminy.

Celowi strategicznemu 2. Szczególna dbałość o przestrzeń i środowisko stanowiące dobro wspólne wszystkich mieszkańców gminy Bobrowniki przypisano cele operacyjne:

- 2.1. Kształtowanie atrakcyjnych warunków zamieszkania i rozwój infrastruktury technicznej,
- 2.2. Skuteczna eliminacja zanieczyszczeń i adaptacja do zmian klimatu,
- 2.3. Wykorzystanie polityki przestrzennej i rewitalizacji jako narzędzi kreujących rozwój lokalny,
- 2.4. Poprawa dostępności transportowej oraz rozwój zintegrowanej i ekologicznej mobilności

Natomiast celowi strategicznemu 3. Prowadzenie aktywnej polityki wspierającej wzrost gospodarczy, służący mieszkańcom i budżetowi gminy Bobrowniki przypisano cele operacyjne:

- 3.1. Tworzenie warunków dla rozwoju gospodarczego i inwestycyjnego gminy,
- 3.2. Rozwój i promocja lokalnej przedsiębiorczości oraz aktywizacja zawodowa mieszkańców.

Wszystkie założone w niniejszym Programie cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań znajdują odzwierciedlenie w Strategii Rozwoju Gminy Bobrowniki. Realizacja założonych podstawowych i pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych wprost przyczyni się do osiągnięcia celów strategicznych i operacyjnych oraz wizji i misji Strategii.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Bobrowniki na lata 2017-2020 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2021-2024

Nadrzędnym celem Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Bobrowniki na lata 2017-2020 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2021-2024, jest zrównoważony rozwój Gminy Bobrowniki, wysoka jakość życia mieszkańców oraz zachowanie walorów przyrodniczych gminy. Cel ten jest realizowany poprzez działania zawarte w niniejszym GPR odnoszące się do

celu C2. Wsparcie rozwoju społeczno-gospodarczego oraz tworzenie wielofunkcyjnej przestrzeni na obszarach uczestniczących w procesie rewitalizacji i kierunków działań: K5. Tworzenie funkcjonalnych przestrzeni na cele publiczne, społeczne i gospodarcze, K6. Wsparcie projektów pobudzających rozwój społeczny i/lub gospodarczy oraz przeciwdziałających bezrobociu, K7. Modernizacja infrastruktury społecznej, K8. Poprawa stanu sieci i infrastruktury technicznej, K9. Działania w zakresie ochrony klimatu i środowiska naturalnego, K10. Nadanie nowych funkcji zdegradowanym obiektom i budynkom oraz K11. Rewaloryzacja i rewitalizacja przestrzeni i miejsc na cele wsparcia, aktywizacji i włączenia społecznego oraz rozwoju społeczno-gospodarczego obszarów rewitalizowanych.

Realizacja celu Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Bobrowniki na lata 2017-2020 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2021-2024 odbywa się poprzez system obszarów interwencji oraz celów strategicznych.

W dokumencie wyszczególniono:

- obszar interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza z celami strategicznymi: Ograniczenie niskiej emisji i Wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii (OZE),
- obszar interwencji: Zagrożenia hałasem z celem strategicznym: Ograniczenie uciążliwości systemu komunikacyjnego i poprawa jakości dróg na terenie Gminy Bobrowniki,
- obszar interwencji: Pola elektromagnetyczne z celem strategicznym: Zachowanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych norm,
- obszar interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa z celem strategicznym: Racjonalne prowadzenie gospodarki wodno-ściekowej,
- obszar interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów z celami strategicznymi: Dobry stan wód powierzchniowych i podziemnych, Zwiększenie retencji w zlewniach i ochrona przed skutkami zjawisk ekstremalnych i Przywrócenie i ochrona ciągłości ekologicznej koryt rzek,
- obszar interwencji: Zasoby geologiczne; gleby z celem strategicznym: Ochrona powierzchni ziemi i gleb przed degradacją rolniczą,
- obszar interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów z celem strategicznym: Budowa systemu gospodarki odpadami zgodnego z wymaganiami KPGO 2014,
- obszar interwencji: Zasoby przyrodnicze z celem strategicznym: Zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych z uwzględnieniem różnorodności biologicznej oraz utrzymanie istniejących form ochrony przyrody

- obszar interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami z celem strategicznym: Ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Bobrowniki na lata 2016-2022.

Mimo upływu terminu obowiązywania, niniejszy GPR realizuje założenia (cele strategiczne i operacyjne) Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Bobrowniki na lata 2016-2022 poprzez zakładane działania zawarte w niniejszym GPR odnoszące się do celu C1. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz aktywizacja społeczna i zawodowa prowadzona na rzecz osób i rodzin objętych procesem rewitalizacji i kierunków działań K1. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, podnoszenie bezpieczeństwa i integracja społeczna, K2. Rozwój kapitału społecznego i aktywizacja społeczno-zawodowa, K3. Wsparcie inicjatyw pobudzających społeczną aktywność i tworzenie centrów aktywności społecznej oraz K4. Inicjalizacja i realizacja działań na rzecz dobrych realizacji międzyludzkich i międzypokoleniowych.

Adresatami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych są mieszkańcy Gminy Bobrowniki, zarówno osoby samotne jak i rodziny, którzy wymagają pomocy w odzyskaniu sił, wiary w siebie i zdolności do samodzielnego funkcjonowania w środowisku lokalnym oraz osoby, które wyrażą chęć pomocy w rozwiązywaniu problemów społecznych, w tym podmioty zaangażowane w politykę społeczną Gminy. W dokumencie określono misję Strategii (*Prowadzenie aktywnej wielokierunkowej polityki społecznej opartej na zminimalizowaniu zagrożeń patologiami społecznymi oraz na świadczeniu kompleksowej pomocy wszystkim potrzebującym*) i cel generalny (*Poprawa warunków i jakości życia mieszkańców gminy poprzez wzrost ich aktywności, integrację środowiska lokalnego oraz skutecznym systemem pomocy społecznej*). Zrealizowane ma to zostać poprzez cele strategiczne, cele operacyjne i cele szczegółowe.

Celowi strategicznemu: Przeciwdziałanie powstawaniu zjawiska ubóstwa przypisane zostały cele operacyjne: Wspieranie osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i Niedopuszczenie do pojawienia się zjawiska niedożywionych dzieci oraz cele szczegółowe:

- Udzielanie niezbędnej do właściwej egzystencji pomocy finansowej i rzeczowej,
- Prowadzenie szeroko rozumianej pracy socjalnej przez pracowników socjalnych Ośrodka,
- Podejmowanie inicjatyw przez pracowników socjalnych w celu tworzenia grup wsparcia dla najuboższych,

- Pozyskiwanie i przekazywanie żywności, odzieży, artykułów gospodarstwa domowego najuboższym osobom i rodzinom,

- Zapewnienie dzieciom, młodzieży szkolnej, osobom starszym, samotnym gorących posiłków.

Celowi strategicznemu: Wsparcie rodzin w prawidłowym jej funkcjonowaniu, usamodzielnianiu się oraz pomoc w rozwiązywaniu problemów rodzinnych przypisano cel operacyjny: Wspieranie osób i rodzin przeżywających trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej i cele szczegółowe:

- Utrzymanie placówek wsparcia dziennego (światlice),

- Współpraca z Asystentem Rodziny,

- Organizacja wypoczynku dzieci.

Celowi strategicznemu: Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla rodzin, w których stosowana jest przemoc przypisano cel operacyjny: Działania zmierzające do minimalizowania występowania zjawiska przemocy domowej i jej skutków i cele szczegółowe:

- Realizacja działań edukacyjnych i prewencyjnych,

- Realizacja Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020 w gminie Bobrowniki,

- Realizacja Programu Wspierania Rodziny na lata 2016-2020 w gminie Bobrowniki.

Celowi strategicznemu: Zwiększenie skuteczności działań profilaktycznych, edukacji zdrowotnej mieszkańców gminy Bobrowniki z zakresu promocji zdrowia przypisano cel operacyjny: Działania profilaktyczno-edukacyjne zmierzające do poprawy stanu zdrowia mieszkańców gminy Bobrowniki oraz cele szczegółowe:

- Działalność w zakresie profilaktyki zdrowotnej,

- Prowadzenie działań edukacyjno - informacyjnych dla dzieci i młodzieży.

Celowi strategicznemu: Wspieranie profilaktyki problemów alkoholowych i uzależnień przypisano cel operacyjny: Działania profilaktyczno-edukacyjne zmierzające do poprawy systemu przeciwdziałania uzależnieniom ze szczególnym uwzględnieniem zagrożonych tym zjawiskiem dzieci i młodzieży i cele szczegółowe:

- Monitorowanie sieci punktów sprzedaży alkoholu,

- Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii,

- Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych.

Celowi strategicznemu: Rynek pracy i ograniczanie skutków bezrobocia przypisano cel operacyjny: Wspieranie osób bezrobotnych oraz cele szczegółowe:

- Działania we współpracy z PUP mające na celu wykorzystanie instrumentów aktywizujących bezrobotnych,
- Opracowanie i realizacja projektów/programów służących aktywizacji zawodowej bezrobotnych.

Natomiast celowi strategicznemu: Ograniczenie skutków bezdomności przypisano cel operacyjny: Przeciwdziałanie pojawiającemu się zjawisku bezdomności i cele szczegółowe:

- Stosowanie wczesnej interwencji dla osób zagrożonych bezdomnością,
- Promowanie programów indywidualnego wychodzenia z bezdomności,
- Wykorzystanie istniejących zasobów lokalowych z przeznaczeniem na utworzenie miejsc noclegowych dla osób przejściowo bezdomnych
- Współpraca z placówkami noclegowymi na terenie powiatu będzińskiego.

9.2 Spójność z dokumentami ponadlokalnymi

W ramach dokumentów strategicznych na poziomie krajowym zbieżność Programu rozpatrywana będzie z uwzględnieniem dokumentów ogólnokrajowych, wojewódzkich i powiatowych a także z uwzględnieniem członkostwa Gminy w Lokalnej Grupie Działania.

Narzędziem do zarządzania głównymi procesami rozwojowymi w Polsce, określającym nowy model rozwoju jest Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, przyjęta przez Radę Ministrów 14 lutego 2017. Łączy ona wymiar strategiczny i operacyjny. Określa niezbędne działania i instrumenty wdrażania. Główne cele strategii to:

- zrównoważony wzrost gospodarczy, w coraz większym stopniu napędzany przez wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną,
- społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony rozwój,
- skuteczne państwo i instytucje gospodarcze przyczyniające się do wzrostu,
- włączenie społeczne i gospodarcze.

Strategia przyjęła trzy cele szczegółowe:

cel szczegółowy I – Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną, zakładający reindustrializację, rozwój innowacyjnych firm, rozwój małych i średnich przedsiębiorstw, kapitał dla rozwoju i ekspansję zagraniczną;

cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony, zakładającą spójność społeczną i rozwój zrównoważony terytorialnie;

cel szczegółowy III – Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu, zakładający działania w obszarach: prawo w służbie obywatelom i gospodarce, instytucje prorozwojowe i strategiczne zarządzanie rozwojem, e-państwo, finanse publiczne oraz efektywność wykorzystania środków UE.

W ujęciu planistycznym podstawowym dokumentem do 2020 roku była Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, przyjęta przez Radę Ministrów w grudniu 2011, jako strategiczny dokument dotyczący zagospodarowania przestrzennego Polski. Dokument zawierał ustalenia i zalecenia dla planów zagospodarowania przestrzennego województw i niższych poziomów władz. W 2020 roku Koncepcja została usunięta z systemu planistycznego w konsekwencji zmian prawnych w obszarze planowania przestrzennego. Niemniej SRG koresponduje wprost z wzajemnie powiązаныmi celami polityki przestrzennego zagospodarowania kraju:

Celem 1. Podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającej spójności.

Celem 2. Poprawa spójności wewnętrznej i równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów.

Celem 3. Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej.

Celem 4. Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski.

Celem 5. Zwiększenie odporności struktury przestrzennej kraju na zagrożenia naturalne i utraty bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa.

Celem 6. Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.

Z kolei podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r jest Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030, uchwalona przez Radę Ministrów 17 września 2019 r. Dokument jest rozwinięciem Strategii na rzecz

Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), która podkreślała istotność rozwoju Polski w sposób jako społecznie i terytorialnie zrównoważony, dzięki któremu efektywnie będą rozwijane oraz wykorzystywane miejscowe zasoby i potencjały wszystkich regionów. Celem takiego modelu to wspomaganie w szczególności obszarów, które nie mogą w pełni rozwinąć swojego potencjału rozwojowego, bo utraciły swoje funkcje społeczno-gospodarcze, przez co stały się mniej odporne na różne zjawiska kryzysowe. Strategia wskazuje Obszary Strategicznej Interwencji (OSI) istotne z punktu widzenia realizacji polityki regionalnej, przeniesione następnie do innych krajowych oraz regionalnych strategii rozwoju (m.in. poprzez wskazanie dedykowanych im działań). Są to dwa typy obszarów: miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze i obszary zagrożone trwałą marginalizacją. Oprócz tego KSRR wskazuje również wschodnią Polskę i Śląsk jako OSI wymagające ukierunkowanego wsparcia z poziomu kraju. Cel główny KSRR zdefiniowany jest jako efektywne wykorzystanie wewnętrznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co stworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. Cel ten osiągnięty ma zostać poprzez realizację trzech celów szczegółowych. KSRR wiąże działania realizujące cele o charakterze horyzontalnym, jakimi jest wzmacnianie konkurencyjności wszystkich regionów, miast i obszarów wiejskich (cele 2 i 3) z celem 1 zapewniającym większą spójność rozwoju kraju, poprzez wsparcie obszarów słabszych gospodarczo.

W ramach celu 1 Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym zakłada się wsparcie o charakterze wyrównawczym, ukierunkowane na przezwyciężenie barier i problemów kilku typów obszarów o mniej korzystnych uwarunkowaniach rozwojowych.

W celu 2 Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych będą rozwijane i wykorzystywane instrumenty wsparcia ukierunkowane na tworzenie warunków do wzrostu konkurencyjności, innowacyjności i inwestycji w wybranych sektorach.

W celu 3 Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie podkreśla się konieczność wzmacniania sprawności administracji wszystkich szczebli, w szczególności szczebla lokalnego, wzmocnienia inicjatyw i środków na rzecz rozwijania zdolności administracji do planowania i prowadzenia działań rozwojowych

ukierunkowanych terytorialnie, oraz wzmocnienia współpracy pomiędzy rządem, samorządem wojewódzkim i samorządami lokalnymi oraz podmiotami niepublicznymi na rzecz osiągnięcia celów polityki regionalnej.

Na grunt wojewódzki założenia powyższe przenosi Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”, która jest aktualizacją Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”. Strategia formułuje wizję rozwoju województwa śląskiego, która z kolei stanowi podstawę do sformułowania głównych celów polityki rozwoju oraz stanowi określenie aspiracji i dążeń społeczności regionalnej. Wizja strategii zamyka się hasłem "Województwo śląskie będzie nowoczesnym regionem europejskim o konkurencyjnej gospodarce, będącej efektem odpowiedzialnej transformacji, zapewniającym możliwości rozwoju swoim mieszkańcom i oferującym wysoką jakość życia w czystym środowisku". Wizja ta prowadzić ma do osiągnięcia stanu, w którym województwo będzie regionem:

- stwarzającym możliwości rozwojowe mieszkańcom, dającym poczucie bezpieczeństwa publicznego, ekonomicznego, zdrowotnego i socjalnego,
- o silnej tożsamości kulturowej i wysokim stopniu identyfikacji z regionem,
- o ugruntowanym, pozytywnym wizerunku nowoczesnego i atrakcyjnego regionu,
- skutecznie reagującym na pojawiające się zmiany w otoczeniu,
- w którym nowoczesna, innowacyjna i zdywersyfikowana gospodarka, medycyna, kultura i edukacja zapewniają utrzymanie pozycji jednego z kilku centrów rozwoju cywilizacyjnego Polski i Europy,
- umożliwiającym rozwój wiedzy i kompetencji w silnych jednostkach naukowo-badawczych,
- stanowiącym obszar zrównoważony terytorialnie, opierający swój rozwój na układzie: metropolii, aglomeracji, miast oraz silnych obszarów wiejskich, równoważącym funkcje i zachowującym spójność regionalną,
- kładącym nacisk na współpracę i współdziałanie społeczności lokalnych w dobrze zorganizowanych i ukształtowanych w wymiarze organizacyjnym, społecznym i gospodarczym subregionach,
- kształtującym odpowiedzialnie swoją politykę gospodarczą, przestrzenną oraz środowiskową,
- stwarzającym warunki do zdrowego i aktywnego życia w wysokiej jakości środowisku oraz zapewniającym zachowanie bioróżnorodności obszarów,

- o dużych walorach przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych, a także turystycznych oraz rekreacyjnych,

- wpisującym się w najważniejsze układy infrastrukturalne Europy,

- otwartym na współpracę w skali krajowej i międzynarodowej.

Wizja zrealizowana będzie poprzez cele strategiczne i cele operacyjne:

CEL STRATEGICZNY A - Województwo śląskie regionem odpowiedzialnej transformacji gospodarczej, z celami operacyjnymi: Konkurencyjna gospodarka, Innowacyjna gospodarka i Silna lokalna przedsiębiorczość,

CEL STRATEGICZNY B - Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca, z celami operacyjnymi: Wysoka jakość usług społecznych, w tym zdrowotnych, Aktywny mieszkaniec i Atrakcyjny i efektywny system edukacji i nauki,

CEL STRATEGICZNY C - Województwo śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni, z celami operacyjnymi: Wysoka jakość środowiska, Efektywna infrastruktura, Atrakcyjne warunki zamieszkania, kompleksowa rewitalizacja, zapobieganie i dostosowanie do zmian klimatu,

CEL STRATEGICZNY D - Województwo śląskie regionem sprawnie zarządzanym, z celami operacyjnymi: Zrównoważony rozwój terytorialny, Aktywna współpraca z otoczeniem i kreowanie silnej marki regionu i Nowoczesna administracja publiczna.

W zakresie polityki przestrzennej Gminny Program Rewitalizacji jest zgodny oraz realizuje cele Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+, stanowiącego załącznik do uchwały nr V/26/2/2016 Sejmiku Województwa Śląskiego z 29 sierpnia 2016 r. Przyjęte w dokumencie cele stanowią realizację wizji rozwoju przestrzennego województwa, zakładającą, że województwo śląskie będzie regionem o nowoczesnej gospodarce, wykorzystującym kreatywność jego mieszkańców i wzmacniającym istniejące potencjały gospodarcze i środowiskowe, zapewniającym równość życiowych i rozwojowych szans przy poszanowaniu zasady zrównoważonego i trwałego rozwoju. Gminny Program Rewitalizacji wpisuje się w założenia:

- celu 1: NOWOCZESNA GOSPODARKA – PROMOCJA GOSPODARCZEGO WZROSTU I INNOWACJI ("Skonsolidowany Śląski Obszar Metropolitalny będzie obszarem dynamicznego rozwoju gospodarczego, opartego na innowacyjności przedsiębiorstw oraz przemysłach kreatywnych, przyciągającym wysokiej jakości kapitał ludzki, konkurencyjnym w stosunku do innych metropolii w kraju i Europie"), głównie poprzez zaplanowane działania realizujące

kierunki polityki przestrzennej 1.1. Tworzenie warunków przestrzennych rozwoju przedsiębiorczości, innowacyjności gospodarczej i transferu technologii i 1.2. Wzmocnienie funkcji metropolitalnych ośrodka wojewódzkiego oraz wspieranie rozwoju funkcji metropolitalnych ośrodków regionalnych,

- celu 2: SZANSE ROZWOJOWE MIESZKAŃCÓW – ZAPEWNIENIE MIESZKAŃCOM DOSTĘPU DO USŁUG PUBLICZNYCH ("Spójność społeczno-gospodarcza i przestrzenna oparta na wykorzystaniu potencjału terytorialnego, zapewnia mieszkańcom korzystne warunki dla rozwoju rodzin, dostęp do usług publicznych oraz bezpieczeństwo, przeciwdziałając niekorzystnym zmianom demograficznym i przyczyniając się jednocześnie do wsparcia tempa wzrostu i rozwoju całego regionu"), przede wszystkim poprzez zaplanowane w dokumencie działania realizujące kierunki polityki przestrzennej 2.1 Rozwój obszarów objętych procesami dyfuzji rozwoju z wykorzystaniem ich wewnętrznych potencjałów i 2.2 Rozwój obszarów wymagających wsparcia procesów rozwojowych,

- celu 3: PRZESTRZEŃ – ZRÓWNOWAŻONE WYKORZYSTYWANIE ZASOBÓW ŚRODOWISKA NATURALNEGO I KULTUROWEGO ("Zrównoważona przestrzeń województwa godząca interesy użytkowania terenu z wymogami jego ochrony, z prawidłowo funkcjonującym systemem ekologicznym, uwzględniającym zachowanie różnorodności biologicznej i georóżnorodności, harmonijnie ukształtowanym krajobrazem kulturowym, zapewniająca obecnemu i przyszłym pokoleniom wysoką jakość życia"), poprzez zaplanowane działania realizujące kierunki polityki przestrzennej 3.1 Ochrona zasobów środowiska, 3.2 Kształtowanie krajobrazów kulturowych w obszarach miejskich i 3.3 Kształtowanie krajobrazów kulturowych w obszarach wiejskich,

- celu 4: PRZESTRZEŃ – ZRÓWNOWAŻONE WYKORZYSTYWANIE ZASOBÓW ŚRODOWISKA NATURALNEGO I KULTUROWEGO RELACJE Z OTOCZENIEM – INFRASTRUKTURALNE POWIĄZANIA REGIONU ("Województwo śląskie stanowi ważny węzeł o rozległej i dynamicznej strukturze sieciowej, gwarantującej integrację regionu z otoczeniem, efektywnie wykorzystującej dostępne potencjały i zasoby"), poprzez zaplanowane działania realizujące kierunek polityki przestrzennej 4.2 Rozwój ponadregionalnej i regionalnej infrastruktury technicznej.

Gminny Program Rewitalizacji jest także zgodny oraz realizuje cele dokumentu Regionalna Polityka Rewitalizacji Województwa Śląskiego, stanowiącego załącznik do uchwały nr 2327/383/VI/2022 Zarządu Województwa Śląskiego z 21 grudnia 2022 r. W szczególności Gminny Program Rewitalizacji wpisuje się w założenia celu generalnego i celów operacyjnych

tego dokumentu. Celem generalnym regionalnej polityki rewitalizacji jest wsparcie procesów inkluzji społecznej, aktywizacji mieszkańców regionu oraz podniesienie warunków ich życia przy wykorzystaniu narzędzi rozwoju przedsiębiorczości, poprawy jakości środowiska oraz dostosowania przestrzeni życia do potrzeb mieszkańców. Cel generalny jest operacjonalizowany poprzez pięć celów operacyjnych i działania zapisane w każdym z nich. Cele operacyjne Regionalnej Polityki Rewitalizacji Województwa Śląskiego przedstawiają się następująco:

- C1 Wzrost kompetencji społecznych i aktywności mieszkańców oraz ich udziału w życiu społeczności lokalnych i regionu na terenach i obszarach zdegradowanych;
- C2 Wzrost funkcjonalności i jakości przestrzeni publicznych oraz mieszkalnictwa na terenach i obszarach zdegradowanych;
- C3 Poprawa konkurencyjności gospodarki regionalnej i lokalnej na obszarach oraz terenach zdegradowanych;
- C4 Zagospodarowanie terenów i obszarów zdegradowanych;
- C5 Poprawa jakości środowiska na terenach i obszarach zdegradowanych.

Powyższe cele operacyjne Regionalnej Polityki Rewitalizacji Województwa Śląskiego podobnie jak cele Gminnego Programu Rewitalizacji ukierunkowane są na poprawę warunków życia mieszkańców i obejmują działania o charakterze społecznym, przestrzennym, gospodarczym i środowiskowym na obszarach i terenach rewitalizacji.

Podstawowym dokumentem, który określa współpracę UE z Polską, jest Umowa Partnerstwa. To uzgodniona z Komisją Europejską strategia wykorzystania Funduszy Europejskich. Skierowana jest zarówno do urzędników, jak i beneficjentów, którzy realizują projekty. Określa cele i zakres interwencji, instytucje odpowiedzialne za zarządzanie funduszami, programy oraz ich finansowanie. Umowa Partnerstwa na lata 2021-2027 określa kontekst strategiczny w wymiarze tematycznym i terytorialnym, wskazuje oczekiwane rezultaty oraz wyznacza obowiązujące ramy finansowe i wdrożeniowe. Umowa Partnerstwa zwraca uwagę na różnice w rozwoju poszczególnych województw, a w ich granicach na zróżnicowanie między subregionami. W ramach umowy partnerstwa wyznaczono 6 celów:

Cel 1: Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa

Cel 2: Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa

Cel 3: Lepiej połączona Europa

Cel 4: Europa o silniejszym wymiarze społecznym

Cel 5: Europa bliżej obywateli

Cel 6: Łagodzenie skutków transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu

Powyższe cele zakładają działania określone w formie wyzwań: Wzrost znaczenia badań i innowacji oraz wykorzystanie zaawansowanych technologii, Wzmacnianie potencjału przedsiębiorstw i administracji publicznej na rzecz nowoczesnej gospodarki, Cyfryzacja, Efektywność energetyczna i redukcja gazów cieplarnianych, Wsparcie produkcji energii ze źródeł odnawialnych, Wsparcie infrastruktury energetycznej i inteligentnych rozwiązań, Przystosowanie do zmian klimatu, Zrównoważona gospodarka wodna i ściekowa, Gospodarka o obiegu zamkniętym i efektywne wykorzystanie zasobów, Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i różnorodności biologicznej, Transport niskoemisyjny i mobilność miejska, Transport, Rynek pracy, zasoby ludzkie, Edukacja, kształcenie, umiejętności, Włączenie i integracja społeczna, Ochrona zdrowia, Kultura i turystyka, Europa bliżej obywateli, Europa w drodze ku gospodarce neutralnej dla klimatu. Odpowiedzią na te wyzwania będą programy: Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat i Środowisko, Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki, Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego, Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy, Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej i Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową, które pochodzą z następujących funduszy unijnych: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny+, Fundusz Spójności, Europejski Fundusz Morski, Rybacki i Akwakultury, Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji.

Na szczeblu wojewódzkim odpowiedzią na powyższe wyzwania będzie program Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027. Będzie on służyć realizacji wizji i celów rozwojowych regionu, zawartych w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” i stanowi jeden z najistotniejszych instrumentów polityki regionalnej. Realizacja Programu wesprze procesy rozwojowe województwa w stawianiu się nowoczesnym regionem europejskim o konkurencyjnej gospodarce, będącej efektem odpowiedzialnej transformacji i zapewniającym możliwości rozwoju mieszkańcom oraz oferującym wysoką jakość życia w czystym środowisku. Cele Programu wpisują się w wizję rozwoju Unii Europejskiej zawartą w komunikacie oraz regulacjach dotyczących Europejskiego Zielonego Ładu w zakresie przekształcenia UE w sprawiedliwe i dobrze prosperujące społeczeństwo, żyjące w nowoczesnej, zasobooszczędnej i konkurencyjnej gospodarce, która w 2050 r. osiągnie zerowy poziom emisji gazów cieplarnianych netto. Program stanowi także instrument

realizacji Umowy Partnerstwa 2021-2027 – dokumentu określającego strategię interwencji funduszy europejskich w ramach unijnej polityki spójności i wspólnej polityki rybołówstwa w Polsce, oraz Funduszu Sprawiedliwej Transformacji, służącemu zapewnieniu wsparcia obszarom borykającym się w poważnymi wyzwaniami społeczno-gospodarczymi wynikającymi z transformacji w dążeniu do osiągnięcia neutralności klimatycznej UE do 2050 r. Środki Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji w województwie śląskim będą służyć realizacji głównego celu Funduszu tj. łagodzeniu skutków społecznych, gospodarczych i środowiskowych przejścia na gospodarkę neutralną dla klimatu.

Nadrzędnym aktem prawnym zobowiązującym samorządy do prowadzenia polityki rozwoju jest ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Zgodnie z art. 3 tejże ustawy, politykę rozwoju prowadzą Rada Ministrów - w skali kraju; samorząd województwa - w skali regionu oraz samorząd powiatowy i gminny - w skali lokalnej.

Dokumentem powiatowym, bezpośrednio korespondującym z Gminnym Programem Rewitalizacji jest „Program Rozwoju Powiatu Będzińskiego na lata 2021-2027” przyjęty uchwałą nr XXVI/311/2021 Rady Powiatu Będzińskiego z 21 czerwca 2021 r. W ujęciu tego dokumentu wizja Powiatu Będzińskiego koncentruje się na stworzeniu środowiska przyjaznego mieszkańcom, przedsiębiorcom i turystom oraz podniesieniu poziomu ich życia przez zapewnienie trwałego, zrównoważonego rozwoju. Powiat Będziński ma być przyjaznym dla mieszkańców, inwestorów i turystów, dbającym o środowisko naturalne i tradycje kulturowe. Powyższy cel główny ma być realizowany w procesie wdrażania następujących celów strategicznych i programów operacyjnych (programy operacyjne z kolei uszczegóławiane są dedykowanymi działaniami).

Cel strategiczny 1. Rozwój gospodarczy i infrastrukturalny przy wykorzystaniu potencjału powiatu, w ramach którego wyszczególnione zostały:

Program operacyjny 1.1. Spójność komunikacyjna Powiatu

Program operacyjny 1.2. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości

Program operacyjny 1.3. Rozwój turystyki

Program operacyjny 1.4. Innowacyjna i sprawna administracja

Cel strategiczny 2. Poprawa stanu środowiska i warunków rozwoju, w ramach którego wyszczególnione zostały:

Program operacyjny 2.1. Zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń środowiska i ochrona dziedzictwa naturalnego

Program operacyjny 2.2. Promocja przedsiębiorczości i wspomaganie warunków funkcjonowania firm

Cel strategiczny 3. Promocja, ochrona zdrowia i włączenie społeczne, w ramach którego wyszczególnione zostały:

Program operacyjny 3.1. Promocja zdrowego trybu życia

Program operacyjny 3.2. Zaspokojenie potrzeb kulturalnych mieszkańców Powiatu

Program operacyjny 3.3. Promocja zdrowia

Program operacyjny 3.4. Budowa kapitału społecznego na rzecz społeczeństwa obywatelskiego

Program operacyjny 3.5. Ograniczenie bezrobocia

Program operacyjny 3.6. Aktywne i zdrowe starzenie się

Program operacyjny 3.7. Walka z wykluczeniem społecznym

Program operacyjny 3.8. Rozwój placówek pomocy społecznej

Program operacyjny 3.9. Ochrona przeciwpożarowa i ratownictwo

Program operacyjny 3.10. Infrastruktura ochrony zdrowia

Cel strategiczny 4. Rozwój edukacji dostosowanej do bieżących i przyszłych potrzeb, w ramach którego wyszczególnione zostały:

Program operacyjny 4.1. Ulepszanie warunków, jakości i dostępności edukacji

Program operacyjny 4.2. Rozwój szkolnictwa zawodowego i technicznego

Z uwagi na członkostwo gminy Woźniki w Lokalnej Grupie Działania „Brynica to nie granica” Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Woźniki do roku 2030 wpływa i korzysta z instrumentów pozostających w dyspozycji LGD a opisanych i zdefiniowanych w Lokalnej Strategii Rozwoju. LGD to trójsektorowe partnerstwo obejmujące szerokie spektrum interesariuszy, które prowadzi działania oparte o system celów i przedsięwzięć.

Aktualna Lokalna Strategia Rozwoju przyjęta została 30 maja 2023 roku. Zakłada ona następujące cele ogólne i przypisane im przedsięwzięcia.

Cel ogólny „Podnoszenie jakości i optymalnej dostępności usług publicznych oraz infrastruktury z wykorzystaniem posiadanych zasobów przestrzennych i infrastrukturalnych” zakłada przedsięwzięcia:

- Budowa, rozbudowa, modernizacja małej infrastruktury publicznej, pełniącej ważne funkcje społeczne, zdrowotne i turystyczno-rekreacyjne, w tym zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami,

- Opracowanie koncepcji inteligentnej wsi w celu zastosowania innowacyjnych, inteligentnych rozwiązań na poziomie lokalnym,
- Wyrównywanie szans w dostępie do powszechnych usług, w tym zdrowotnych, opiekuńczych i edukacyjnych,
- Wsparcie inicjatyw w obszarze pozaformalnej edukacji dzieci i młodzieży,
- Wsparcie inicjatyw w obszarze ustawicznego kształcenia dorosłych.

Cel ogólny „Wsparcie zrównoważonego rozwoju społecznego i środowiskowego w oparciu o lokalną społeczność i posiadane zasoby, w tym przyrodniczo-kulturowe i środowiskowe” zakłada przedsięwzięcia:

- Podniesienie kompetencji i aktywności osób z grup w niekorzystnej sytuacji,
- Wsparcie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym,
- Wspieranie inicjatyw lokalnych na rzecz integracji społeczności oraz aktywizacja seniorów i ludzi młodych z obszaru LGD,
- Wsparcie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, podniesienie umiejętności społecznych,
- Wsparcie rozwoju społecznych projektów partnerskich i operacji w partnerstwie,
- Rozwój i kształtowanie świadomości obywatelskiej dotyczącej zrównoważonego rolnictwa i gospodarki rolno-spożywczej,
- Rozwój i kształtowanie świadomości obywatelskiej dotyczącej dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego oraz innowacyjności obszaru LGD,
- Wsparcie współpracy wewnątrz partnerskiej oraz z partnerami z obszarów różnych LSR, podnoszące poziom kompetencji liderów życia publicznego i społecznego oraz zainteresowania potencjałem tego obszaru,
- Wsparcie dla służb ratowniczych w związku z przeciwdziałaniem i usuwaniem skutków klęsk żywiołowych,
- Wsparcie zastosowania Odnawialnych Źródeł Energii.

Cel ogólny „Wzmocnienie wzrostu gospodarczego oraz pobudzenie lokalnej przedsiębiorczości i działalności pozarolniczej oparciu o posiadany potencjał” zakłada przedsięwzięcia:

- Wspieranie innowacyjnej, społecznie odpowiedzialnej i stabilnej przedsiębiorczości, poprzez podejmowanie i rozwijanie pozarolniczej działalności gospodarczej,
- Rozwój pozarolniczych funkcji małych gospodarstw rolnych, w tym: zagród edukacyjnych, gospodarstw agroturystycznych i gospodarstw opiekuńczych,
- Wsparcie rozwoju gospodarczych projektów partnerskich i operacji w partnerstwie.

Cel ogólny „Wzmocnienie wzrostu gospodarczego oraz pobudzenie lokalnej przedsiębiorczości i działalności pozarolniczej w oparciu o posiadany potencjał” zakłada przedsięwzięcie:

- Wsparcie komercyjnych usług niezbędnych do rozwoju obszarów wiejskich.

9.3 Spójność z dokumentami planistycznymi Unii Europejskiej na lata 2021-2027

Gminny Program Rewitalizacji jest komplementarny z kierunkami rozwoju określonymi w strategicznych dokumentach na poziomie Unii Europejskiej. Podstawowym i najważniejszym paradygmatem Unii Europejskiej, stanowiącym podstawę Strategii Europa 2030, leżącym u podstaw jej istnienia i funkcjonowania jest zrównoważony rozwój, czyli rozwój pozwalający zaspokajać potrzeby obecnego pokolenia w taki sposób, aby nie uniemożliwić zaspokojenia potrzeb przyszłym pokoleniom. Wypadkową takiego podejścia do rozwoju jest ustanowienie wyśrubowanych norm środowiskowych i społecznych, ambitnych założeń klimatycznych, podstaw do zrównoważonego wzrostu gospodarczego, prowadzącego do poprawy jej konkurencyjności. Wszystko to miało i ma pobudzić do działania rządy na wszystkich szczeblach, instytucje i obywateli. Polityka unijna w tym zakresie zbieżna jest z polityką (celami) zrównoważonego rozwoju ONZ (Agenda na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju 2030). Osiągnięcie zrównoważonego rozwoju zostanie osiągnięte poprzez:

- przyjęcie celów zrównoważonego rozwoju na najwyższym szczeblu politycznym UE, co spowoduje, że staną się one podstawą działań i strategii politycznych. Instytucje UE i państwa członkowskie, w tym władze regionalne i lokalne, wedle tego zalecenia mają ze sobą bliżej współpracować w celu zapewnienia lepszej koordynacji wszystkich działań,
- inspirowanie polityką zrównoważonego rozwoju procesów decyzyjnych w Komisji oraz wyznaczanie kierunków rozwoju strategii na rzecz wzrostu gospodarczego UE po 2020 r., z jednoczesną gwarancją implementacji tych założeń przez państwa członkowskie, w tym władze regionalne i lokale, w sposób i tempie przez nie określonym,
- akcentowanie wagi działań zewnętrznych przy jednoczesnym koncentrowaniu znaczenia zrównoważonego rozwoju na szczeblu UE, co umożliwi wsparcie rozwoju państw członkowskich; podkreślanie wagi intensywnej promocji norm środowiskowych, społecznych i zarządczych za pośrednictwem umów handlowych i negocjacji wielostronnych.

Europejski Zielony Ład

Europa chce być pierwszym neutralnym dla klimatu kontynentem przez to, że jej gospodarka stanie się nowoczesna i zasobooszczędna.

Działanie Unii Europejskiej koncentruje się na poniższych filarach (politykach określonych na lata 2020-2024):

- Europa na miarę ery cyfrowej, wedle której strategia cyfrowa UE zapewni ludziom dostęp do technologii najnowszej generacji,
- Gospodarka służąca ludziom, zakładająca, że UE musi stworzyć bardziej atrakcyjne środowisko inwestycyjne; musi promować wzrost gospodarczy, który przyczynia się do tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy, zwłaszcza dla młodych ludzi i małych przedsiębiorstw,
- Silniejsza pozycja Europy na świecie, podkreślająca, że głos UE musi być dobrze słyszalny na świecie; akcentujący multilateralizm i międzynarodowy ład oparty na zasadach,
- Promowanie europejskiego stylu życia, zakładający, że Europa musi chronić praworządność, jeśli chce stać po stronie sprawiedliwości i stać na straży najważniejszych wartości UE,
- Nowy impuls dla demokracji europejskiej, w związku z czym Europejczycy mają mieć możliwość zabierania głosu i mieć świadomość zagrożeń związanych z możliwą ingerencją z zewnątrz, dezinformacją i nawoływaniem do nienawiści w Internecie.

10. Załączniki graficzne przedstawiające podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji

Do Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Bobrowniki do roku 2030, dołączono załączniki graficzne przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji, które zostały sporządzone na mapach w skali 1:5000, opracowanych z wykorzystaniem treści map ewidencyjnych w rozumieniu ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne.

Na załącznikach zostały wskazane przedsięwzięcia, dla których ze względu na stopień zawansowania danego przedsięwzięcia, możliwe było wskazanie i skonkretyzowanie lokalizacji w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy dla Gminy Bobrowniki do roku 2030. Jako takie projekty można wskazać:

1. Ukształtowanie przestrzeni publicznej w miejscu nieużytkowanych i zdegradowanych terenów po KWK Julian w Bobrownikach;
2. Tereny po KWK Julian w Bobrownikach jako miejsce integracji i aktywności społecznej;
3. Remont zdegradowanych zabudowań po dawnym kółku rolniczym w Dobieszowicach przy Dworze obronnym na cele społeczne i gospodarcze;
4. Stworzenie miejsca aktywności i integracji społecznej w kompleksie po dawnym kółku rolniczym w Dobieszowicach;
5. Ukształtowanie przestrzeni publicznej w miejscu zdegradowanych terenów rekreacyjnych i parkowych w Rogoźniku;
6. Zdegradowane tereny rekreacyjne i parkowe w Rogoźniku jako miejsce integracji i aktywności społecznej;
7. Przystanek Sączów - przestrzeń społeczna i edukacyjna;
8. Stworzenie miejsca aktywności i integracji społecznej w Sączowie.

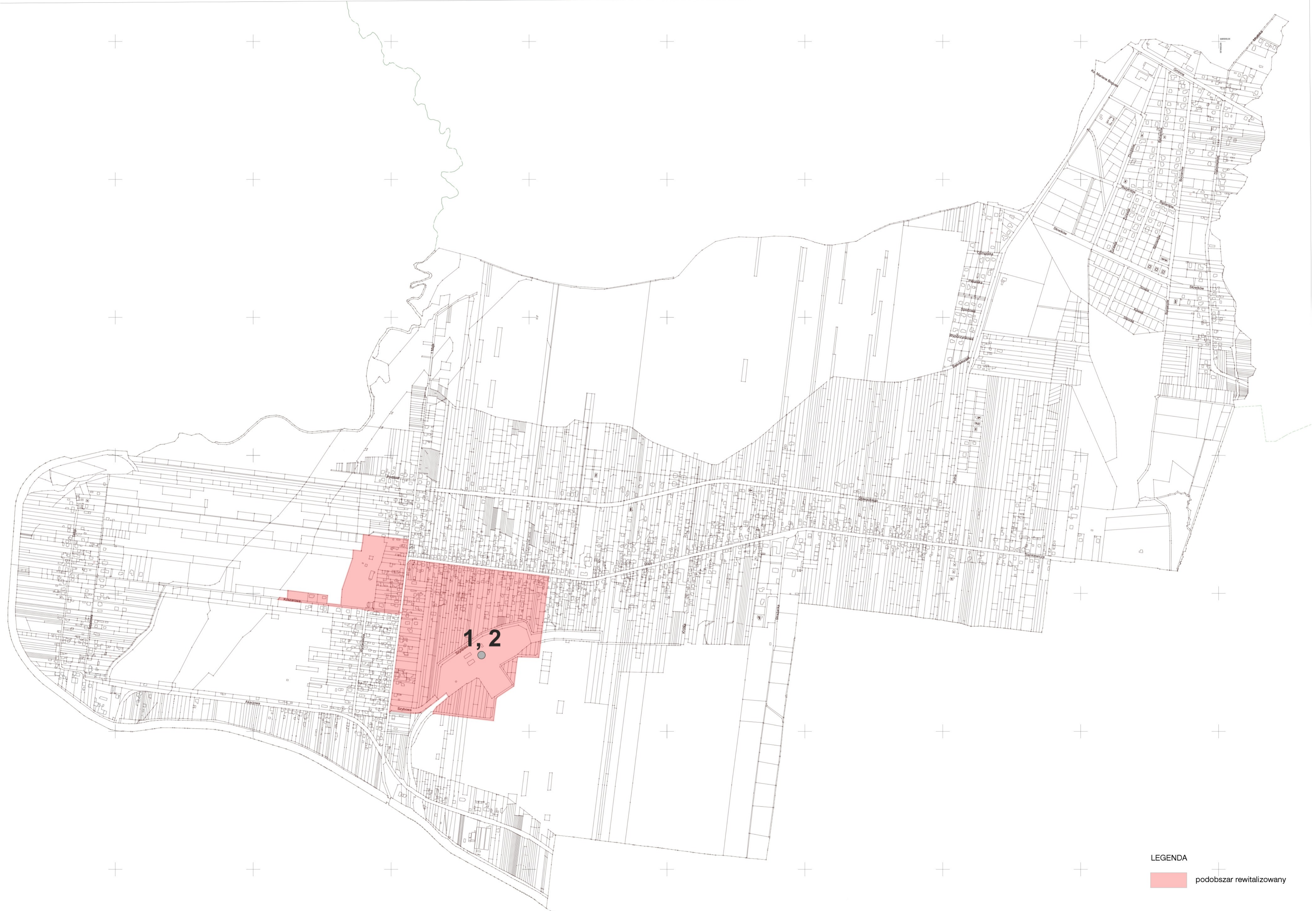
Na załącznikach mapowych powyższe przedsięwzięcia zaznaczono punktowo (w kolorze czarnym) wraz z ich w/w numerami.

Powinno być zgodność z niniejszą kopią z treści materiału państwowego z zasobu geodezyjnego i kartograficznego
STAROSTA BĘDZIŃSKI
Mapa ewidencyjna
(Wybrane elementy)
PL_PZGIK_369
27-04-2023r.
(Data wydruku mapy)

PODOBSZAR REWITALIZOWANY BOBROWNIKI 1

Województwo: śląskie
Powiat: będziński
Jednostka ewidencyjna: 240104_2
Gm. Bobrownik
Obręb ewidencyjny: 0001
BOBROWNIKI
Arkusz mapy ewidencyjnej:

Mapa ewidencyjna (wybrane elementy)
Skala 1:5000
Znak sprawy: WG.6642.3029.2023
Data wydruku: 27-04-2023r.

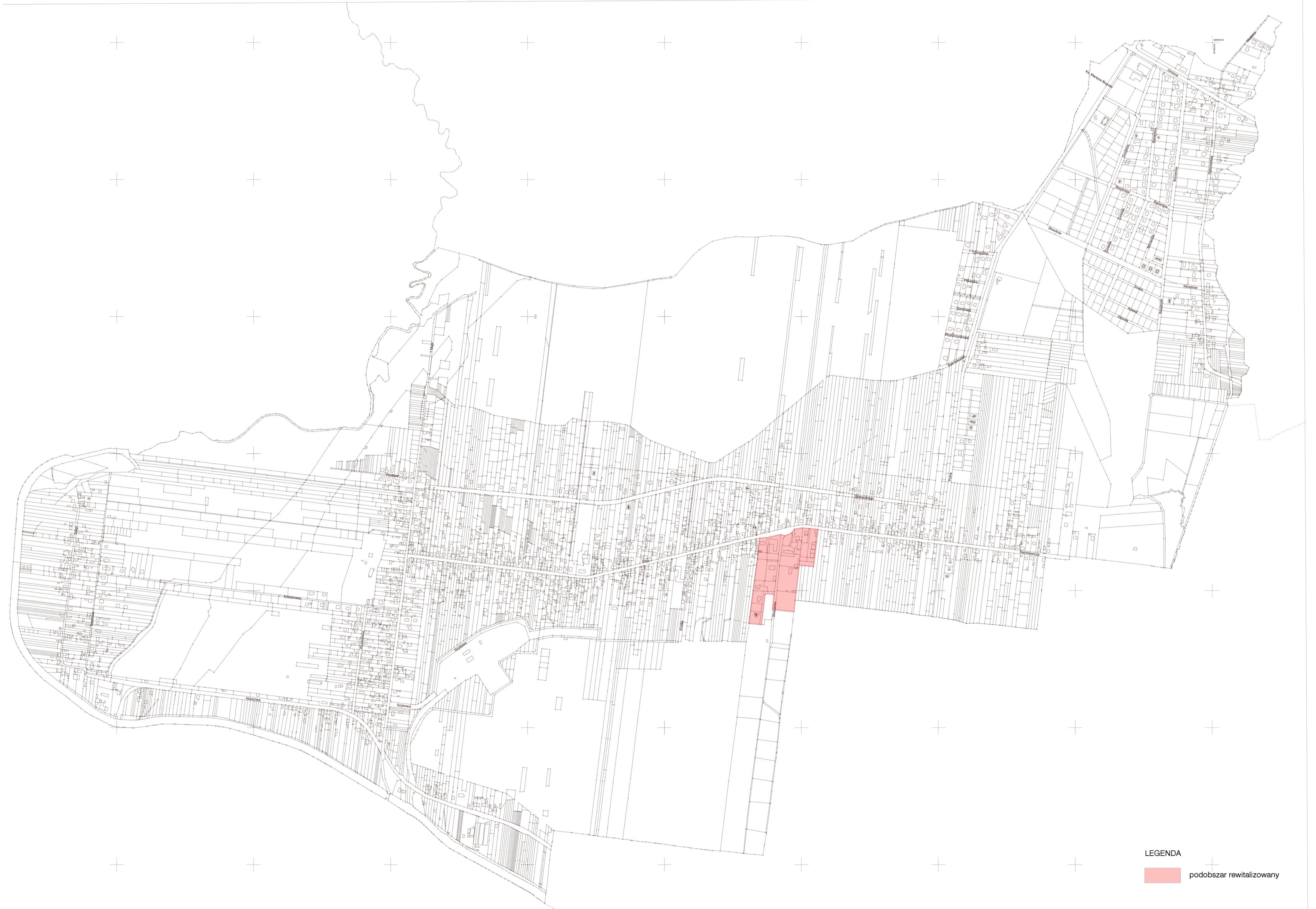
LEGENDA
[Red square] podobszar rewitalizowany

Przebiega sie zgodnie z treścią z treści materiału państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego
STAROSTA BĘDZIŃSKI
Mapa ewidencyjna
PL-PZGIK 369
27-04-2023r.

PODOBSZAR REWITALIZOWANY BOBROWNIKI 2

Województwo: śląskie
Powiat: będziński
Jednostka ewidencyjna: 240104_2
Gm. Bobrownik
Obręb ewidencyjny: 0001
BOBROWNIKI
Arkusze mapy ewidencyjnej:

Mapa ewidencyjna (wybrane elementy) Skala 1:5000
Znak sprawy: WL.6642.3029.2023
Data wydruku: 27-04-2023r.

LEGENDA
[Red square] podobszar rewitalizowany

Potwierdza się zgodność niniejszej kopii z treścią materiału państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego
STAROSTA BĘDZIŃSKI
Mapa ewidencyjna
Plan zagospodarowania przestrzennego
PL.PZG.1K.369
27-04-2023r.
Obraz wydrukowany z systemu ewidencyjnego

PODBSZAR REWITALIZOWANY BOBROWNIKI 3

Województwo: śląskie
Powiat: będziński
Jednostka ewidencyjna: 240104_2
Gm. Bobrownik
Obręb ewidencyjny: 0001
BOBROWNIKI
Arkusze mapy ewidencyjnej:

Mapa ewidencyjna (wybrane elementy)
Skala 1:5000
Znak sprawy: WG.6642.3029.2023
Data wydruku: 27-04-2023r.

LEGENDA
[Red square] podobszar rewitalizowany

Powinno być zgodne z niniejszą kopią z treści materiału państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego
STAROSTA BĘDZIŃSKI
Mapa ewidencyjna
PL.PZGIK.369
27.04.2023r.
Obecnie w posiadaniu Urzędu Miejskiego w Będzinie
Obecnie w posiadaniu Urzędu Miejskiego w Będzinie

PODOBSZAR REWITALIZOWANY DOBIESZOWICE

Województwo: śląskie
Powiat: będziński
Jednostka ewidencyjna: 240104_2
Gm. Bobrowniki
Obręb ewidencyjny: 0002
DOBIESZOWICE
Arkusz mapy ewidencyjnej:

Mapa ewidencyjna
Skala 1:5000
Znak sprawy: W.G.6642.3029.2023
Data wydruku: 27-04-2023r.

LEGENDA

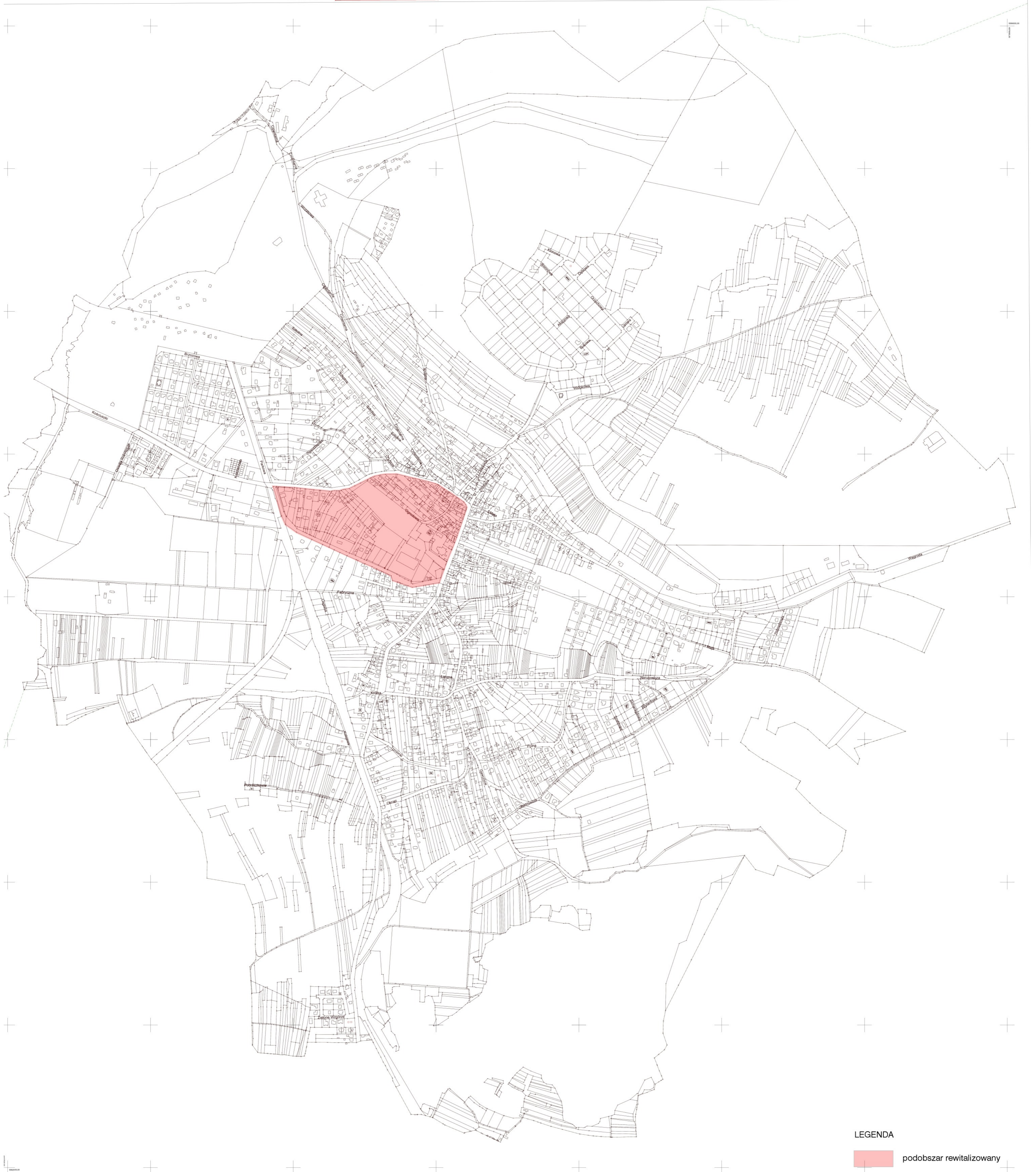
podobszar rewitalizowany

PODOBSZAR REWITALIZOWANY ROGOŹNIK 1

Powinno się zgodzić niniejszej kopii z treścią materiału państwowego zasobu geodezyjno-kartograficznego
STAROSTA BĘDZIŃSKI
Mapa ewidencyjna
Cz. PZGIR.369
27-04-2023r.

Województwo: śląskie
Powiat: będziński
Jednostka ewidencyjna: 240104_2
Gm. Bobrowniki
Obszar ewidencyjny: 0004
ROGOŹNIK
Arkusze mapy ewidencyjnej:

Mapa ewidencyjna (wybrane elementy)
Skala 1:5000
Znak sprawy: WG.6642.2023.2023
Data wydruku: 27-04-2023r.

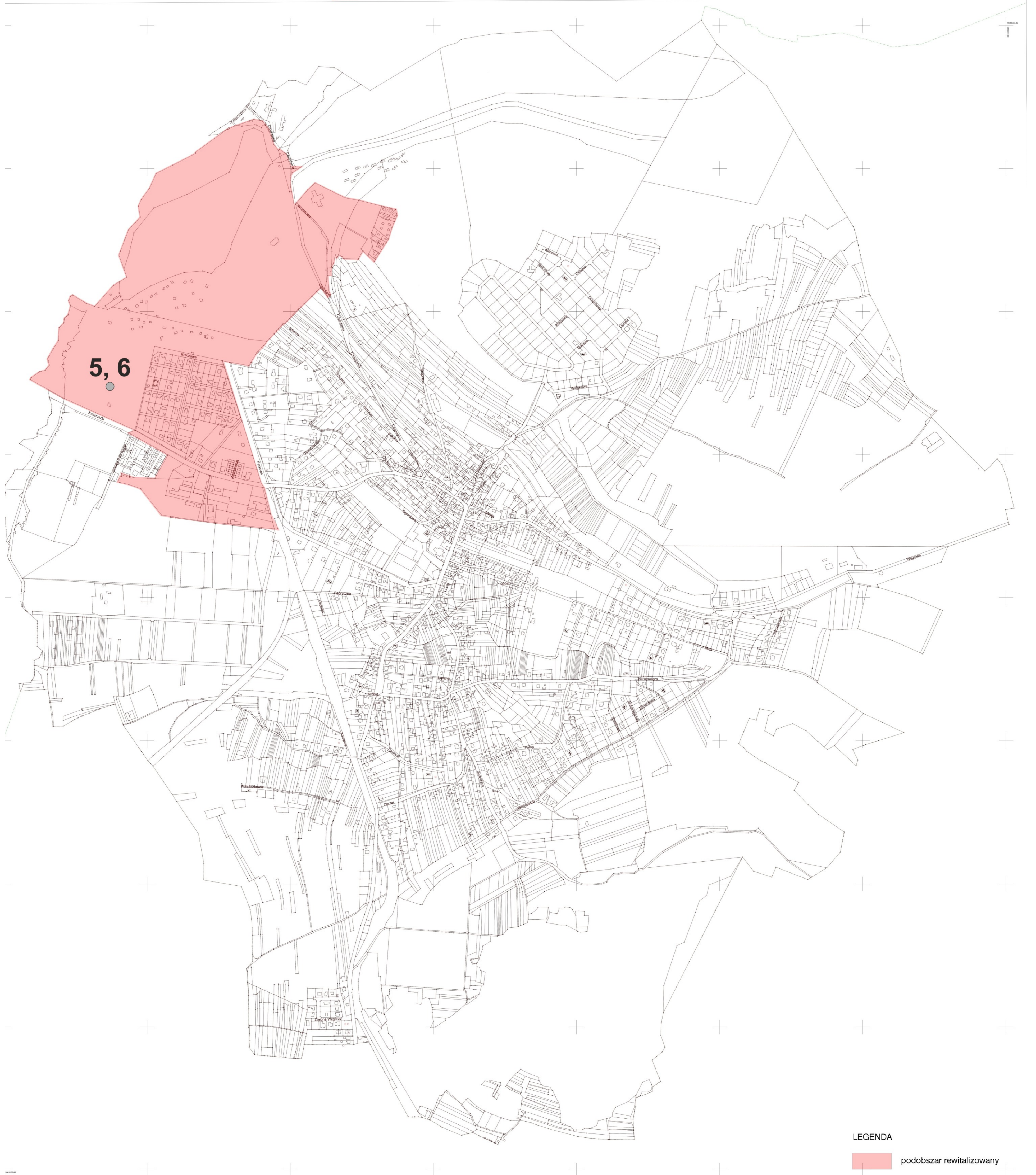

PODOBSZAR REWITALIZOWANY ROGOŹNIK 2

Powiadza się zgodność niniejszej kopii z treścią materiału państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego
STAROSTA BĘDZIŃSKI
Mapa ewidencyjna
PL.PZGJK.369
27-04-2023r.

Województwo: śląskie
Powiat: będziński
Jednostka ewidencyjna: 240104_2
Gm. Bobrowniki
Obręb ewidencyjny: 0004
ROGOŹNIK
Arkusze mapy ewidencyjnej:

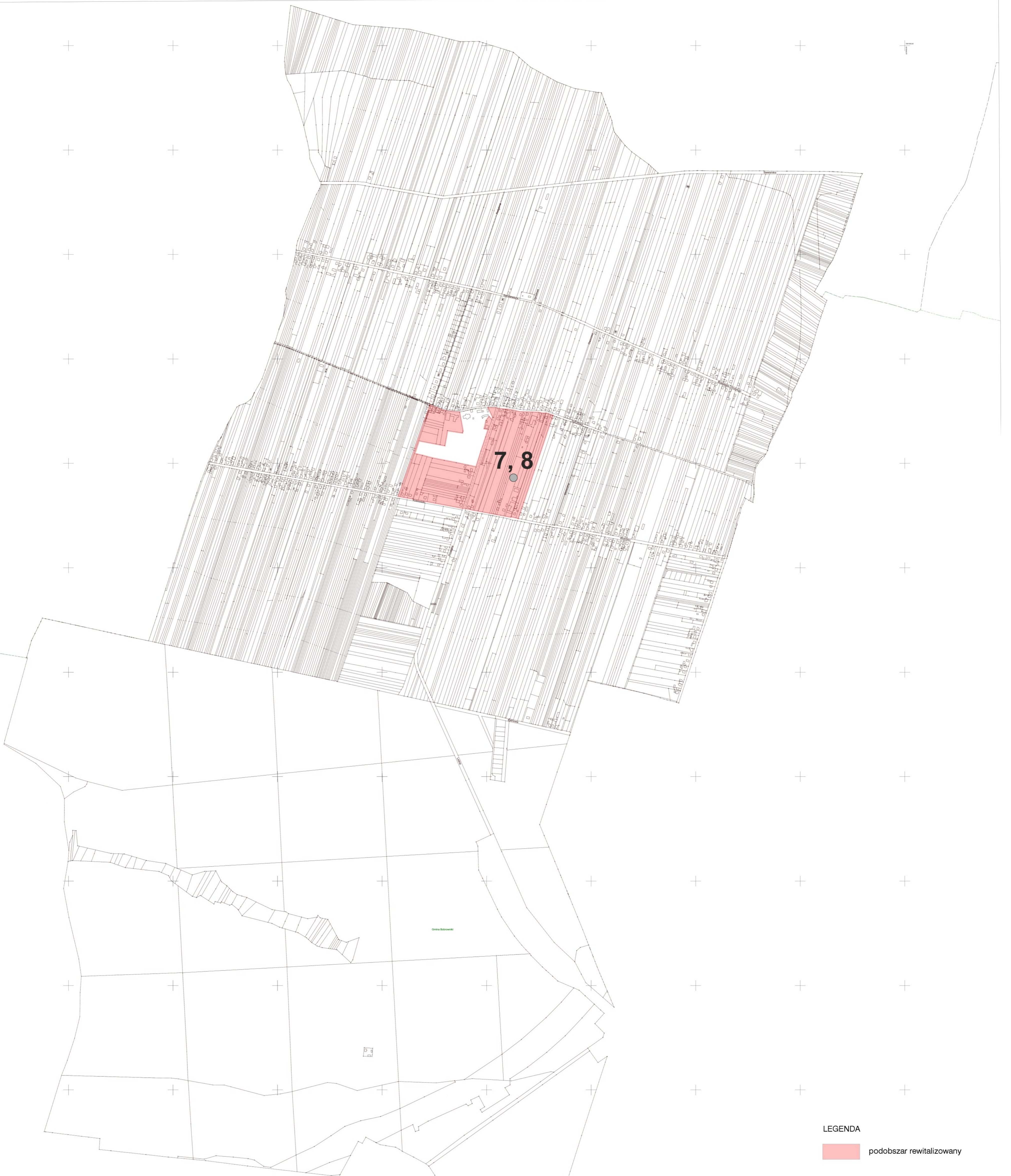
Mapa ewidencyjna (wybrane elementy)
Skala 1:5000
Znak sprawy: WG.6642.3029.2023
Data wydruku: 27-04-2023r.

PODOBSZAR REWITALIZOWANY SĄCZÓW

Podobozar do wyznaczenia obszarów kandydatury na podobozar rewitalizacyjny w miejscowości Sączów, powiat bédziński, województwo łódzkie
STAROSTA BÉDZIŃSKI
Mapa ewidencyjna
PL.PZGK.369
27.04.2023r.

Województwo: łódzkie
Powiat: bédziński
Jednostka ewidencyjna: 240104 2
Gm. Bédziowski
Obszar ewidencyjny: 0002
SĄCZÓW
Arkusze mapy ewidencyjnej:
Mapa ewidencyjna (wybrane elementy)
Skala: 1:5000
Znak sprawy: WJ.661.0029.2023
Data wydruku: 27.04.2023r.

LEGENDA
[Red square] podobozar rewitalizowany